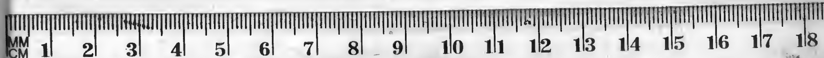

ADVERSARIA

ANATOMICA.

ADVERSARIA ANATOMICA,

De omnibus Corporis humani partium, tum deſcriptionibus, cum picturis.

ADVERSARIA ANATOMICA PRIMA,

De omnibus cerebri, nervorum & organorum functionibus animalibus inſervientium, deſcriptionibus & iconiſmis.

Autore PETRO TARIN, Medico.

. . . *ſi tibi vera videtur,*
Dede manus: aut ſi falſa eſt, accingere contra. LUCRET.

PARISIIS,
Ex Typis JOANNIS FRANCISCI MOREAU patris, viâ vulgo *Galande*, ſub ſigno Velleris aurei.

M. DCC. L.

PROŒMIUM.

Iatricæ arti facem præferre, soliùs fere Anatomiæ est. Id, qui nihil assumunt quod phænomenis comprobatum non fuerit, facile concedent.

Quæcumque etenim sit causa primaria motus animalium, anatome præmonstrante certum est, causam illam effectus vitæ, sanitatis & morbi, cum datis instrumentis producere; instrumenta esse effectibus producendis in ratione data; vires esse potentiis movendis proportionatas; canales esse in fluidorum movendorum ratione.

Ast cum natura in partibus sensibilioribus, ut in corde, arteriis, venis, &c., omnia mechanico modo disposuerit; notumque sit aliunde, illam nihil tentare sine ratione sufficienti; simplicissimo semper modo agere; entia sine necessitate non multiplicare; minimam actionis quantitatem possibilem impendere; instrumentis simplicioribus, variisque effectibus producendis aptioribus uti; certum numerum, situm, certam magnitudinem, figuram, &c., servare in illorum dispositione: illa ergo instrumenta in ultimis animalium partibus mechanico modo conformasse, concludendum est.

A subtiliori autem hujus mechanices evolutione, à structura partium rite perpensa, vitæ, sanitatis & morbi signa rectius percipi posse, facile intelligent, qui illa signa à quarumcunque partium functionibus unice patefieri, secum animo cogitabunt.

Vanam idcirco in organismi *animalis legibus evolvendis insumunt operam, qui absque intimioris animalium fabricæ scrupulosa indagatione, hasce detegere contendunt.*

Mirum idcirco non videbitur, quod tam inepta de usu partium garriverit antiquitas, quippe quod ipsam structura partium latuerit.

Nonne & ipsa miraretur, quod lento ita passu recentiores progressi fuerint; quod quandoque tam absurde ratiocinentur; ex quo, qui hanc ipsis structurarum spartam ornare aggressi sunt, sagacissimus MALPIGHI, laboriosissimus RUYSCH, subtilissimus LEEWENHOEK, *vias aperuere?*

A multiplici fonte illa malorum origo.

Alii etenim, ingeniosi aliunde, qui de usu partium pronuntiare suum esse, minime verofastidiosis disquisitionibus anatomicis operam navare, sedato nimis animo confidentes, aut structurâ neglecta, aut à structura singulari ad structuram generaliorem citò nimis progredientes, varias commentati sunt nugas.

Alii otiosi, structuras partium sibi potius ad mentem finxere quam indagaverunt.

Alii audaces, invita veluti natura & minerva, invitis omnibus, inaudita proferre, mira in ignarum vulgus spargere, naturam figmentis deformare, turpiter ausi sunt.

Moras autem præterea facere, in œconomia animali evolvenda, inhabiles videntur structuræ partium scrutatores. Illorum equidem plerique, scientiis œconomiæ animali elucidandæ immuniti; indeque ut meri artifices, ne dicam laniones, habendi; ipsi sibi imprimis fidentes, digitorum industria tantummodo freti, & naturam in se ipsam rimari gloriantes, frustra fibras quasdam, fili Ariadnæi instar, prosequuntur, & plicas, vascula, membranulas absque initio & fine detegunt; ii semper, in partium veluti mole & figurâ conquiescunt.

Fortean, inquient, quod requisitis notionibus præditi, plerumque ex aliqua menti præconcepta idea partes rimando, hasce suæ potius menti conforment, quam genuinam illarum structuram detegant.

Nos utrinque difficultatibus premi non refragabimur. Experientia attamen constat, quod Malpighianis oculis plus quam millenis prosectoribus debeamus.

Quorsum autem ista inventa & invenienda, proclamabunt, qui se potius naturæ magistros quam ministros reputant? Quid bene utilis in iatricen redundavit, ex quo moderni innumeras suis disquisitionibus anatomicis chartas imbuerunt? Quid certius, inquient, de secretionibus scimus, ex quo MALPIGHI, RUYSCH, *& alii, glandularum intimiora penetralia aggressi sunt? Quid de motu musculorum, ex quo* LEEWENHOEK, MUYS, *suis musculos rimati sunt microscopiis? Quid de sensuum emporio, ex quo* WILLIS, VIEUSSENS, RIDLEY, *cerebri anfractus lustravêre? Quid de*

auditu, ex quo SCHELAMER, DUVERNEY, VALSAVA, CASSEBOHM, *auris labyrinthum adiere? &c.*

Quam jam tritum sit & vanum hujus modi ratiocinium, pluribus nunc possemus confirmare. Sed interdum notasse sufficiat, aliud esse usus partium dignoscere, aliud in causas ipsarum motuum primarias inquirere. Licet etenim effectus peculiaris explicatio, à causis primariis unde erui potest, quarumque nulla datur ratio, pendeat; nonne obscuro per obscurum respondemus, cum illius effectus rationem per illas causas exibemus? Sic dum quæritur de causa primaria respirationis, secretionum, nutritionis, motus cordis, musculorum, &c.; cum effectus illi à causa motrice & servatrice animalium, quæ apud diversos autores sub nomine, aut archæi, *aut* animæ, *aut* ſtimuli, *&c., venit, pendeant; hujusque causæ nulla possit dari physica ratio, cum eadem sit ac causa omnia movens & conservans; manifesto patet, quod horum effectuum ratio à nullo alio subjecto fluere potest, cum ad omnia pertineat. Dum è contra de instrumentorum hisce functionibus perficiendis inservientium usu quæritur; perspicuum est, quod quæstionis solutio eo facilior sit, quo notior est instrumentorum structura.*

Fatendum equidem, quod usque quo apprime partium quarumcunque structuram teneamus, vix ullius functio rite intelligi poterit: omnes equidem partes ita sunt concatenatæ, mutuumque ita inter se habent commercium, ut vel minima ignota, notioris sibi aliquam relationem ducentis functionem obscuret.

His igitur pensitatis, non inopportunum fore duximus, fontes adire; varias artis anatomicæ partes peragrare; diversas, autorum qui ipsius limites removerunt, partium tum descriptiones tum delineationes, quantum fieri poterit, in unum colligere; eas ad naturam inter se comparare; judicium nostrum interponere; aliqua, si possumus, addere; omnia denique, veritatis tantum studiosi, fidelissime proponere; nos, si moneamur deficientia, illa emendaturos, addituros, ablaturos, profitentes.

Vani & inutiles quibusdam videri poterunt labores nostri: qui vero nos res adhuc à nemine traditas exibere; de verbo ad verbum, quo magis in genuinis suis fontibus eluscescant, exibita tradere, perpendent; hi, haud proculdubio, nostros sunt probaturi conatus.

Ut imperfectum apud quosdam haberi poterit opus nostrum; sed ea hominum sors est, ut nihil ex iis perfecti emanet. Dum cæteris in eodem genere perfectius sit, satisfactum erit proposito. Plus in illo opere suscipiendo humanitatis utilitati, quam vanis inde lauris colligendis consuluimus. Facient deinde alii meliora.

Laudandi conatus omnium qui rempublicam anatomicam suis ditavere scriptis, quippe qui, aut artis limites removere, aut ipsius limina illustrare, patefacere, agressi sunt.

Quod tamen omnium autorum, de singulis quibusque partibus descriptiones non admiserimus, non nobis vitio vertendum, cum omnibus artis metas extendere, non datum fuerit.

Mille volumina & plus de anatomicis conscripta, suscepti nostri difficultatem potius evincunt, quam arguunt immensitatem. Ex his enim omnibus, vix centum ex quibus aliquid novi singulæ parti accesserit, historiæ anatomes litterariæ periti numerarent. Idcirco illa in angustum admodum spatium redigi, in eo coarctari, compingi posse, quis non percipit, si ex densa illa anatomicorum sylva, utilia ab inutilibus segregando, observata à garrulitatibus distinguendo, phisiologica ab anatomicis separando, sua cuique tribuendo, partium evolutioni tantum propria colligantur.

Præter quam quod omnia, quantum fieri poterit, de singularum partium structura, usque nunc, sive descriptionibus, sive iconismis nota prostabunt; etiam apparebit, quomodo mens humana paulatim ad grandia surgat; gradatim & obliquè, naturæ penetralia subeat; quomodo natura mentis humanæ conatus effugiens, in angustum redacta huic illudens, sese ultro patefacere, potiusquam mentis nostræ laboribus cedere, videatur; quomodo quisque supra majorum suorum, operibus ipsorum suffultus, titulos scandens, pro majori minorive quo donatur ingenii vi & acie, rectius & longius in naturæ viis deambulet, metas appositas transcendat & removeat.

Quem vero ordinem in illo opere perficiendo sequemur, difficillimum esset assignare.

De CEREBRO *v.g. acturi, scimus, quod ossium illud ambientium historiam præmittere, satius fuisset; dein historiam duræ matris reponere; 3°. de cerebri & cerebelli exterioribus agere; 4°. corpus callosum, medullam oblongatam, spinamque medullarem, tractare; 5°. cavitatibus tum cerebri*

cum cerebelli consulere ; 6°. piam matrem amplexari ; 7°. vasa sanguinea substantiam cerebri, cerebelli, medullæ oblongatæ, medullæ spinalis, & nervorum ab istis partibus exeuntium, rimari ; 8°. modum quo nervi deambulant & desinunt in partes, considerare ; 9°. tandem earum partium administrationem anatomicam subnectere.

Norunt autem in arte periti, quasdam præparationes anatomicas quandoque & fortuito bene cedere, quasdam anatomistæ votis minus bene respondere.

Partium earum idcirco, quas paratas habebimus, varias de illis autorum, tum icones, tum descriptiones tLademus. Inde, si evenerit ut felicius cesserint præparationes alicujus visceris abdominis, licet incœpta sit capitis organorum historia, illa tamen visceris abdominis subsequetur, & sic de cæteris. Dum modo enim illo laborioso operi perficiendo sufficiamus, satisfactum erit proposito ; facillimumque deinde erit, singulas quasque historias ordinare.

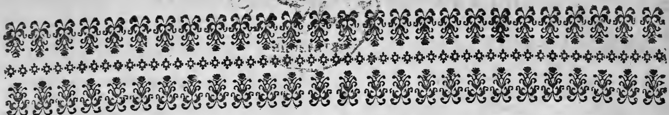
Singulorum autem viscerum, aut alicujus ipsius partis historia, tribus sectionibus constabit.

SECT. I. Genuinam visceris descriptionem proponet.

SECT. II. Variorum autorum de illo viscere iconum relationem tractabit.

SECT. III. Varias visceris descriptiones perpendet.

HISTORIA CAVITATUM CEREBRI ET CEREBELLI.

QUAM ardua difficilisque sit cavitatum tum cerebri cum cerebelli descriptio, ex variis Autorum descriptionibus manifestò patebit. Cum enim earum cavitatum amplitudo diversa sit; aliundeque, aliæ partes quibus relationem ducunt, minus dimmensione constantes sint; inde fit ut nec earum amplitudo absoluta, nec relativè determinata, vix assignari possit. Assertum confirmant variæ capitum figuræ: quot enim capita, tot adesse varias ipsorum, quoad situm, figuram, magnitudinem, &c., cavitates, jure ac merito asseverare possumus.

Fronti reipsa apertæ, convexum magis, magisque erectum correspondet corpus callosum; fronte verò depressa deprimitur corpus illud; &c.. at corpus callosum parietem ventriculorum superiorum cerebri efficere ex *Figura* 1ª. TAB. 1ª.& 2ª., 1ª.& 2ª. TAB. 3ª., patet. Data ergo corporis callosi positione, partim datur prædictarum cavitatum situs. Illa autem positio ex corporis callosi historia petenda est. Pavimentum verò inferius illarum cavitatum diversimodè figuratur. Quæ in ipsis occurrunt eminentiæ, diversas, in variis subjectis, suscipiunt formas; inde pavimenti illius formæ inconstantia. Sed hæc monuisse sufficiat, ut pateat quàm absurdum sit absolutas alicujus partis dimmensiones assignare.

SECT. I.

De genuinâ cavitatum cerebri & cerebelli descriptione.

FAcilioris autem descriptionis causa cavitatum cerebri & cerebelli, hasce cavitates in figuris consideremus. a

a

TABULÆ PRIMÆ *EXPLICATIO*.

FIGURA I.

E*Xibet caput, duabus sectionibus, una ab anterioribus, à superciliis distante sex circiter linearum, posteriora versus; altera ab occipite, versus anteriora, scissum; ita ut angulum plus aut minus obtusum, apice superius sito, supra aures, efforment prædictæ sectiones; quo* ventriculi superiores cerebri, eorumque sinus posteriores *detegantur*.

SEQUENTIA *utrique sectioni communia sunt.*

A. A. Tegumentorum sectio.

B. C. Ossium sectio, B. corticis, C. substantiæ spongiosæ.

D. E. F. G. H. Duræ matris, D. E. F. G. falcis, D. F. sinus longitudinalis, sectio.

J. I. K. L. M. N. O. &c. Cerebri, J. J. substantiæ corticalis, I. I. substantiæ medullaris, punctis rubeis distinctæ, quo à venis sectis sanguis in statu naturali effluens repræsentetur, L. L. marginis anterioris corporis callosi, M. septi lucidi, N. columnæ anterioris fornicis, O. partium lateralium marginis posterioris corporis callosi, P. P. forni-

1°. VENTRICULI *anteriores* & illorum *sinus* patent ex figura 1a. Tab. 1æ., fig. 3a. Tab. 2æ., & in figuris Tab. 3æ.:

à cis columnarum posteriorum, sectio.
*. extremitas posterior hippocamporum.
Q.Q. R.R. Parietum ventriculorum anteriorum cerebri, R. R. parietum sinuum posteriorum, sectio.

SEQUENTIA *sectioni faciem exibenti particularia sunt.*

S. S. CORPORA *striata* venis conspersa.
T. V. *Nervorum opticorum* THALAMI, plexu choroïdeo partim cooperti.
V. V. EMINENTIÆ thalamorum *subrotundæ*, non semper obviæ.
U. U. FRENULA *nova*, membranæ corneæ oculi ad instar pellucida, truncum venarum in angulo, à corporum striatorum & thalamorum opticorum contactu, efformato situm; ad quem omnes venæ per corpora striata dispersæ tendunt, coercentia; à parte anteriori thalamorum opticorum, juxta prædictum angulum, ad posteriora, infra thalamos opticos, usque ad partem anteriorem rimæ sinuum anteriorum ventriculorum cerebri, sese extendentia; à parte tamen thalamorum posteriori & inferiori, infra thalamos istos, in sustantiam medullarem, substantiæ thalamos cooperienti simillimam, satis tamen ab ea ductu suo distinctam, desinentia; ramum, quandoque plures surculos eminentiæ subrotundæ, mittere visa sunt.
X. X. RAMUS frenulorum ad eminentias subrotundas.
Z. a. b. c. PLEXUS *choroïdeus* in situ naturali, quoad texturam verò obiter repræsentatus. a. *Surculi* venarum, utrinque tendentes in ramos b. b. venarum ex quarum concursu exurgit c. VENA *Galeni.*
e. d. EMINENTIA in sinu ventriculorum cerebri posteriori, figuræ variæ, non semper obvia.
d. e. VIA quâ columnæ posteriores fornicis, pedes hippocampi, & supra illas partes plexus choroïdeus, infra thalamos opticos, sinus posteriores ventriculorum cerebri subeunt.

SEQUENTIA *sectioni oppositæ particularia sunt.*

f. g. h. i. j. &c. Corporis callosi facies interior, seu ventriculorum lateralium cerebri & ipsorum sinuum paries superior.
f. f. Pars corpora striata cooperiens.
g. g. Sinuum posteriorum paries superior.
h. h. VENÆ juxta parietem illorum ventriculorum extensæ.
i. i. STRIÆ, ob hujus parietis curvaturam, efformatæ.
j. j. SEPTUM *lucidum.*
k. Pars inferior marginis posterioris corporis callosi.
l. Partes fornicis parieti ventriculorum superiori cerebri posterius, septi vero lucidi parti posteriori anterius, contiguæ.
m. Columnarum medullarium fornicem efformantium, pars anterior subrotunda, ibique parumper invicem adhærentium.
n. o. Pars illarum columnarum posterior, eundo sese in aciem attenuans, parti inferiori corporis callosi in n. adhærens; in aciem vero parte o. desinens.
p. SPATIUM *triangulare isocele*, à margine corporis callosi posteriore & columnis fornicis medullaribus, à se invicem versus marginem illam deviantibus comprehensum, *psalterium* dictum, *striaturis* ab anterioribus ad posteriora, inferius vero à dextris ad sinistras & vicissim, intersectum.

FIGURA II.

R*Epræsentat partem mediam sectionis* (fig. 1æ.) *faciem exibentis, plexu choroïdeo denudatam, aversaque marginis posterioris corporis callosi, &c., sectione* O. P., *quo detegatur cerebelli pars superior.*

H. Cerebelli pars superior & anterior.
J. COMMISSURA *posterior* cerebri.
I. GLANDULA *pinealis.*
K. COLUMNÆ *medullares* illam thalamis opticis alligantes, commissuræque cerebri posteriori applicantes.
L. NATES.
M. Septi lucidi sectio.
N. N. Columnæ anterioris fornicis sectio.
S. S. CORPORA *striata.*
T. V. THALAMI *optici.*
V. EMINENTIÆ thalamorum *subrotundæ.*
U. U. FRENULA *nova* de quibus diximus in fig. 1a.
X. Y. Z. RIMA thalamos separans, quaque in ventriculum tertium itur.
X. VULVA.
Y. ANUS.
Z. RIMA, vulvæ & ano continua, quâque diducta patet ventriculus tertius.

FIGURA III.

E*Adem fere ac in præcedenti exibet, & præterea ventriculum tertium, diductis thalamis* T. T.

H. J. I. &c. U., ut in præcedenti figura; *nisi quod columnæ* K. *marginem superiorem interiorem thalamorum opticorum circumdare videantur, & eminentiæ* V. V. *non delineatæ sint.*

a. b. c. d. e. VENTRICULUS *tertius.*
a. COMMISSURA *anterior* cerebri.
b. b. Pars ventriculi *infundibulum* dicta.
c. c. EMINENTIÆ *orbiculares* à quibus assurgunt columnæ N. N..
d. VIA quâ à tertio ventriculo infra nates, &c., itur ad quartum.
b. d. RIMA infundibulo & huic ductui continua.
e. e. LOCUS quo thalami quandoque adhærent.

FIGURA IV.

E*Xibet partem inferiorem ventriculi tertii, medullam oblongatam, &c.*

A. A. Crura cerebri posteriora, à cerebello separata.
B. Partis superioris medullæ spinalis, sectio.
C. C. C. Partes à cerebri loborum tum anteriorum tum mediorum, margine interiore separatæ.
D. D. Nervorum opticorum sectio.

2°. VENTRICULUS *tertius* apparet in Tab. 1ª. fig. 3ª., 1ª. & 2ª. 2ª. Tab., & 1ª. 3ª.:

a

E. E. PROTUBERANTIA *annularis* cum fibris suis transversis in medio concurrentibus exibita.
F. F. Pars cerebri subcinerea inter nervos opticos & cerebri circumvolutiones sita.
G. G. CRURA cerebri *anteriora* cum fibris suis longitudinalibus ad protuberantiam annularem concurrentia.
H. H. SPATIUM *triangulare* inter crura illa & in parte inferiori ventriculi tertii obvium.
I. I. EMINENTIÆ *orbiculares* quarum pars C. C. (fig. 3ª.), in ventriculo tertio apparet.
K L. Infundibuli pars posterior.
L. Tubi infundibuli sectio.
M. N. NERVI *optici.*
M. Illorum nervorum *conjunctio.*
N. Pars eorum nervorum crura cerebri circumdans, partemque posteriorem inferiorem thalamorum petens.
O. FOVEA *triangularis* infra septi lucidi partem inferiorem obvia.
P. MARGO *anterior* corporis callosi.
Q. Q. Pars inferior hujus marginis fibris suis transversis distincta.
R. Continuatio fibrarum medullarium, eminentiam, RAPHÉ dictam, in superficie corporis callosi superiore constituentium. Fibræ illæ ab invicem secedunt, tuncque relinquunt spatium S. (*fig.* 5).
S. CORPORA *pyramidalia posteriora.*
T. CORPORA *pyramidalia lateralia, anteriora* etiam dicta.
V. V. CORPORA *olivaria* inter corpora prædicta, sita.
V. V. RIMULA inter corpora pyramidalia posteriora obvia, superiorique sua parte magis patula.
X. X. Pars medullæ spinalis superior.

FIGURA V.

P*Artem anteriorem figuræ 1ª. exibet. Posteriora versus diducti sunt nervi optici, quò appareat* pars infundibuli anterior.

C. O. P. Q. R. Ut in præcedenti figura.
R. S. RIMULA inter fibras medullares ab invicem diductas, RAPHÉ constituentes, obvia.
D. M. N. NERVI *optici.*
D. Illorum nervorum sectio.
M. Illorum *adunatio.*
N. Eorum pars posterior.
V. V. Pars infundibuli anterior, sua peculiari substantia circumscripta.
X. Pars pellucida, tum ob parietum tenuitatem, cum ob alias partes cæteris hujus parietis partibus oppositas.

FIGURA VI.

P*Artes quasdam, ut in sectione opposita figuræ 1ª. exibitas, in magnitudine naturali repræsentat.*

P. f. g. h. i. j. l. m. n. o. Ut in sectione opposita figuræ 1ª., nisi quod columna l. m. n. sicut & septum lucidum j. j., in situ naturali appareant.

TABULÆ SECUNDÆ EXPLICATIO.

FIGURA I.

S*Ectionem capitis verticalem, ab anterioribus ad posteriora, repræsentat.*

A. A. Tegumentorum sectio.
B. C. D. &c. O. Ossium, B. ossium palatum efformantium, 1. suturæ os palati cum osse maxillari connectentis, C. ossium nasi, 2. suturæ ossa nasi cum coronali & ethmoïdeo connectentis, D. laminæ osseæ horisontalis ethmoïdis, 3. apophysis ethmoïdis, 4. suturæ os basilare ethmoïdeo jungentis, E. F. ossis frontis, E. sinus frontalis dextri aperti, F. suturæ ossis frontis illud cum bregmatis ossibus connectentis, G. H. suturæ ossa bregmatis cum occipitis osse connectentis, I. I. ossis occipitis, J. J. vertebræ primæ, K. apophysis oduntoïdis secundæ vertebræ, L. apophysis cuneï-formis ossis occipitis, M. N. O. sphœnoïdis, M. partis sphœnoïdis cum osse occipitis conjunctæ, N. partis sphœnoïdis fossam pituitariam constituentis, O. sinus sphœnoïdæi dextri aperti, sectio.
P. P. Membranæ pituitariæ nares & faucium superiora vestientis, sectio.
Q. Q. Membranæ palatum vestientis sectio.
R. Veli penduli palati sectio.
S. Carnium sectio.
T. Sectio alarum nasi.
U. V. W. X. Y. a. b. c. Narium interiora, membranâ pituitariâ pictâ cum glandularum suarum orificiis vestita, dextrorsum & obiter exibita.
U. U. Alarum nasi facies interior.
V. Os *turbinatum inferius.*
W. X. Y. Facies interior portionis lateralis ethmoïdis, cujus pars W. Os *turbinatum superius* constituit, & quandoque posterius in X. X. trifida, sed frequentius bifida est.
Y. SPATIUM quo in sinus ethmoïdeos itur.
a. SPATIUM non semper obvium.
b. INTERVALLUM inter os turbinatum superius & os turbinatum inferius, quo in sinus maxillares & frontales itur.
c. Tubæ Eustachianæ ORIFICIUM.
d. e. f. Duræ meningis, e. illius membranæ portionis cerebellum à cerebello separantis, f. sinuum lateralium, sectio.
g. h. i. j. Corporis callosi, ventriculi medii parietum, substantiæ oblongatæ, &c., sectio.

3°. VENTRICULUS *quartus* exhibetur in Tab. 2ª. fig. 1ª. & 2ª., & in fig. 1ª. Tab. 3ª. ?

a

g. g. Corporis callosi, h. commissuræ anterioris cerebri, i. commissuræ posterioris cerebri, j. nervorum opticorum adunationis, sectio.

k. v. l. Parietum ventriculi tertii, l. l. infundibuli, *. columnæ pituitariæ, sectio.

m. m. n. o. Ductus à tertio in quartum ventriculum aperti sectio.

n. NATES.

o. TESTES.

p. GLANDULA *pinealis* cum COLUMNA sua *medullari* dextra.

q. PLEXUS *choroïdeus*.

r. r. COLUMNA *medullaris dextra*, fornicem constituens.

s. Portio columnæ medullaris sinistræ.

t. CORPUS *orbiculare dextrum*, à quo exurgit *columna* r. r..

u. GLANDULA *pituitaria*.

v. Parietum foveæ inter corpora orbicularia & protuberantiam annularem interjacentis, sectio.

w. x. Parietum ventriculi quarti sectio.

x. Valvulæ VIEUSSENSI sectio.

y. Cerebelli bifida sectio, ob variam substantiæ medullaris & cinereæ dispositionem, ARBOR *vitæ* dicta.

z. Cerebelli partes in prædicta sectione intactæ.

a. PLEXUS *choroïdeus* quarti ventriculi.

b. Portio dextra ventriculi quarti.

c. d. Substantiæ oblongatæ sectio.

c. Protuberantiæ annularis, diversis filamentis intersectæ, sectio.

d. CORPUS *pyramidale anterius dextrum*.

e. Medullæ spinalis sectio.

f. ARTERIA *basilaris*.

g. Illius arteriæ diversi surculi, intervalla inter infundibulum, corpora olivaria & protuberantiam annularem relicta, irrigantes.

h. h. Hemisphœrii dextri cerebri facies interior.

i. i. VASA *arteriosa* per faciem illam ambulantia, obiter expressa.

FIGURA II.

E*Xibet cerebellum & substantiam medullarem è cranio avulsam, & ita sectam, ut* paries anterior ventriculi quarti *appareat*.

k. m. t. v. w. *c. d. e.* Ut in figura præcedenti.

f. f. Glandulæ pinealis *frena* in K. K. fig. 2ª. & 3ª. Tab. 1ª., exibita.

g. COMMISSURA *posterior* in j. fig. 2ª. & 3ª. Tab. 1ª., repræsentata.

g. *h. i.* Paries posterior ductus à tertio in quartum ventriculum aperti.

i. COLUMNA *medullaris* à qua nervorum par quartum procedit.

k. l. Paries ventriculi quarti posterior.

l. VALVULA *Vieussensi* diversis filamentis medullaribus intersecta.

m. Ventriculi quarti paries anterior.

n. n. VALVULÆ *semi circulares, inferiores & posteriores*, quarti ventriculi.

o. o. FOVEA inter prædictas valvulas & parietem quarti ventriculi posteriorem obvia.

p. Portio septimi nervorum paris è quarto ventriculo exeuntis.

q. r. s. t. Facies inferior & anterior cerebri & cerebelli.

q. Extremitas inferior vermis cerebelli, variis plicis quandoque distinctissimis conflata.

r. TUBERCULA *lateralia, anteriora, inferiora*, cerebelli.

s. Partes cerebelli inferiores ab invicem distinctæ; inter quas duræ meningis falx inferior intercedit.

t. Quarti ventriculi PLEXUS *choroïdeus*, jam in *a.* fig. 1ª. exibitus.

FIGURA III.

D*Emonstrat caput ita sectum ut appareant* cerebri sinus anteriores & pedes hippocampi.

A. A. Tegumentorum sectio.

B. C. D. E. *. Ossium, C. sinuum frontalium, D. septi ossei sinuum illorum, E. spinæ ossis frontis *. apophysis ethmoïdis, sectio.

F. FORAMINA *olfactoria*.

G. G. FOSSÆ basis cerebri *anteriores*, dura matre vestitæ.

H. H. FORAMINA *optica*.

I. I. NERVI *optici* per illa foramina ad oculum migrantia.

J. Nervorum illorum *adunatio*.

K. NERVI illi à posterioribus ad anteriora concurrentes.

2. Carotidum internarum sectio.

L. L. Duræ meningis sectio.

M. M. Substantiæ corticalis cerebri sectio.

N. N. Substantiæ medullaris cerebri sectio.

O. P. Sinuum ventriculorum cerebri, O. sinuum anteriorum, P. posteriorum, sectio.

Q. Thalamorum opticorum substantia medullari illos cooperienti cinctorum, sectio.

R. Pars & infundibuli ima.

S. ORIFICIUM *anterius* ductûs à tertio in quartum ventriculum aperti.

T. COMMISSURA *posterior* cerebri.

U. NATES.

h. i. k. l. m. n. o. p. Ut in sectione opposita fig. 1ª. Tab. 1ª., nisi quod corpus callosum à partibus anterioribus & lateralibus sibi continuis separatum, cum posterioribus verò continuum, ab anterioribus ad posteriora inversum, exhibeatur, ut appareat

V. W. PEDES *hippocampos* non esse nec corporis callosi, nec ipsius marginis posterioris prolongationem.

V. Pedum hippocamporum extremitas posterior, margini posteriori corporis callosi affinis.

W. Extremitas anterior striaturis donata, contermina

X. X. APOPHYSIUM *clinoïdeorum posteriorum* sellæ equinæ.

Y. Y. FILAMENTA *medullaria*, obliqua ab anterioribus ad exteriora & à posterioribus ad anteriora, adunata, & pedes hippocampos obducentia,

Z. Z. Columnarum medullarium fornicem constituentium, pyramidalis prolongatio, marginem hippocamporum anteriorem prætexens.
a. b. Plexus *choroïdeus*. a. Pars hujus plexus ab anterioribus ad posteriora inversa, & in Z. Z. sectionis fig. 1ª. Tab. 1ª. exibita. b.b. Pars hujus plexus hippocampos vestiens, in situ naturali picta.
c. c. Pars lateralis externa sinuum anteriorum ventriculorum anteriorum.
d. e. R. Ut in sectione fig. 1ª. Tab. 1ª., sed obiter.
f. f. Margo interior & inferior lobi medii cerebri.
g. g. Rima inter marginem prædictam & medullam oblongatam obvia, qua vasa sanguinea plexum choroideum, &c., petunt.

Figura IV.

E*xibet* pedes hippocampos *adulti, in magnitudine naturali, à partibus aliis separatos, quo magis pateſcat eorum forma.*

V. W. Y. Z. c. c. e. f. k. Ut in superiori figura.
g. g. Eminentia *subrotunda* major, cineracea, aliis h. h. (*fig.* 5.) inter prolungationem Z. Z. & marginem f. jacentibus, continua.

Figura V.

D*Emonstrat* prolongationem Z. & eminentiam W. hippocamporum, *ab anterioribus ad exteriora inversas, quo appareant*

f. f. g. Ut in superiori figura.
h. h. Eminentiæ *subrotundæ* de quibus diximus in præcedenti figura.

Figura VI.

R*Epræsentat sectionem horisontalem hippocamporum, juxta modo dictas eminentias, quo* substantia cinerea, *ex qua potissimum constantur, appareat.*

c. f. Ut in fig. 4ª.
h. h. i. i. Hippocamporum, i. i. substantiæ medullaris hippocampos vestientis, sectio.

TABULÆ TERTIÆ
EXPLANATIO.

Figura I.

I*Ndicat sectionem capitis verticalem à sinistris ad dextras, juxta aurium partem anteriorem.*

Utrique sectioni sequentia *communia sunt.*

A. A. Tegumentorum & carnium sectio.
B. C. D. Ossium, C. zigomatis juxta ipsius radicem posteriorem, D. ossis sphœnoïdis, sectio.
F. Canalis carotidis internæ, juxta sellam equinam, sectio.
G. Arteriæ carotidis internæ sectio.
I. K. L. Duræ meningis, K. L. falcis, L. sinus longitudinalis, sectio.
M. N. O. P. Q. R. S. Cerebri, M. N. O. substantiæ corticalis, M. M. fissuræ duo cerebri hemisphœria distinguentis, O. O. scissuræ magnæ Sylvii, P. substantiæ medullaris, Q. corporis callosi, R. corporum striatorum, sectio, quâ substantia illorum subalba & intermedia apparet.
S. Septi lucidi sectio, quâ duæ laminæ ex quibus conflatur, distinguuntur.
T. Ventriculorum anteriorum sectio.
U. Corporum striatorum superficies in illis ventriculis. Vid. Tab. I. *fig.* 1. 2. 3.
V. Extremitatis anterioris sinus anterioris ventricurum anteriorum sectio.

Sequentia *sectioni cum auribus communia sunt.*

E. Processus *clinoïdei posteriores.*
W. Extremitas anterior hippocamporum. Vid. Tab. II. *fig.* 3. W.
X. Y. Z. Nervi *optici*, Y. eorum coalitus Z. illorum sectio.
&. Pars parietis anterioris infundibuli, nervorum opticorum coalitui posterius adhærentis. Vid. Tab. I. *fig.* 5. X.

Sectioni oppositæ sequentia *particularia sunt.*

a. Glandula *pituitaria.*
H. H. Membranarum illam circumdantium, sinuumque cavernosorum sectio.
b. Facies inferior & media cerebri, corporum striatorum mediæ parti ferè correspondens, & parumper erecta, quo detegerentur
c. c. Nervorum opticorum sectio, sectioni Z. correspondens,
d. d. Olfactivorum *origo.*
e. Sinus anterioris ventriculorum anteriorum extremitas anterior, extremitatem T. hippocamporum recipiens.

Figura II.

D*Emonstrat sectionem capitis verticalem à sinistris ad dextras, juxta aurium partem posteriorem, & cerebellum ita sectum, ut detegatur* ventriculus quartus.

Sequentia *utrique sectioni communia sunt.*

A. A. Tegumentorum & carnium sectio.

B. C. D. Offium, C. futuræ fagittalis, D. foraminis occipitalis, fectio.
E. F. G. H. I. Duræ meningis, F. G. falcis, G. finus longitudinalis, H. I. tentorii, I. finuum lateralium, fectio.
J. K. L. Cerebri, J. fubftantiæ corticalis, K. fubftantiæ medullaris, fectio.
L. Sinuum ventriculorum anteriorum cerebri in fpatio triangulari utrique communi, fectio.
*. Sinuum pofteriorum orificium.
M. N. O. Cerebelli, M. fubftantiæ corticalis, N. fubftantiæ medullaris, O. parietum ventriculi quarti, fectio.
P. Partes cerebelli laterales inferiores, parva duræ meninginis falce, feparatæ.

Sectioni cum auribus SEQUENTIA *particularia funt.*

Q. Hippocamporum margo pofterior.
R. Plexus choroïdei hippocampos veftientis pars pofterior.
S. Corporis callofi margo pofterior.
T. NATES, U. TESTES, V. GLANDULA *pinealis*, in fitu naturali.
W. *Medullaris* COLUMNA unde prodit X. quarti nervorum paris ORIGO.
Y. Valvulæ magnæ cerebri facies pofterior, cujus anterior adeft in *l.* (*fig.* 2. TAB. II.).
a. b. c. d. e. f. g. Ventriculi quarti aperti paries anterior. a. pars inferior ductus à valvula magna & proceffibus cerebelli medullaribus efformatus. b. c. RIMULA parietem illum dividens. d. d. d. d. quatuor FOVEOLÆ *novæ*. e. f. portio feptimi nervorum paris è quarto ventriculo exeuntis. e. ipfius è quarto ventriculo egreffus in angulo à concurfu partis inferioris anterioris cerebelli & pofterioris medullæ oblungatæ efformato. g. c. CALAMUS *fcriptorius* cujus margines g. g. quandoque crenatæ funt.
h. Medullæ fpinalis fectio.

Sectioni oppofitæ SEQUENTIA *particularia funt.*

i. Spatium triangulare, è concurfu partis inferioris pofterioris & anterioris falcis cum media & anteriore tentorii exurgens.
j. Extremitas fuperior vermis, valvulæ Y. fuperpofita.
k. Extremitas inferior vermis, parieti a. b. c. d. e. f. oppofita.
l. l. Partes cerebelli laterales internæ, his extremitatibus correfpondentes.
m. Pars ventriculi quarti pofterior. Vid. TAB. II. *fig.* 2. l. o. o.

His, pro fundamento dicendorum pofitis, illarum cavitatum defcriptionem aggrediamur.

VENTRICULOS *quatuor* cum antiquis (*Herophil. Galen. &c.*) admittimus, funt nempe duo VENTRICULI *anteriores*, VENTRICULUS *tertius*, *quartus*, & præterea varia in his ventriculis notata loca, ut SINUS tum *anteriores* tum *pofteriores* ventriculorum anteriorum, PSALTERIUM, SPATIUM à columnis fornicem conftituentibus, ventriculorum anteriorum lateribus externis, fepto lucido, utrinque interceptum, VULVA, ANUS, INFUNDIBULUM, DUCTUS à 3°. in 4um. ventriculum, CALAMUS *fcriptorius*.

1°. VENTRICULI *anteriores*, in medio cerebro ftrictè dicto, in ipfius fubftantia medullari, intra ipfius lobos medios, præcipuè fiti; multo minus anteriori fede à fronte, quam maximè pofteriori ab occipitio, remoti; ab anterioribus ad pofteriora, infra totum corpus callofum, fupra corpora ftriata, thalamos opticos, glandulam pinealem & nates, extenfi; ad latera verò paulò profundius in illorum loborum fubftantia medullari, corpori callofo continua, excavati; anterius & pofterius obtufi & rotundi (*Vefal.*); variis donantur finibus.

Pars autem anterior corporis callofi, ita circa partem anteriorem corporum ftriatorum, præfertim anteriora bafis ventriculorum occupantium, & feptum lucidum inter illa corpora fitum, circomvoluta eft, ut paries ventriculorum fuperior, ab utraque parte, anterius operculum ftriaturis donatum, ovatum ad inftar horumce corporum, efformet. Pofterius verò paries ille plus aut minus dilatatur, ita tamen ut in fubjectis quorum caput oblongum, & ad latera compreffum, pars lateralis externa ventriculi anterioris dextri, eidem parti ventriculi anterioris finiftri, vix parallella videatur. In diverfis cadaveribus latera illa, plus aut minus, pofterius divergentia vidimus.

2°. Columnæ medullares, parti pofteriori fepti lucidi, inferiori corporis callofi, adhærentes, (*pfalteriumque efficientes Galen.*), ita difponuntur, ut SPATIUM *triangulare ifocele* ab iis & parte inferiore marginis pofterioris corporis callofi, ipfius bafim conftituente, interceptum, apice fuo parti mediæ ventriculorum correfpondens, bafi verò fua prædictorum ventriculorum pofteriora difterminans, variis ftriis ab apice ad bafim (*Senac*), fenfibi-

lioribus verò ab uno basis angulo ad alterum, donatum, sit distinctum ab areis, à prædictis columnis, septo lucido & ventriculorum lateribus, utrinque interceptis. Sed plura de fornice alibi dicemus.

3°. Prædictæ cavitates suos habent sinus. Namque ad latera marginis posterioris corporis callosi, ventriculorum anteriorum parietes ad invicem parumper approximantur, & quasi in cerebri lobos posteriores continuantur (*Eustachi*, *Barthol.*), ab exterioribus ad interiora arcuati; sicque in istis lobis excavantur SINUS *posteriores*, fermè horisontaliter siti, parumper tamen in plano inclinato extensi (*A Bergen.*), à posterioribus ad anteriora sursum obliqui, conici (*Eustach.*), apice obtuso posterius posito, basi verò anterius hiante, vix in adultis digiti minimi capaces, in juvenioribus verò longè minores, plus minusve in utrisque extensi, aliquando vix sensibiles (*Barthol.*), aliquoties plus sinistrorsum aut dextrorsum exculpti (*Eustach.*), fere semper in omnibus subjectis sic dispositi, ut utriusque sinus latus interior emineat (*Haller*) (ut alibi dicemus), quandoque oppositis parietibus cavitatis adhæreat; indum è contra latus exterior, concavus, & veluti ad instar eminentiarum lateris oppositi insculptus, quam minimum, inter dictas eminentias, intervallum relinquere videtur.

Dantur præterea SINUS *anteriores*, in cerebri lobis mediis effossi (*Varol.*), ab *angularique* SPATIO (*Eustach.*) ipsis, & ventriculis anterioribus, & sinibus modo dictis, communi, juxta latera marginis posterioris corporis callosi sito, versus posterius lateraliter descendentes (*Carpi*), deorsum sensim in cerebri substantiam versus priora paulatim cornu in modum arcuati (*Vesal.*), descendendo anterius (*A Bergen*), infra ventriculos ipsos extensi (*Aranti.*); magis tamen ad latera excavati (*Winslow*), ab anterioribus ad exteriora, & dein ab exterioribus ad interiora arcuati (*Winslow*), thalamorum opticorum basi inferius circumscripti, eundo dilatati (*Duvernoi*), latera posteriora sellæ equinæ fermè pertingunt (qua maximi soporalium arteriarum rami in cerebrum feruntur *Vesal.*), ab eaque, substantiâ cerebri admodum tenui, parietes ipsorum ibi efformante, tantum separantur.

Paries autem superior & lateralis externus illorum sinuum sic conformatur, ut ad exemplar hippocamporum (alibi dicendorum) parietem illorum sinuum inferiorem constituentium, excavati sinus, à posterioribus ad interiora eundo, inter hippocampos & prædictos parietes quam minimum, in statu naturali, habeant intervallum.

Quin imo pars anterior & crassior hippocamporum ita cooperitur, & prædictis parietibus circumdatur, ut ad instar partis corporum striatorum in anterioribus ventriculorum lateralium degentis, in parte anteriori istorum sinuum jaceat, quandoq; parietibus ipsis adhæreat.

At versus marginem interiorem hippocamporum, inter partem inferiorem thalamorum opticorum & marginem interiorem loborum mediorum cerebri, adest RIMA quâ vasa sanguinea à media parte basis cerebri, in prædictos sinus erepunt. Datur etiam inter marginem inferiorem partis posterioris corporis callosi, glandulam pinealem & nates, INTERVALLUM quo vasa ejusdem generis ventriculos anteriores subeunt.

4°. VENTRICULUS *tertius*, infra psalterium excavatus, ab eoq; plexu choroïdeo separatus, infra thalamos opticos situs, nullum fermè occupat spatium (*Massa*); parietes enim istorum thalamorum in cadaveribus ita sunt contigui (*Massa*), ut superius illorum separationem indicet RIMULA *longitudinalis*, anterius parumper patula circa anticam ventriculorum anteriorum cerebri regionem, subtus fornicem recondita, & juxta radices illius excavata (*Vieussens*), ubi illam *vulvam* denominant (*Columb.*); posterius vero magis, *anum* sic dictum (*Piccholom.*) efformet, tertiumque apud quosdam (*Ridley*) constituat ventriculum. Quin imo prædicti parietes superius & in media sui parte contigui, sæpe sæpius ope laminæ cinereæ (*Morgag.*) sic adhærent, ut quam minimum in parte sua superiori, plus vero anterius, minus posterius, intervallum relinquere videantur.

Illa ima pars anterior (substantiâ subcinerea, molli, nervorum opticorum coalitui immediate postposita (*Vieussens*) constans, cœteris hujus ventriculi parietibus diversa, margini foraminis quarti ventriculi continua (*Wharton.*), margini anteriori & inferiori eminentiarum orbicularium, posteriori & inferiori septi lucidi, circumscriptâ, tenui, excavatâ, initio accurate elatissimam regionem infundibuli referens, ac dein ab exortu sensim in arctum spatium, infundi-

buli quoque modo cogitur, donec tandem veluti in angustam oblongamque fistulam similiter atque infundibula abeat, quæ deorsum protensa (*Vesal.*), in glandulam pituitariam desinit; unde INFUNDIBULI nomen traxit. Hujus infundibuli fistula (constans duplici substantia extus membranacea, intus medullari *Wharton.*), (insensibilibus tantum poris prædita est *Vieussens*); sed de illa agemus ubi de glandulâ pituitaria.

Pars vero posterior longe minus excavata, ope *Rimulæ* parumper convexæ in mediâ & infimâ ventriculi tertii parte, ab anterioribus ad posteriora extensæ, infundibulo continuæ, in ductum posterius abit, in ventriculo quarto apertum.

5°. DUCTUS ille, ab interioribus ad posteriora, & à superioribus ad inferiora arcuatus; intra partem superiorem, mediam, & posteriorem crurum cerebri, ubi in protuberantiam annularem migrant, & partem anteriorem mediam istius protuberantiæ, infra & inter nates & testes excavatus, (ac super protuberantiæ annularis initium declivis, initio non adamussim orbicularis, ut pote servans in inferiori sede acutum suæ cavitatis, unde prodit, angulum *Vesal.*), inter partem superiorem & posteriorem crurum cerebelli sese dilatando extensus, (ubi quidam illum, CALAMUM *scriptorium* denominant *Arant.*), valvulâ VIEUSSENSI (alibi dicenda) ea crura superius adunante coopertus *Willis*), desinit in ventriculum quartum.

6°. VENTRICULUS *quartus*, verticaliter situs (*Eustachi*), intra partem anteriorem mediam medullarum cerebelli, & posteriorem partis substantiæ oblongatæ, protuberantiam annularem dictæ, sinuatus (*Vesal.*), pyramidalis (*Mundini*), pariete suo anteriori trigonus, posteriore triangularis, concavus, conicus, apice superiori obtuso, ductui modo dicto continuus, lateralibus angulis in substantiam medullarem cerebelli extensus, basi suâ duabus donatur valvulis.

VALVULÆ *illæ*, inter partem inferiorem eminentiæ vermicularis & angulum parte cerebelli anteriore inferiore & medullâ oblongata efformatum sitæ, ab eoque angulo ubi prædictæ partes sunt continuæ, basi prædicti trianguli, sese arcuando juxta latera partis inferioris eminentiæ vermicularis, sursum hiantes adhærent.

Paries vero ventriculi quarti anterior, (trigonus *Eustachi*), angulo suo superiori obtuso, ductui modo descripto continuus, lateralibus angulis suis etiam obtusis, iisdem angulis parietis posterioris correspondens, angulo suo inferiori acuto abit in medullam spinalem, calamumque scriptorium refert; unde CALAMUS *scriptorius* (*Heroph. Galen.*) denominatus fuit paries ille. Nomen verò hoc ipsius parti tantum inferiori nunc tribuitur (*Ridley*).

CALAMI *scriptorii* margines crenatæ, seu ad instar spiræ inferius contortæ, apparent. Quin imo ventriculi quarti paries anterior, media sui parte, à superioribus ad inferiora, rimulâ usque ad angulum extensâ, bifidus apparet (*Eustachi*).

Juxta tertiam hujus rimulæ mediam partem, duæ quam minimæ utrinque adsunt FOVEÆ, per quas FILAMENTA *medullosa*, in illo ventriculo varia, à rimulâ prædicta assurgentia, quandoque exeunt; sed frequentius adunata (*Ridley*), versus angulum parte anteriori inferiori cerebelli & medulla oblongata efformatum, concurrunt, & septimum par nervorum partim constituunt. Sed de his alibi.

Hæc de cavitatibus prædictis sufficiant, quippe quæ enarrando inferius varias auctorum de his descriptiones, notiores evadent.

Omnia quæ in ipsis occurrunt, excepto plexu choroïdeo, subsequens tradet historia; diversæque solventur alibi questiones anatomicæ quæ nunc possent institui, scilicet,

1°. *An illæ cavitates peculari induantur membrana?*

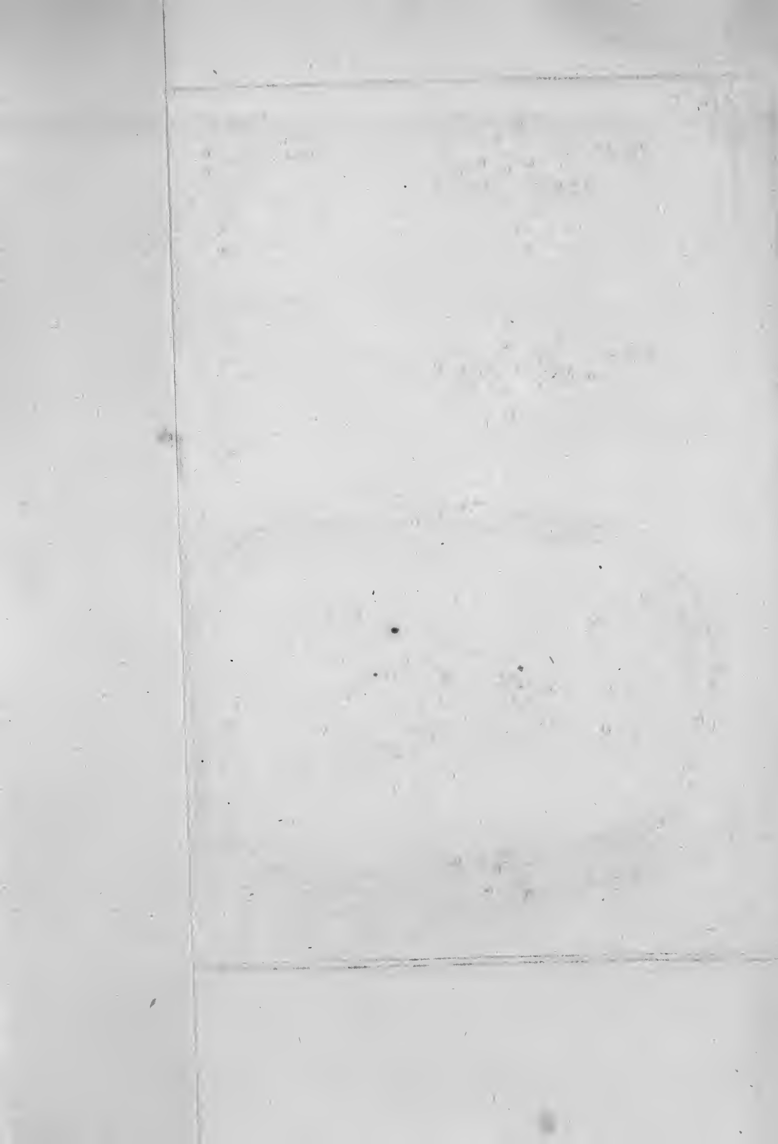
2°. *Utrum detur vacuum in istis cavitatibus?*

3°. *Mutuum ne detur commercium inter ventriculos anteriores? Inter eos & illorum sinus? Inter eos & ventriculum tertium? Inter ventriculum tertium & quartum?*

4°. *An viis à cerebri exterioribus ad cavitates illas apertis, aliquid naturaliter possit effluere?*

5°. *Num tubulus infundubili sit cavus?*

Sequitur nunc variarum de his cavitatibus iconum comparatio.

TAB. I.

Fig. 3.a

Fig. 2.a

Fig. 4.a

Fig. 5.a

Fig. 6.a

Fig. 1.a

TAB. I.

Fig. 3.a

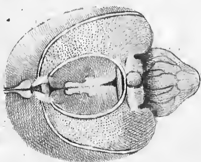

Fig. 4.a

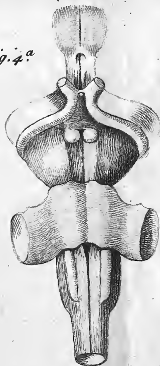

Fig. 5.a

Fig. 6.a

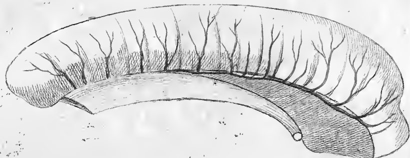

Fig. 2.a

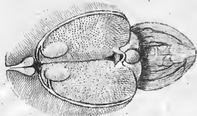
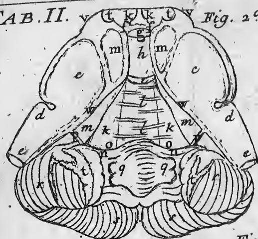
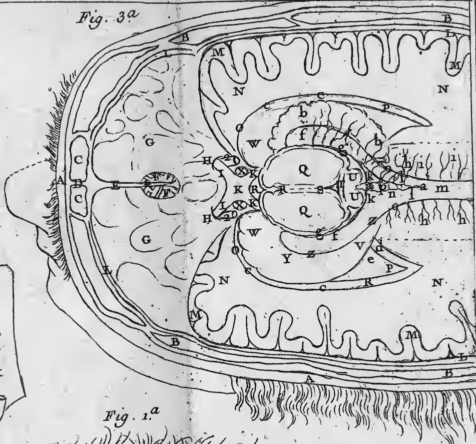
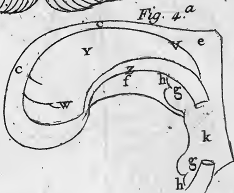

Fig. 1.a

J. Robert del. ad nat. et sculp.

TAB. II.
Fig. 2.a

Fig. 3.a

Fig. 4.a

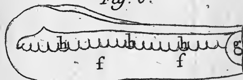
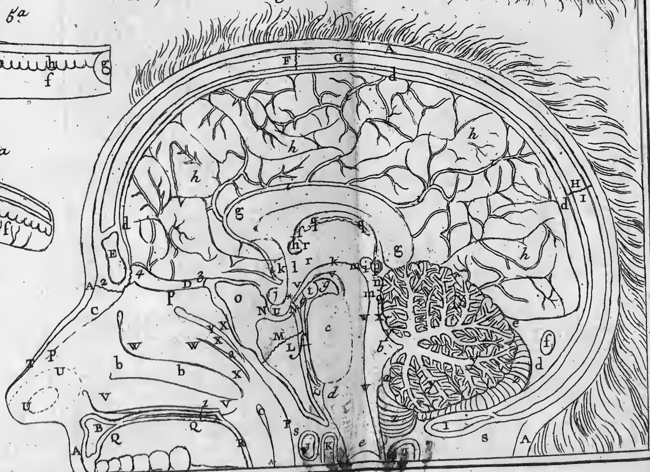
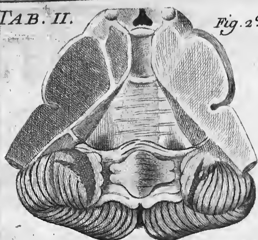
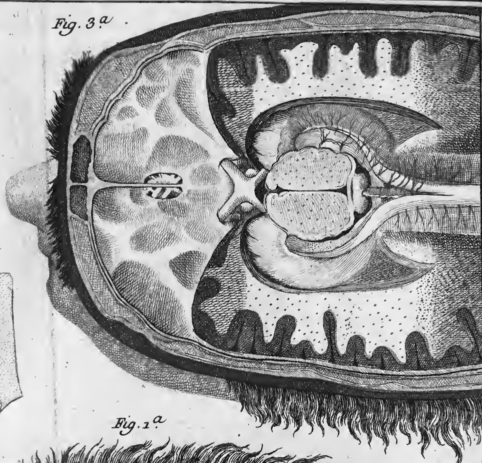

Fig. 5.a

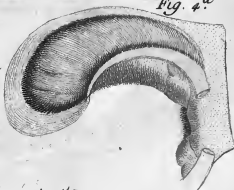

Fig. 6.a

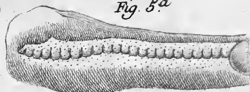

Fig. 1.a

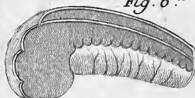
TAB. II.

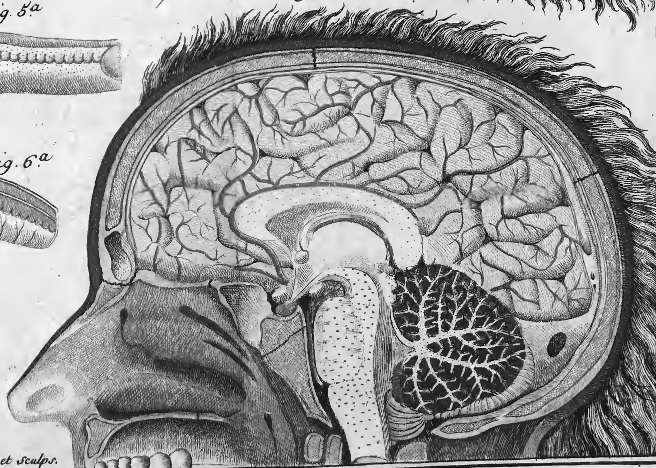

Fig. 2.ª

Fig. 3.ª

Fig. 4.ª

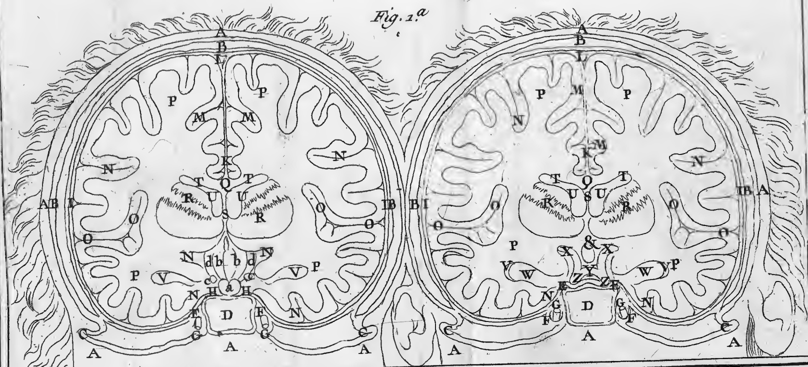

Fig. 5.ª

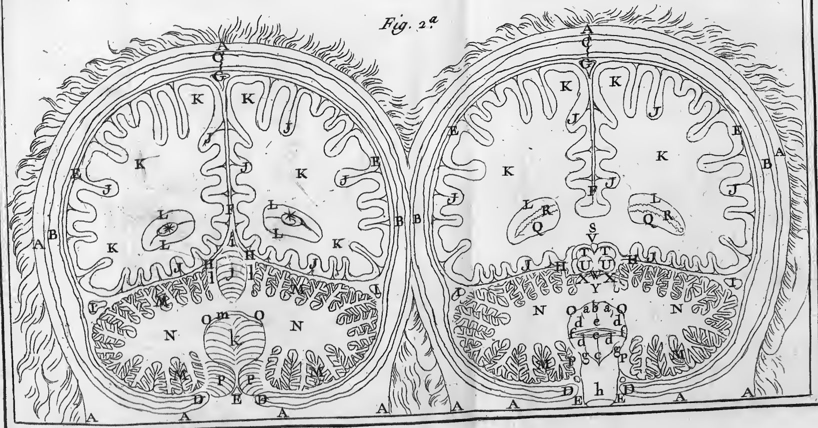

Fig. 6.ª

Fig. 1.ª

J. Robert del. ad nat. et Sculps.

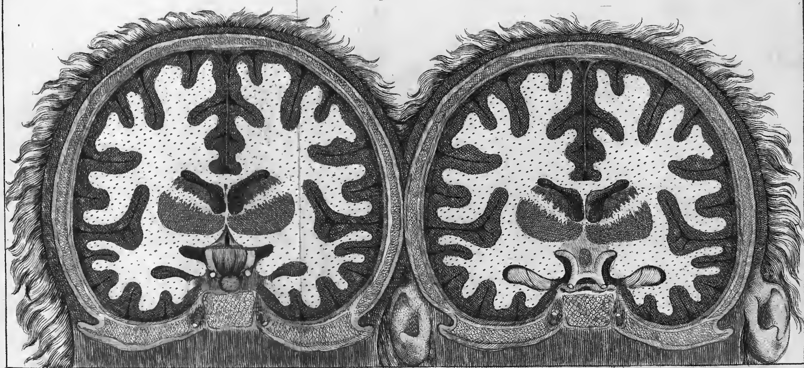
TAB. III.

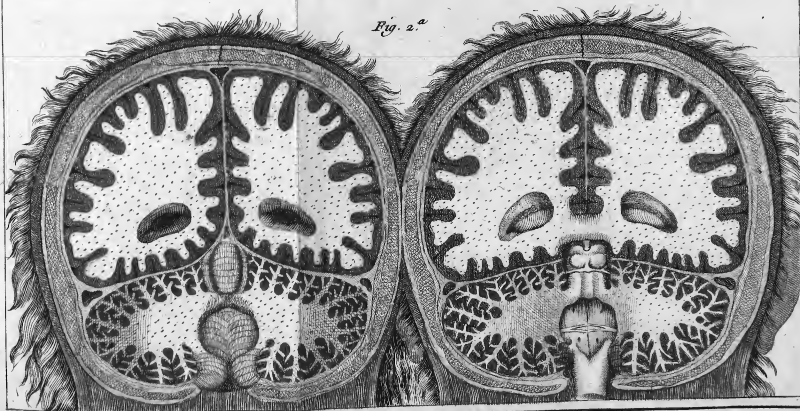
TAB. III.

Fig. 1.ª

J. Robert del. ad. Nat. & sculp.

Fig. 2.ª

SECT. II.

De Cavitatum Cerebri & Cerebelli variarum iconum relatione.

SEquitur iconum archetyparum, HUNDTI, DRYANDRI, CARPI, Caroli STEPHANI, VESALII, EUSTACHII, VAROLII, CORTESII, CASSERII, VESLINGII, HIGMORI, BIDLOI, WILLISI, BARTHOLINI, STENONIS, VIEUSSENSI, VERHEYENI, RIDLEYI, HEISTERI, GARANGEOTI, A BERGENI, DUVERNOII, LIEUTAUDI, MORANDI, HUBERI, BONHOMMII, & Historiæ naturalis generalis & particularis cum musæi Regii descriptione, de cavitatibus Cerebri & Cerebelli examen.

HUNDT, Autorum hactenus notorum primus, naturæ vero minimè scrutator, Cavitates Cerebri & Cerebelli ad mentem figurasse, cuicumque rerum perito manifesto patebit. Quomodo autem illas disposuerit, ex ipsius iconum (TAB. IV. *fig.* I. & IV.) interpretatione [a] intelligi potest.

Figuram primam usurpavit DRYANDER.

CARPI qui primus quasdam partes ad naturam ruditer pinxit, potius se cavitates illas in humanis cerebris vidisse, quam adumbrasse iconibus suis (TAB. IV. *fig.* II. & III.), indicat. [b]

DRYANDER prædictis autoribus perspicacior, majori industria in repræsentandis illis cavitatibus usus, forsan verô dissectionibus anatomicis parum exercitus, aut alienis nimis credulus, varias de cerebro icones, illud sui potius ope strati (TAB. IV. *fig.* V. VI. VII.) quam se ipsis exhibentes, tradidit. [c] num vero sinus anteriores Ventriculorum superiorum indicaverit, delinaverit (fig. VI. VII. n°. 3. 4. 5.), oculatioribus dijudicandum relinquimus.

Iisdem figuris usus est RYFF.

a TABULÆ QUARTÆ

EXPLANATIO.

FIGURA I. & IV. ex HUNDTO.

A. Capilli. B. cutis. C caro. D. paniculus. E. craneum. F. dura mater. G. pia mater. H. cerebrum. I. ventriculus primus, secundus & tertius. K. rete mirabile. L. lacuna. M. 1. 2. 3. 4. nervorum paria. N. caruncula. O. visus. P. auditus. Q. olfactus. R. gustus. S. sensus communis. T. imaginativa. V. cogitativa. X. memorativa. Y. sutura coronalis. Z. sagittalis. &. zauda.

FIGURA IV.

I. Ventriculus primus. 2. secundus. 3. tertius.

FIGURA. II. & III. ex CARPO.

b.

HAbes in 2ª. figurâ duram matrem separatam à cerebro, cujus medietas à prora ad puppim tegitur pia matre, ut vides. In altera vero parte in centro est notabilis concavitas sensui manifesta, prius remota multa cerebri medulla, quam habent pro altera partium ventris anterioris ante dicti, in medio cujus est vermis similis substantiæ rubeæ. in hac etiam figura est medietas emboti ante dicti & medietas ventriculi medii & anterioris.

A. A. Dura mater. B. B. Medulla. C. Vermis.

FIGURA III.

IN hac tertiâ unum à dextris, alium à sinistris, in centro medullæ cerebri, habes duos ipsius ventres anteriores, & sui vermes possunt comprehendi ex figura ante notata, & inter istos. inferius enim est embotum & ventriculus medius & posterior, ut monstrant Lineæ suis locis positæ.

A. A. Ventriculi anteriores. B. ventriculus medius. C. ventriculus posterior.

c. FIGURA V. VI. VII. ex DRYANDRO.

VEntriculorum utrinque notæ sunt E. C. utrinque circa basim est substantia una pellicularis rubea, vermis dicta, ex venis & arteriis composita. Quæ ab uno extremo ad aliud cujuslibet ventriculi tendit, quæ motum habet secundum aliquos, aperiens & claudens ventriculos voluntariè. A. A. piæ matris pellicula est. crura D.

Licet Caroli STEPHANI, seu potius RIVERII, icones (TAB. IV. *fig.* VIII. IX. X. XI.) ita sint mancæ & erroneæ, ut vix dum crassiora, Cavitatum quas repræsentant, rudimenta exibeant; ad naturam tamen delineatæ sunt, reiq; præcedentibus proximiores.

Ex harum iconum interpretatione [d], quid indicare voluerit autor, videre est.

Primus ergo, STEPHANO Coævus, iconographorum Anatomicorum facillime princeps VESALIUS, vera in hisce Cavitatibus pingendis fundamenta jecit [e], licetque ipsius icones suis non careant mendis, ad naturam tamen imitatæ sunt.

Literam vides notari carunculas mamillares, odoratus ut quidam vocant instrumenta, producentes nervos. Vides 1. 1. 2. 2. opticos vocatos, visui additos. Nervos 3. 3. 4. 4. 5. 5. quibuscunque sensuum nervis suos numeros appositos esse vides.

A. A. Ut hactenus semper pelliculam cerebri significat. B. B. inferius utrinque cerebrum, diruptis atque convulsis cavitatibus, quas hic ventriculos cerebri esse noveris, monstrabit E. postremam cerebri partem longe duriorem, quæque mox in spinalem medullam degenerat, designat.

Circa literam D. nervi sunt ad oculos videndi facultatem transferentes. græci *opticos* vocant.

Ex anterioribus ventriculis procedunt cavi. a. b. C. d. facti, ut spiritum visuum recipiant.

c. Cavitas posterior cerebri. D. D. inferior substantia utriusque lateris cerebri. B. Prioris partis cerebri infima est substantia. A. A. pia mater est.

d. FIG. VIII. IX. X. XI. ex STEPHANO.

FIGURA VIII.

Exuta est cerebri substantia, & exempta usque ad ventriculorum concavitatem.

A. Locus quo ventriculi cerebri dexter ac sinister ad invicem coeunt ac copulantur. B. choroïdis membranæ reflexio & expansio ad ventriculos. C. choroïdis principium elatum, & à cerebri ventriculis remotum. D. solidior substantia anteriorum cerebri ventriculorum, sinuosa ut vides, per medium ipsorum utrinque oblique discurrens, ut talem faciat ventriculorum capacitatem qualis est.

FIG. IX.

LOca, tantum proponimus vermiformis, & partium hujusmodi tenuissimarum: nam quemadmodum ad oculum in consectione difficillime ostendi possunt, ita etiam longe difficillimum fuerit, partes usque adeo tenues hic tibi exactissime demonstrare.

A. Fornix, psallioïdes, corpus cameratum. B. principium vermiformis circa septum, anteriores ventriculos distinguens. C. conarion glandula. D. vermiformis longitudo. E. glutia. Ligamenta & partes adjacentes vermiformi, F. via à 3.° ventriculo ad quartum.

FIGURA. X.

A. Processus ab ima cerebri parte ad nares, per quos fit olfactus. B. opticorum nervorum concursus. C. nervi oculorum motorii. D. tertia nervorum conjugatio, in duos ramos divisa, quorum minor in faciem & maxillam inferiorem, alter ad linguam fertur. E. quarta conjugatio, ad meatus aurium delata. F. quinta conjugatio, ad interiora viscera decurrens, nervosque recurrentes constituens. H. septima conjugatio, ad linguæ motum destinata. I. infinitæ nervorum productiones, à cerebello natæ, & inter membranas spinam involuentes delatæ. K. spinæ principium.

FIGURA XI.

A. Crassa meninx e cranio revulsa. B. locus cui insidet aden colatorius. C. quo in loco arteria carotis conspicitur ad retiformem plexum deferri. D. locus in quo reperitur membrana ad aurem pertinens. E. divisio nervi tertiæ conjugationis. F. origo spinalis medullæ. G. lacuna in palatum commeans, ad expurgandum cerebrum. H. cavitas insignis supra oculum, inter parietes ossis coronalis conclusa, sub prominente supercilii tuberculo. I. oculus osse detectus.

e. FIG. XII. & XIII. ex VESALIO.

IN illa figura omnes duræ tenuisque membranarum partes, resecuimus: ac dein dextram sinistramque cerebri portionem sectionis serie ita ademimus, ut jam cerebri ventriculi in conspectum venire incipiant. Primum namque secundum dextrum callosi corporis latus, longam moliti sumus sectionem, quæ per dextrum cerebri ventriculum ducta, dextræ cerebri partis eam portionem abstulit, quæ supra sectionem habebatur, qua orbiculatim calvariam serra divisimus. Atque quum idem quoque in sinistro latere absolvimus, sinistram cerebri partem ita hic reposuimus, ut superiorem sinistri ventriculi sedem aliqua ex parte commonstret, calloso interim corpore in capite adhuc servato.

A. Cerebri adhuc in calvaria relicti pars dextra. B. Pars sinistra cerebri adhuc in calvaria

VENTRICULORUM *anteriorum* situm, figuram, magnitudinem, præ cœteris Cavitatibus (TAB. IV. *fig.* XII. XIII. KK. LL. MM. NN., TAB. V. *fig.* I. I. M. N. S.,

relicti. C. portio cerebri sinistra, quæ sectionis serie à reliquo cerebro ablata, hic resupina jacet. D. Lineæ partim cerebri anfractus, & partim varium cerebri substantiæ colorem commonstrantes. Quidquid enim extra lineas consistit, quasi luteum & subcinericium magis est. Quidquid intra lineas habetur adamussim album visitur. hac itaque ratione sedes E. & F. insignitæ, apparent luteæ. quibus vero G. & H. inscribuntur, prorsus albæ sunt & nonnunquam rubris maculis interstinctæ. I. callosum corpus, utrinque à cerebri substantia, cui alioqui continuatur, ex sectione liberum. K. callosi corporis portiuncula, adhuc sinistræ cerebri parti, quæ adempta est, continua. L. dexter cerebri ventriculus. M. sinistri. N. sinistri ventriculi superioris sedis portio. O. plexus cerebri, ab imagine quam cum secundinâ seu fœtus involucris similem obtinet, nuncupatus. P. aranearum modo graciles venæ, dextri & sinistri ventriculorum substantiæ hoc in loco connatæ, ac ab illis diductæ vasis, quæ nuper commemoratum plexum extruunt. Q. venulæ à jam commemoratis vasis plexum efformantibus, in tenuem cerebri membranam sub callosi corporis anteriori sede huc excurrentes, & incerta serie (quemadmodum & venulæ P. notatæ) inter resecandum se offerentes.

TABULÆ QUINTÆ

EXPLANATIO.

Tota ex VESALIO, Fig. XIII. exceptâ.

FIGURA I.

ILLA figura, quod ad relictam in calvaria cerebri portionem attinet, nulla ex parte cum præcedente figura variat: atque id solum habet proprium, quod callosum corpus hic anteriori sua sede à cerebro primum liberavimus ac dein elevatum, in posteriora refleximus, septum dextri ac sinistri ventriculorum divellentes, & corporis instar testudinis exstructi superiorem superficiem ob oculos ponentes.

A. A. Itaque & B. B. ac dein D. D. & E. & F. G. & H. eadem hic in Q. usque dicant, quæ in præcedenti figura. Sic quoque & L. L. & M. M. & O. & P. & Q. eadem insinuant. R. notatur inferior callosi corporis superficies. est enim id sua sede motum, atque in posteriora reflexum. S. T. V. superior corporis instar fornicis seu testudinis extructi superficies & veluti ipsius triangularis circumscriptio, quam ab S. ad T., & a T. ad V., & ab V. ad S., metimur. X. Dextrum ventriculum & sinistrum intercedentis septi inferior pars, corpori testudinem referenti continua. Y. septi jam commemorati superior pars, calloso corpori continua. Hoc namque septum non aliter quam modo disruptum est, depingi licuit. & alia quoque parata fuit figura, in qua duæ manus (uti inter secandum facere consuevi) callosum corpus nondum in anteriori ipsius sede liberatum, modice attollebant, quo speculum seu septum adhuc integrum oculis subjiceretur. verum quum non adeo concinnè negotium in pictura, atque in ipsa sectione, successerit, eam figuram, ne frustra paginam obliteraret, rejeci.

FIGURA II.

HÆC figura quod ad cerebri portionem in calvaria relictam spectat, etiam 13æ. Tab. 4æ. correspondet; a 1a. in hoc differens quod corpus testudinis modo fabricatum, anteriori sua sede à cerebri substantia liberavimus, id sursum in posteria reflectentes, ut inferior ipsius superficies in conspectum veniret, & vas illud etiam cerneretur, quod à quarto duræ membranæ sinu pronatum, sub corpore testitudinis modo extructo fertur, & plexuum tandem non minimam partem constituit, quos secundarum imagini veteres assimilarunt.

A. Corpus testudinis modo extructum, hic inferiori ipsius superficie, quâ tertii ventriculi superiorem constituit sedem, conspicuum. B. portio corporis instar testudinis efformati in dextro ventriculo, à cerebri substantia hic principium ducens. C. portio corporis testudinem forma & usu referentis, quæ ex sinistro cerebri ventriculo pronascitur. D. dexter cerebri ventriculus. E. sinister. F. arteria per inferiorem posteriemque dextri ventriculi sedem a dextræ soporalis arteriæ ramo, duram cerebri membranum perforante, huc in dextrum ventriculum conscendens. G. arteria in sinistrum cerebri conscendens ventriculum. H. vas à quarto duræ cerebri membranæ sinu principium ducens, ac sub corpore instar testudinis efformato, in communem dextri & sinistri ventriculorum cavitatem, seu tertium ventriculum properans, totoque incessu miris modis implexum. I. vasis H. insigniti in duas portiones divisio. K. vasis. H. insigniti divisio-

fig. II. D. E. F. G. H. I. L. M. N. O.) attigisse, quin imo illorum Sinus posteriores adumbrasse (M. *. *Fig.* XII. Tab. IV.), & *anteriores*, densâ quam apposuit umbrâ in L., indicasse videtur, & indicare voluit in F. (*fig.* III. IV. Tab. V.).

portiones divisio. K. vasis H. insigniti divisionis altera portio, dextrum cerebri petens ventriculum. L. portio nuper commemorati vasis, sinistrum accedens cerebri ventriculum. M. plexus dextri ventriculi, secundinarum imagini comparatus, atque ab arteria F. insignita, & vasis H. indicati portione, quam K. notavimus, constitutus. N. plexus sinistrum cerebri ventriculum occupans, ac ex vasis G. & L. insignitis conflatus. O. hujus modi venulæ cerebri substantiæ hic obnascuntur, ab illis productæ vasis, quæ K. & L. notavimus. P. à venis quæ cerebri substantiæ hic offeruntur, ramusculi extra ventriculorum amplitudinem hac ad tenuem cerebri membranam pertinent. Q. meatus ex communi cavitate dextri ac sinistri ventriculorum, seu à tertio cerebri ventriculo recta declivis pertinens versus pelvim, quæ cerebri pituitam excipiens, eam infundibuli modo defert. R. S. Canales sinusve leviter in ventriculorum substantia exsculpti & pituitam ad meatus nuper Q. insigniti orificium deducentes.

Figura III.

Præsens figura à proximè præcedentibus plurimum variat. In hac namque ea cerebri substantiæ, quam in illis adhuc ex sectionis serie reliqueramus, pars ablata cernitur, quæ dextri sinistrique ventriculorum sedem in illis figuris conspicuam efformabat. dein tota quoque cerebri portio, quæ cerebello adhuc innitebatur, hic quoque resecta est: ut duræ membranæ occurreret processus, cerebellum ac cerebrum intercedens. insuper duræ membranæ hic consistentes sinus etiam hac figura aperuimus: & vas à quarto duræ membranæ sinu in cerebri ventriculos pertinens, ex tertio cerebri ventriculo sublevatum & a plexibus secundinæ similibus avulsum in posteriora refleximus: ut tertii cerebri ventriculi, seu communis dextri sinistrique ventriculorum concavitatis sedes in conspectum melius veniret, una cum ejus cavitatis meatibus.

A. cerebri substantiæ adhuc in calvaria reliquæ dextra pars. B. cerebri substantiæ adhuc in calvaria asservatæ sinistra pars. C. lineæ hic passim obviæ, illis correspondent, quas tres modo præcedentes figuræ similiter commonstrarunt. Verum quia hujusmodi lineæ substantiæve cerebri diversitas inibi duntaxat consistit, ubi cerebrum tenui membranæ vicinius est, præcedentes figuræ eam solum in lateribus ostenderunt: hæc autem, quum tantam cerebri portionem ablatam habeat, ut jam apparens superficies in basi non procul a tenui membrana distet, etiam hoc cerebri substantiæ in colore discrimen, & dictæ nunc lineæ in basi D. spectantur quod itaque lineis hic intercipitur ac D. insignitur subluteum est, & subpallidum; quod vero extra lineas consistit, cuique E. inscribitur, album est prosusque candicans. F. portio soporalis arteriæ, secundum humiliorem angustioremque dextri ventriculi sedem sursum ad plexus secundinas imitantis constitutionem prorepens. Cæterum si perpenderis, quanam sede hic F. reponatur, & quanam in præcedenti figura occurrat, promptè observabis, quî dexter cerebri ventriculus (quemadmodum & sinister) ex posteriori sua sede instar cornu arctactus, deorsum in anteriora per cerebri substantiam ducatur. Hic namque, ubi plus substantiæ cerebri, quam in sexta figura abstulimus, præsens arteriæ portio F. notata antrorsum magis vergit, quam F. in sexta, eamdem quoque insinuans arteriæ portionem, ubi jam posteriorem ventriculi sedem conscendit, atque id F. & G. subsequentis figuræ magis liquido ostendunt, in qua hujus ventriculi ductus nomine, adhuc plus cerebri substantiæ, quam in hac quæ ordine septima est, abstuli. G. arteriæ soporalis portio, secundum humiliorem posterioremque sinistri ventriculi sedem sursum prorepens. H. humillima sedes tertii ventriculi: quam, ut aptius cerneretur, nonihil distentam finximus. I. meatus recta declivis ex tertio cerebri ventriculo pertinens, cerebrique pituitam ad pelvim huic excipiendæ paratam deferens. K. meatus ex tertio cerebri ventriculo inter cerebri testes natesque in cavitatem cerebello & dorsali medullæ communem pertinens. L. glandula nuci pineæ non absimilis & vasorum ex quarto duræ membranæ sinu cerebrum petentium fulcrum. M. N. hanc cerebri partem, tenui adhuc membrana cerebri obductam, testes & nates cerebri appellamus. O. duræ cerebri membranæ processus, portiove, inter cerebellum & cerebrum reposita. Qui hanc accedunt, aut per ipsam excurrunt instar venarum ductus, partim à primo secundoque duræ membranæ sinibus, partim verò à quarto pronascuntur. P. duræ cerebri membranæ dexter, seu primus sinus. Q. Q. secundus. R. primi, & secundi duræ membranæ sinuum congressus, quem Græcorum nonnulli *Torcular* appellarunt. S. principium tertii duræ membranæ sinus. T. quartus duræ membranæ sinus, similiter atque alii hic per sectionem adapertus. V. vas à quarto sinu duræ membranæ in cerebri ventriculos porrectum; hic autem in posteriora ex sua sede reflexum. X. hac sede cerebellum dura cerebri membrana non obtectum sese offert. Y. ductus venarum modo à quarto duræ cerebri membranæ sinu in te-

Primus & solus hactenus, ventriculorum anteriorum parietem superiorem (N. K.) *fig.* XIII. Tab. IV.) repræsentare tentavit, modumq; in varias harum cavitatum partes exhibendas optimum servavit.

nuem membranam pertinentes, qua cerebellum ipsique cerebri testes induuntur. Z. duræ membranæ sedes, qua ossi omnium totius corporis ossium durissimo, & auditus organum intus continenti, adnascitur. Hanc namque calvariæ regionem incumbente ipsi cerebro deteximus.

Figura IV.

ILla figura à præcedenti in hoc variat, quod hic adhuc cerebri plus resecuerimus, & cerebri testes longa sectione in hoc diviserimus, ut meatus occurreret ex tertio ventriculo in quartum pertinens. Ad hæc duræ membranæ portio cerebello obducta, hic dissecta, atque in posteriora reflexa cernitur. Quum itaque præsens figura pleraque cum præcedenti habeat communia, in hac A. A. & B. B. & C. C. & D. D. & E. E. ad H., & F. & G. & H. idem quod in præcedenti indicant; verum arteriæ F. & G. insignitæ, tanto magis hic quam in præcedenti antrorsum vergunt, quanto magis cerebrum versus basim in præcedenti quam in 2ª. ablatum est.

I. Meatus recta declivis descendens, cerebrique pituitam ad pelvim deferens. K. meatus pituitæ deducendæ paratus, qui interdum ab illo deducitur meatu, qui ex tertio ventriculo inter testes in quartum ventriculum pertinet. ne L. in umbra prorsus latitaret, aut si suo poneretur loco, & ejus nomine, quod in conspectu esset, umbra veniret exsculpenda, itaque delineatio hic omnino vitianda, id L. ad anteriorem cerebelli partem reposui, foramen meatumque notaturus qui ex tertio cerebri ventriculo in quartum fertur. M. glandulam hic adhuc reliquimus quæ pineæ nucis formam ostendens, vasorum ex quarto duræ membranæ sinu in cerebri ventriculos pertinentium fulcrum efficitur. N. O. P. Q. quatuor his characteribus corpus id indicatur quod ante sectionem unicum est, atque in 3ª. figura M. & N. insignitur: hic vero ex sectionis serie divisum diductumque occurrit. N. & O. ejus corporis sedes indicant, quibus testium nomen accomodatur. P. vero & Q. illas insinuant sedes, quas nates fere nuncupamus. R. cerebellum tenui adhuc obductum membrana. S. vasa, venarum modo tenuem cerebelli membranam implicantia. T. propagines vasorum tenuem cerebelli membranam implicantium, ad eas producta arterias quæ secundum dextri & sinistri ventriculorum cerebri posteriora sursum conscendunt, plexus efformaturæ, quos secundinæ dissectionum proceres contulerunt. V. V. duræ membranæ processus, qui superiorem cerebelli sedem à cerebro dirimebat. X. propagines notantur à vasis, dictum nuper duræ membranæ processum implicantibus, in tenuem membranam, qua cerebellum vestitur, excurrentes. idem hic Z. & Z. notant, quod in 3ª. figura: duram videlicet cerebri membranam, ossi adnatam, in quod auditus organum reponitur.

Figura V.

IN hac figura, eadem cerebri portio, quæ in præcedenti, servatur, verum præsens figura in faciem prorsus reposita, eum duræ membranæ processum abscissum habet, qui cerebrum à cerebello dirimit. Deinde cerebellum hic deorsum è sua calvariæ sede manibus protractum, ac deorsum modice inversum propendet; ut ipsius regio calvariæ alias contigua, oculis subjiceretur, & dorsalis medullæ cavitas videretur, alteram quarti ventriculi partem constituens. Ad hæc, præter venarum quarumdam & nervorum progressus, etiam primus & secundus duræ membranæ sinus hic aperti adamussim exprimuntur.

A. Cerebri portio adhuc in calvariæ amplitudine reliqua, & hic in sua sede adhuc asservata. B. C. D. tribus his caracteribus cerebellum deorsum ex sua sede reflexum indicatur, tenui membrana adhuc involutum; ac dorsali medullæ connatum. verum B. privatim cerebelli dextram indicat sedem, calvariæ sinui P. notando correspondentem. D. vero sinistram; quæ illi calvariæ sedi insidet, cui R. inscribam. C. autem cerebelli media pars insignitur, vermi non absimilis, & suis finibus eos constituens processus, quos vermium imagini comparamus. E. posterior terminus mediæ partis cerebelli, qui vermiformium processuum posterior recensebitur. F. G. H. dorsalis medullæ pars, adhuc in calvaria consistens, ac F. & G. hujus partis seu dorsalis medullæ sedes indicant, quibus cerebellum connascitur. H. vero sedem dorsalis medullæ significat, è calvariæ amplitudine procidentem. I. dorsalis medullæ sinus, calami quo scribimus mucroni non absimilis, ac mediam cavitatem constituens, ventriculi medullæ dorsali & cerebello communis. K. vasa seu ductus venis quam simillimi, & hac in cerebellum ab illis vasis pertinentes, quæ in primum & secundum duræ membranæ sinus exhauriuntur. atque ut hi ductus frequentes admodum sunt, ita etiam non semper pari propagantur serie. L. Et hac quoque ductus venæ similis in tenuem cerebelli membranam porrigitur, ab illis vasis quæ hac in parte duram cerebri

Ex iis quæ in (Tab. V.) H. L. K. (*fig.* III.) H. I. K. L. (*fig.* IV.) B. C. (*fig.* VI.) C. D. (*fig.* VII.) E. F. (*fig.* X.) A. B. (*fig.* XI. XII.) exibet, ipsi tertii ventriculi diversas partes notas (*infundibulum* scilicet, & *meatum* à tertio in quartum ventriculum,) fuisse, illas vero parum ad naturam repræsentasse, manifestum est.

Quid boni in ventriculi quarti delinatione præstiterit, Tabulæ V. *fig.* V. VI. VII.

membranam intertexunt. M. quintum cerebri nervorum par. N. sextum. O. septimum. atque hic videre est, quod surculis duo postrema cerebri nervorum paria principium à dorsalis medullæ initio, nequaquam vero à cerebello, ducant. P. Q. R. sinus occipitis ossis quibus correspondet cerebelli figura. nam B. cerebello inscriptum, P. congruit C. autem. Q., D. vero R.. S. dexter seu primus duræ membranæ sinus, hic cultelli mucrone adapertus. T. sinister seu secundus duræ membranæ sinus. in nulla autem cerebri delineationum, horum sinuum incessus ita conspicue, ac in præsenti, oculis subjicitur.

Figura VI.

HAc figura eam cerebri portionem expressimus, quæ dorsalis medullæ educit initium: dein cerebellum a dorsalis medullæ hic conspicua parte ademptum est: & cerebri testes, & nates, & glans, pineæ nucis imaginem referens. ac postremo cavitas ea dorsalis medullæ, quæ cum cerebelli cavitate quartum cerebri efformat ventriculum, hic pariter exprimuntur.

A. Cerebri pars, dorsalem producens medullam, hicque ex reliquo cerebro resecta. B. meatus ex tertio cerebri ventriculo in quartum sub cerebri natibus tendens: cujus terminum, in quartum pertinentem ventriculum C. insignivi. D. cerebri glans, nucis pineæ imagini à dessectionis professionibus assimilata. E. F. G. H. his caracteribus, cerebri testes ac nates indicantur. Videntur namque dissectionis proceres gratia lineæ inter E. & F., & inter G. & H. conspicuæ, superiora tubera E. & G. insignita ab inferioribus F. & H. notatis distinxisse; ac superiora testes vocavisse, quod illis glans, penis quasi modo incumbit: inferiora autem, nates, quod meatus ex tertio ventriculo in quartum pertinentis terminus, podici conferri possit. I. K. sedes duæ, quibus dorsalis medullæ initium cerebello adnascitur. L. M. N. O. cavitatas dorsalis medullæ initii, altegram partem quarti ventriculi constituens, calamique cavitati assimilata, quam scribentes atramento intingimus. Sedes enim L. insignita, ejus calami cavitatis parti respondet, quæ indici scribentis proxima est; M. autem & N. angulis illis assimilari possunt quæ in cavitatis calami lateribus consistunt. O. vero mucronem, quo caracteres formamus exprimit. P. dorsalis medulla hic præsecta est, qua in vertebras procidens, calvariam egreditur.

Figura VII.

HAc figura cerebellum à calvaria, ipsaque adeo dorsali medulla avulsum & supinum jacet, humiliorem suam sedem qua dorsalem spectat medullam commonstrans. Ac proinde regiones ipsius, quibus dorsali medullæ continuatur, ac sinum insuper ostendit, qui alteram portionem efformat quarti ventriculi, cerebello & dorsali medullæ communis. Porro ad humilionem præsentis figuræ sedem, tanquam ex alio quovis cerebello exsectos pinximus fines mediæ partis cerebelli, ut exactius processuum vermis imaginem referentium natura conspiceretnr.

A. Dextra cerebelli pars, tenui membrana cerebellum investienti liberum, uti etiam totum cerebellum hic ea membrana denudatum apparet. B. sinistra cerebelli pars. C. c. media cerebelli pars. ac C. notat hujus partis anteriorem regionem. c. vero posteriorem. D. d. fines terminique mediæ partis cerebelli: quorum anteriorem D. indicat, posteriorem verò d.. E. cerebelli sinus, qui cum dorsalis medullæ sinu quartum ventriculum constituit. G. his sedibus cerebellum dorsali medullæ adnascitur. H. anterior finis mediæ partis cerebelli hic, ac si ab alio cerebello is resectus esset, expressus. I. Posterior finis mediæ partis cerebelli, à quopiam cerebello exsectus.

Figura VIII.

HÆc figura occipitio prorsus innititur: universaque cerebri substantia, quæ adhuc reliqua erat, in posteriora deorsum deflexa pendet: ut olfactus organa & coitus visoriorum nervorum, & maximi soporalis arteriæ rami, in conspectum venirent.

A. Dextra cerebri pars, quam adhuc tenuis cerebri obtegit membrana. B. sinistra cerebri pars. C. cerebri tubera, à papillarum similitudine mamillares processus nuncupata. D. sinus seu sedes olfactus organis paratæ. E. septum, olfactus organis paratas sedes interdividens. F. sinus calvariæ quibus mamillares cerebri processus C. & C. insigniti congruunt. G. utrinque notatur vena calvariam ingredientium sexta. H. quinta. I vas venæ correspondens, quod in tenuem cerebri membranam a vasis excurrit in dura membrana consistentibus. K. principium eorum ductuum, qui per duræ membranæ latus excurrunt, perinde ac si venæ essent arteriis commissæ. L. olfactus organa, hic una cum cerebro à dura membrana deorsum divulsa. M.

indicant, ubi in B. C. L. M. N. O. (*fig.* VI.) ventriculi illius pars anterior, in E. (*fig.* VII.) posterior, in I. (*fig.* V.) calamus scriptorius, licet ad naturam, rudiiter tamen expressi sunt, & vix rem exibent.

Vesalianis iconibus illis, vel omnibus, vel partim, usi sunt GEMINI, VALVERDA, PARÆUS, VICARI, GREVINUS, PLANTINUS, *Salomon* ALBERTUS, PLATERUS, BAUHINUS, GUILLIMÆUS, LAURENTIUS, VIDIUS, PAW, RIVA, REMMELINUS,

nervorum visoriorum coitus. N. visorius nervus, dextrum petens oculum. O. visorius nervus, sinistrum petens oculum. P. soporalis arteriæ ramus, duram cerebri membranam perforans, ad latus glandis cerebri pituitam excipientis. Q. arteriæ P. notatæ propago, dextrum accedens cerebri ventriculum. R. arteriæ P. notatæ propago, hic in tenuem cerebri membranam sparsa. S. portio pelvis, cerebri pituitam excipientis.

FIGURA IX.

CAput hic in sinistram aurem reclinatum jacet, calvariæ cavitatis basim exprimens, dura cerebri membrana adhuc succinctam. Atque tanta nunc duntaxat cerebri dorsalisque medullæ asservatur portio, quanta cerebri nervorum paribus videndis sufficit. Visoriorum porrò nervorum exortum coitumque resecui, ne pelvis nimium lateret, quo cerebri pituita excipitur.

A. Modica cerebri portio, una cum dorsalis medullæ initio. B. nervi visorii, ea parte hic tantum conspicui, qua calvariæ cavitatem egrediuntur. C. Pelvis, cerebri pituitam excipiens. D. hic in pelvim petinet meatus, cerebri pituitam ex tertio ventriculo deducens. E. dextræ suporalis arteriæ ramus, duram membranam ad latus dextrum glandis perforans, qua cerebri pituita excipitur. F. sinistræ soporalis arteriæ ramus, duram cerebri membranam perforans. G. secundum cerebri nervorum par. H. tertii paris nervorum cerebri gracilior radix. I. tertii paris nervorum cerebri crassior radix. K. quartum nervorum cerebri par, tertii paris crassiori radici contermiminum. L. minor radix quinti paris nervorum cerebri. M. quintum nervorum cerebri par, seu major quinti paris radix. N. sexti paris nervorum cerebri principia ac surculi. O. septimi paris nervorum cerebri principia ac surculi. Si quid in hac figura spectandum sit reliquum, id absque characterum opera prompte, vel ex proxime præcedentibus figuris percipitur.

FIGURA X.

PRæsenti figura portionem eam cavitatis calvariæ dura cerebri membrana adhuc succinctam depinximus, quæ supra ossis cuneum imitantis medium habetur, una cum modo indicandis organis. abs re namque fuisset, integrum caput harum particularum gratia delineare.

A. Nervorum visoriorum portiones. C. sinistri lateris arteria, quæ duram membranam hic perforans, partim in tenuem cerebri membranam partim vero in dextrum cerebri ventriculum digeritur. D. dextri lateris arteria. E. hic pelvis collecta, & à tenui membrana cerebri omnino divulsa, propendet, qua cerebri pituita ex tertio illius defluens ventriculo excipitur. F. foramen, quo pelvis infundibuli modo extructæ finis glandem petit, cerebri pituitam excipientem. G. secundi paris nervorum cerebri portiones.

FIGURA XI.

HAc figura nudam depinximus glandem, qua cerebri pituita excipitur, una cum pelvi, seu infundibulo, quo pituita huc defertur, quodque hic flaccidum propendet. a lateribus vero, arteriarum soporalium portiones, quæ reticularem plexum efformare dicuntur, ita hic expressimus, uti nobis inter secandum occurrere. Atque ut eæ, arteriarum portiones sese variæ seeantibus offerunt, ita quoque varie eas delineavimus.

A. Glans cerebri pituitam excipiens. *B.* pelvis, seu infundibulum cerebri pituitam super modo dictam glandem deferens. C. arteriarum portio, quæ secundum foraminis ipsius gratia in calvaria exsculptum ductum oblique fertur. D. sinistræ arteriæ ramus in duræ cerebri membranæ sinistrum latus excurrens. E. arteriæ sinistræ portio, per proprium foramen ad narium usque amplitudinem pertingens. F. his sedibus diversam arteriarum sedem delineavimus, ad dextrum quidem F. arteriam notat ea seriem ductam, ut hic in ramos non dirimatur, sinistrum autem F. arteriam hanc in duos ramos, qui mox in unum rursus coëunt, dissectam insinuat. G. arteriæ sinistræ portio duram cerebri perreptans membranam, ac partim in sinistrum cerebri ventriculum, partim in tenuem membranam hic cerebri basi obductam digesta. H. propago sinistræ arteriæ, per foramen secundi paris nervorum cerebri calvariam egrediens, ac nervum dein visorium oculumque pentens.

FIGURA XII.

PArva hac figura erectam finximus pelvim seu Cyathum, quo cerebri pituita in glandem ipsi subditam distillat. Ac dein hic finximus quatuor ductus, à glande pituitam per proxima glandi foramina A. B. C. &c. *deferentes.*

Crooke, *Casparus* Bartholinus, *Gregorius* Horstius, &c. mirumque in modum illas plus aut minus depravaverunt, præsertim Laurentius, Albertus, Paræus, &c.

Vesalium proxime subsequens Eustachius, Vesalianis adjutus, in Anatomia minutiori idcirco versatior, illas etiam partes delineare suscepit.

Indicet igitur A. glandem, cui pituita instillatur. B. pelvim qua hæc ducitur. C. vero & D. E. F. meatus ad faciliorem pituitæ huc decumbentis egressum paratos.

Figurarum XIII. Tab. V., I. II. III. Tab. VI., III. Tab. XI., *quæ* Eustachii *sunt*, *interpretatio ex* Albino.

Figura XIII. Tab. V.

A. A. A. A. Hinc resecta cerebri pars superior, secundum ventriculos anteriores. C. C. pars ventriculorum anteriorum. D. fornix cujus E. pars prior recisa. F. F. crura fornicis. G. G. thalami nervorum opticorum. K. continuitas nervorum opticorum. L. L. nervi optici.

Figura I. Tab. VI.

Cerebri parte superiore ex transverso ad ventriculos anteriores resecta, pars inferior exibita, qua parte secta est.

A. A. Cerebri lobi anteriores. B. B. posteriores. C. C. &c. cortex cerebri incisus una cum medullæ partibus, quæ ipsi intersertæ. D. &c. media medulla incisa. E. pars aqua corpus callosum resectum. F. G. H. ventriculi anteriores cerebri. G. corpora striata. H. plexus choroïdei per quos venæ decurrunt, crebro conjungentes se inter se; quæ è ventriculis anterioribus oriuntur. Indicati rami, tum qui è priore parte ventriculorum veniunt, tum qui è posteriore, tum qui è corporibus striatis.

Figura II. Tab. VI.

Hæc figura proximæ præcedenti in universum respondet; hoc autem differt quod fornix à priori parte resecta, ac deinde cum plexibus choroïdeis, venisque quas plexus illi sustinent, in posteriora reflexa sit.

A. Percissæ fornicis pars prior. B. fornicis pars, quæ à parte priore A. abscissa. C. fornicis in posteriora reflexæ pars inferior. D. plexuum choroïdeorum, una cum fornice in posteriora reflexorum, ramis suis unitæ inter se; posteaque abeunt in truncos E. qui subeunt fornicis partem priorem ac deinde F. sub fornice retrorsum incedunt ad sinum quartum duræ matris, hoc in decursu conjungentes se ramis suis, occurrentesque per plexum sub fornice locatum. G. cerebellum ut videtur. H. testes. I. nates. K. glandula pinealis. L. fissura inter thalamos nervorum opticorum. N. corpora striata.

Figura III. Tab. VI.

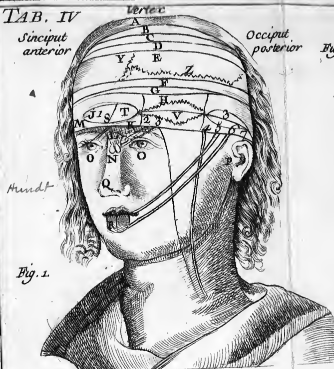
Cerebrum à parte inferiore.

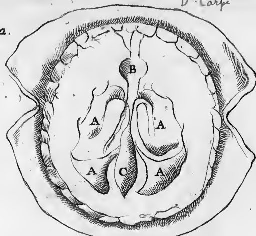
A. Hinc cerebri pars inferior à lobis mediis usque ad posteriores resecta secundum medios ventriculos anteriores. B. ventriculorum anteriorum, qua parte & in lobos posteriores cerebri, & in medios pertinent lacunaria. C. D. lobi anteriores cerebri. D. paries, quibus alter alteram contingit; hic diducti aliquantum ab inferiore parte lobi apparentes. E. processus mamillares cerebri quorum dexter recisus. F. fornicis & G. corporis callosi pars inferior, non distincta fornix à corpore calloso. H. radices fornicis. *I.* portio transversa, qua radices fornicis conjunctæ. Inter portionem illam & radices fornicis spatium triangulare. K. L. M. nervi optici: percissa continuitate eorum, á se mutuo in latera deducti. K. partes eorum, quæ crura medullæ oblongatæ ambiunt. L. continuitas perscissa. N. crura medullæ oblongatæ recisa. O. P. thalami opticorum à se mutuo separati & deducti. O. pars eorum, qua supra ventriculum tertium conjuncti sunt Perscissa. hæ sectæ sunt superficies, à se mutuo deductæ.

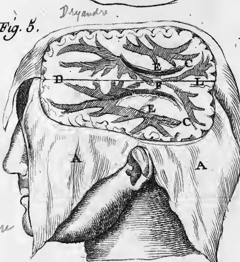
Figura III. Tab. XI.

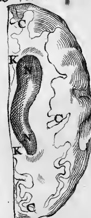
A. Cerebellum à superiore parte, mediam autem per longitudinem capitis in duas partes æquales dissectum, deductæque partes illæ à se invicem. B. C. D. cerebelli partes sectæ: in quibus C. &c. medullæ ramosus e cortice ortus. D. trunci in quos medulla cerebelli colligitur, ad medullam oblongatam accedentes. E. truncorum, in quos medulla cerebelli colligitur, partes, quæ accedunt ad medullæ oblongatæ partem priorem. F. partes, quæ ad posteriorem. G. H. crura medullæ oblongatæ hic resecta. I. glandula pinealis. K. nates. L. testes. M. N. nervi paris quarti pathetici vulgo M. à medulla oblongata pone testes orientes. *Nervi qui prope nates oriuntur*, oss. exam. O. P. pars medullæ oblongatæ, quæ subjecta cerebello superimminenti, cum eo efficit ventriculum quartum. P. incisura in ea parte quæ calamus scriptorius dicitur. Q. medulla spinalis à parte posteriore. R. cauda equina. 1. 2. &c. Nervi spinales e medulla orientes. S. T. radices quibus nervi à medulla spinali oriuntur; quarum

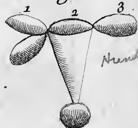
TAB. IV

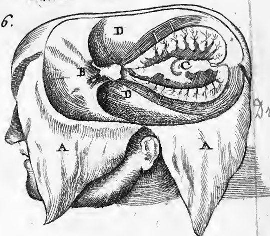

Vertex
Sinciput anterior
Occiput posterior
Hundt
Fig. 1.

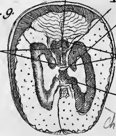

Fig. 2.
B. Carpi

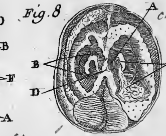

Fig. 5.
Dryandre

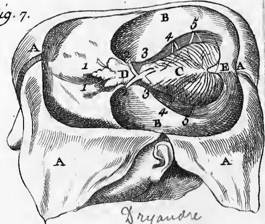

Fig. 13
Vesal

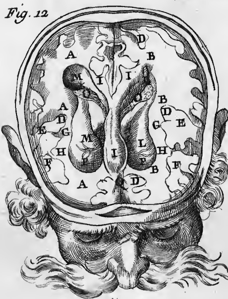

Fig. 4.
Hundt

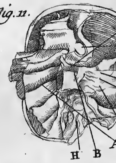

Fig. 6.
Dryandre

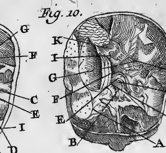

Fig. 9.
Ch. Etienne

Fig. 8
Ch. Etienne

Fig. 7.
Dryandre

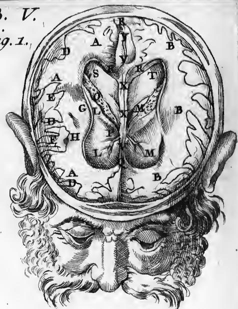

Fig. 12
Vesal

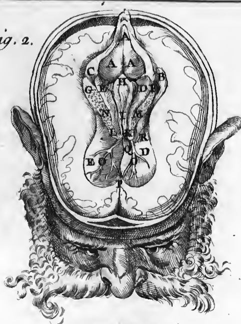

Fig. 11.

Fig. 10.

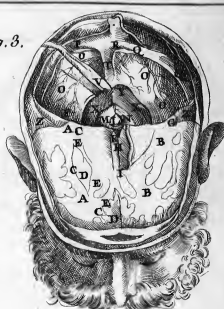
Vesal

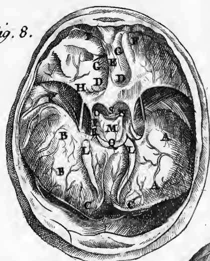
TAB. V.

Fig. 1.

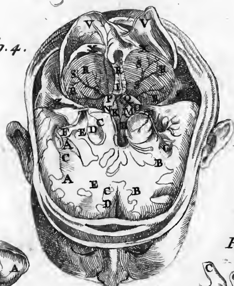

Fig. 2.

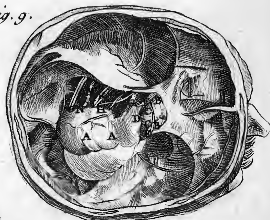
Vesal

Fig. 3.

Fig. 8.

Vesal

Fig. 4.

Fig. 9.

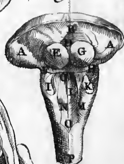

Fig. 6.

Fig. 11.

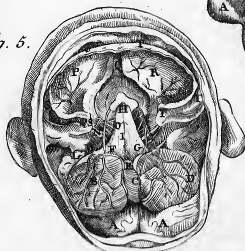
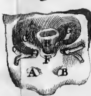
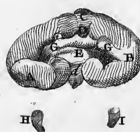
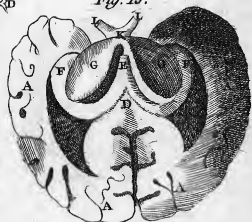

Fig. 5.

Fig. 12.

Fig. 10.

Fig. 7.

Fig. 13.

Eustache

M. Reboul Sculp.

Eustachii icones vesalianis magis perpolitæ & concinnæ, minus vero ad naturam exibitæ, illam tamen magis patefacere videntur. Ventriculorum *superiorum* formam, Vesalio minus rectè exibuit; illorum tamen Sinus *anteriores* & *posteriores*, horum scilicet sinuum parietes tum superiores tum inferiores (C. F. *fig.* XIII. Tab. V., B. B. *fig.* III., F. F. *fig.* I. II. Tab. VI.,) primus delineavit; illos nempe sinus in basi Cerebri apertos ostendit, sinumque posteriorem sinistrum quandoque dextro capaciorem esse, observasse (F. F. *fig.* I. II. Tab. VI.) videtur. Ventriculum *tertium* Vesalio rectius indicavit, quartumque ita repræsentavit, ut perpaucis felicius exibere, bene cesserit.

Eustachii icones interpretati sunt Lancisius, Mangetus, Albinus, &c. Albiniana explicatio cœteris perfectior.

Non solum nihil novi in cavitatum Cerebri & Cerebelli delineatione præstitit Varolius, sed etiam ventriculorum anteriorum sinus tum anteriores cum posteriores [f] (*Licet hos pingendos sibi præcipuè proponeret*) ita obscure indicavit, ut vix illos agnosceres.

In eo tamen laudandus, quod, cum Eustachianæ tabulæ lucem nondum aspexissent, primus illos sinus assignare tentaverit.

Ipsius figuris usus est Bauhinus, *Greg.* Horstius, &c..

Cortesium Varolio subjungimus, quod Cerebri interiora juxta Varolii Methodum delineanda in se susceperit. laudandi viri conatus, licet nihil inde utilis evenerit arti ana-

rum aliæ S. nascuntur è posteriore parte medullæ spinalis: aliæ T. è priore, ex quo reliquorum intelligi possunt.

f

Fig. IV. Tab. VI. ex Varolio.

H*Aec figura ostendit basim cerebri denudatam a calvaria & dura membrana, cujus pars sinistra demonstrat originem spinalis medullæ atque septem parium nervorum secundum communem anatomicorum sententiam. pars dextra ostendit veram originem medullæ, & aliorum.*

Partis sinistræ declaratio numeris tradita. 1. Origo nervis opticis communiter ascripta. 2. Origo nervorum, qui petunt musculos oculorum secundum communem aliorum sententiam. 3. 4. 5. 6. 7. nervi omnes, quorum originem inquit Vesalius esse ex principio spinalis medullæ. 8. locus, unde instrumento olfactus ducunt suum principium juxta communem opinionem. 9. 9. principium spinalis medullæ reliquis anatomicis cognitum. 10. 11. prominentia media cerebri. 12. 13. confinia prominentiæ anterioris, & supremæ cerebri cum media, quas prominentias crediderunt alii esse sibimet continuas in angulo formato inter 10. 11. & 12. 13. ubi revera sunt tantum contiguæ, ut patet in dextra parte figuræ.

Partis dextræ declaratio elementis tradita.

a. b. Tota portio nervorum opticorum cæteris anatomicis ignota, & ubi b. est reflexio prædicti nervi in posteriori parte spinalis medullæ. c. d. par secundi paris nervorum, quam non observarunt alii, & d. primum ortum ejusdem nervi. e. f. primus spinalis medullæ, ex cerebro ortus. Totum autem id, quod est inter e. f. & g. fuit reliquis dissectoribus ocultum. h. processus transversalis cerebelli, qui dicitur pons. i. origo nervi auditus ex ponte cerebelli. k. l. ductus instrumenti olfactus latitans inter supremam, & mediam cerebri prominentiam, & ubi k. ibi est prima ejusdem instrumenti origo. m. media cerebri prominentia a reliquo cerebro dissecta. n. principium posterioris prominentiæ cerebri, unde dissecta fuit media. o. p. cavitas ventriculi, quæ reflectitur ad prominentiam mediam. q. r. s. pars superioris prominentiæ cerebri cui media adhæret contigua. t. intercussatio, quam facit nervus opticus cum nervo musculos oculi petente.

Fig. V. Tab. VI. ex Varolio.

H*Aec figura ostendit partes cerebri in sua basi tum invicem distractas, tum simul conjunctas, ostenditque ventriculos, & reliqua omnia in epistola contenta, quæ in prima figura repræsentari non potuerunt, &c.*

Partis sinistræ declaratio numeris tradita, in illa figura. 1. 2. 3. Dimidium spinalis medullæ lateris sinistri & in suum latus distractum. 4. 5. ejusdem medullæ ingressus ad ventriculum sinistrum. 6. Portio spinalis medullæ ex cerebello nascens. 7. nervus opticus in posteriori regione spinalis medullæ reflexus, & ventriculi cavitatem ingrediens. 8. 9. 10. pars sinistra cerebelli, a qua remota est pars dextra. 11. 12. Rima ingrediens sinistrum ventriculum partim formata a corpore fornicis imaginem referente, partim ab intimiore spinalis medullæ parte. 13. 14. Tota pars cerebri qua simul junguntur dextrum cum sinistro, cujus pars opposita huic, quæ conspicitur dicitur corpus callosum.

Partis dextræ declaratio.

a. Pars dextra spinalis medullæ in suum latus, sursumque reflexa, ita, ut conspiciatur illa pars sui ortus, quæ respicit cavum ventriculi. b. c. Spinalis medullæ principium cavum ventriculi

tomicæ, parumque (ut plerique qui de Anatomicis scribunt) in ea versatum fuisse, appareat.

Quid significent ipsius icones, etiam earum explicationis ope g, difficillimum est interpretari.

respiciens. d. e. Nervus opticus reflexus circa radicem spinalis medullæ, &c. ostendit illius primam originem. f. g. h. Tota ventriculi cavitas. f. autem indicat cavitatem exculptam in prominentia anteriori. g. in prominentia media, & h. in prominentia posteriori. i. k. Plexus glandulosus, qui dicitur retiformis, deductus circa radicem spinalis medullæ. l. m. Portio basis cerebri constituens cum spinali medulla rimam ingredientem ventriculum. n. o. Tota longitudino corporis conjungentis simul ambas cerebri portiones magnas in dextra parte.

g *Fig.* VI. TAB. VI. ex CORTESIO.

F*Igura hæc cerebrum ostendit pluribus modis administratum, ut facilius conspiciatur cavitas illa utrinque in monticulis excavata; primo enim medulla spinalis in duas partes simul cum cerebello per longitudinem divisa est, portione utrinque ad cerebellum relicta, & ad latera literis* C. C. C. C. *notata, inversa; deinde monticuli sectione à cerebro divisi, & ad posteriorem partem propulsi; tertio membrana dura ea ratione administrata est, ut primus, secundus, & quartus ipsius sinus (qui alio administrandi modo videri nequeunt) demonstrari possint; tertius videri non protest hac administrandi ratione.*

A. Universa moles cerebri. B. Partes cerebelli ad latera inversi, & per medium dissecti. C. spinalis medullæ portio in duas partes secundum longitudinem divisa, ad lateraque simul cum sua parte cerebelli extensa. D. termini sunt sectionis factæ qua monticuli à cerebro divisi in partem posteriorem H. pelluntur, ut inde cavitas in illis insculpta, quæ literis duobus I. I. notatur, videri facilius possit; universa vero cavitas utrinque duplici I. I. designatur. E. septum illud denotatur, lapis specularis nomine, quod secundum corporis callosi (illi subjecti) longitudinem cavitatem anteriorem capitis in duas dirimit partes æquales. F. plexus choroïdes per totam cerebelli cavitatis longitudinem disseminati, & a rete admirabili appellato prodeuntes. H. spinalis medullæ caudicis principium, quod à cerebro in duas partes per longitudinem divisum. I. Nervorum secundi paris principium, pulchrè sejunctim, quod conjunctim in secunda figura ostenditur. Omnes anatomici existimarunt illud à cerebro ortus ducere, cum tamen à spinali medulla, qua fornicem efficit, exoriri ipsa anatome luce clarius ostendat. N. ductus ad mamillares vocatos processus. O. Primus, & secundus membranæ sinus. P. membrana dura à cerebro exempta, & ad mediam cerebri partem deorsum pendens, ut illius sinus contemplari possimus. Q. quartus membranæ sinus. R. conarion, seu corpus conoïdes glandulæ pineali assimilatum, reti veluti implicitum. S. plexus ille retiformis venarum scissarum instar, à quibus plexus choroïdes originem ducunt. T. ventriculorum anteriorum magnitudo, cujus anterior pars, quæ à lapide speculari in duas dividitur partes, utrinque unico T. denotatur, posterior vero, quæ in monticulis excavata est, duplici demonstratur T. T.. V. posterior callosi corporis terminus. X. anterior ejusdem corporis terminus.

Fig. VII. TAB. VI. ex CORTESIO.

I*N hac figura spinalis medulla cum cerebello sectione ablata est, ut cavitas tota cerebri videri facilius possit, cerebro undique manibus ad latera agiliter absque laceratione pulso.*

A. Cerebri posterior regio, membranâ destituta. B. anterior cerebri regio. C. cavitatis cerebri figura, & magnitudo; posteriores C. C. eam cavitatem demonstrant, quæ in monticulis supra aurium regionem exculpta est, & in communi administrandi modo demonstrari minimè potest. D. corporis callosi principium. E. corporis callosi finis, qua plexus choroïdes ejus cavitatem ingrediuntur. F. Ductus choroïdum per omnem cavitatem extensi. G. conarion glandula nucis pineæ formam præ se ferens, quæ in præcedenti figura reti implicita ostenditur litera R.. H. spinalis medullæ processus cultro secti, quasi medio cavitatis relicti, quorum circumuolutionem *Julius-Cesar* ARANTIUS peritissimus Anatomicus appellare consueverat *hyppocampum*. I. nervorum opticorum progressus ad anteriora. L. Eorumdem nervorum principia à posteriori parti spinalis medullæ prodeuntia.

Fig. VIII. TAB. VI. ex CORTESIO.

H*Æc duæ figuræ sequentes ventriculorum anteriorum magnitudinem, & figuram demonstrant, dura piaque membrana separata, solisque manibus utraque cerebri parte deducta, quæ in duas dividitur partes, in substantiam cerebri & ipsius cavitatem, hæc tamen administrata est cerebro in calvaria toto existente.*

A. Cerebri universa substantia ad latera manibus pulsa. B. ventriculorum anterior portio. C. eorumdem posterior pars à septo minimè divisa in ea cerebri parte exculpta, quæ est ad occiput. D. vestigia demonstrantur horum ventriculorum ad aures revoluta, quæ in aliis figuris pulchrè ostensa, præsertim in sexta, conspiciun-

Usque nunc decantatis iconibus longe elegantiores sunt CASSERII icones. *Cavitates* omnesCerebri & Cerebelli pingere agressus est [i].

tur. E. F. corporis callosi longitudo, cujus anterior pars E. posterior F. denotatur, sub qua fornix reperitur, eodem corpore calloso sublevato, ab anteriori ejus, atque ad posteriorem inverso. G. plexuum choroïdum ductus sub corpore calloso à fornice exeuntes, & ad eam ventriculorum cavitatem, quæ ad aures exporrecta est, permeantes.

Fig. IX. TAB. VI. ex CORTESIO.

H*Aec à superiori parum evariat, nisi quod posterior pars cerebri extra ossis limites producta est, processusque illi, quos munticulos appellavimus, extra ducti aliquo modo suam ostendunt cavitatem.*

A. Cerebri moles ad latera propulsa, ac manibus quo ad fieri potuit, citra lacerationem dilatata. B. ventriculorum anterior pars. C. eorumdem posterior regio. D. principium cavitatis, quæ ad aures revoluitur. E. corpus callosum, cujus E. anterior, F. posterior denotatur regio. G. nervorum opticorum progressus ad anteriora, adhuc in cerebri cavitate existentes. H. monticulorum portiones à propriis locis extractæ, extraque calvariam propulsæ. I. processuum choroïdum ductus.

i *Figurarum* TABULÆ VIII., quæ CASSERII sunt,

EXPLICATIO ex BUCRETIO.

FIGURA I.

A*Blata alta & transversa dissectione magna portione cerebri, intimiores partes, ipsique adeo ventriculi nunc ostenduntur.*

A. Cerebri secti per medium pars dextra. B. ejusdem cerebri pars sinistra. a. puncta rubra quæ apparere solent, in cerebri administratione, nihilque sunt aliud quàm sanguis ex venulis per cerebrum digestis & dissectis, exstillans. C. linea est per medietatem corporis callosi arte ducta, ut vestigium divisionis illius cerebri in dextram sinistramque partem exprimat. D. dextri cerebri ventriculi latera, partim digitis revoluta. E. sinistri ventriculi latera, à se nonnihil diducta. F. duo trunci exigui venularum illarum, per callosum corpus expansi & in tenuem membranam dispersi. G. H. superiores cerebri ventriculi, dexter & sinister, nondum perfectè aperti, oblique tamen anfractuosi, semicirculares, ac tenui membrana obtecti, in sequentibus figuris rectiùs conspiciendi. I. Plexus choroïdes, dextrum cerebri ventriculum percurrentes. K. venulæ graciles, a vasis plexum choroïdem constituentibus deductæ, in sinistro ventriculo nonnihil evidentiores. L. plexus choroïdes sinistrum ventriculum percurrentes. M. portiunçula falcis, versus posteriora retractæ.

F.s. II.

A*Ltiore adhuc sectione facta, & ventriculorum labris nonnihil ad latera deductis, corpus callosum, & subtus speculum, plexusque choroïdes, videndi exhibentur.*

A. Cerebri per medium secti pars dextra. B. ejusdem cerebri pars sinistra. C. linea arte ducta per corpus callosum, ut vestigium appareat divisionis cerebri. D. callosum corpus ad sinistram partem nonnihil deductum, ut speculum, ventriculum dextrum à sinistro separans, aptius demonstretur. E. portio speculi quæ superius calloso corpori, inferiùs fornici adnectitur. F. latera utriusque ventriculi, à propria cerebri substantia, qua tegebantur dissecti. G. fundus, sive inferior ventriculorum cerebri pars, in quo venulæ, à vasis plexum choroïdem constituentibus comparent. H. plexus choroïdes, ex venis & arteriis conflatus. I. portio quædam fornicis, quæ in sequenti figura exactius conspicitur. K. portio falcis, ad posteriora reflexa, variis plexibus corrugata.

FIG. III.

D*Issecto calloso corpore, & versus posteriora retracto, plexus choroïdes integri, simul que ipsorum in cavitatem parvam ingressus demonstrantur, fornix etiam & sub fornicis divisione in loco tenebroso vasa transeuntia, ostenduntur.*

A. Corpus callosum versus posteriora reflexum, ut fornix, subjectæque partes cernantur. B. ventriculi cerebri, sublatis nunc omnibus ipsis incumbentibus partibus, integre, quoad fundum conspicui. C. fornix non tam trianguli, quam duorum cornuum formam, (aut cui rectius comparaveris) Y. literam pythagoricam referens. D. plexus choroïdes utriusque ventriculi eleganter hic conspicui. E. cavitates rotundæ, quas ad inferiora tendentes, plexus choroïdes ingrediuntur. F. rami venularum, quæ per superiorem callosi corporis superficiem expansæ H. H. signo monstratæ sunt, hoc loco à corpore calloso ad anteriora retractæ: calloso dein corpore ad posteriora reflexo cernuntur, ut earum ex infernis partibus ortus conspiciatur. Egressæ enim ex hac cavitate ad superiora ascendunt, & ad posteriorem partem

Nova quam plurima in variarum partium harumce cavitatum delineatione præstitit. Quod ad formam vero illarum spectat, in eo tantum VESALIUM superare videtur, quod ventriculorum lateralium SINUS *posteriores* (*fig.* II. III. IV. V. TAB. VII.), VENTRICULUM *tertium* (*fig.* IV. V. VI. VII. TAB. VII.), felicius expresserit.

tendentes, in corpore calloso (ut diximus) suos hinc inde ramulos spargunt, qui duobus in locis, interventu venæ, per anastomosin, uti literæ a. a. a. perbelle ostendunt, junguntur. G. vas à quarto crassæ membranæ sinu prodiens, ac sub fornice in tenebroso hoc loco in tertium ventriculum admodùm implexe descendens, quod in sequentibus multo melius patebit. H. hæc fissura locum ad os cristosum, necnon spongoïdes pertingentem, ope cujus excrementa cerebri eo defluentia evacuari PLACENTINUS credebat, designat. I. puncta sanguinis ex venulis cerebri exstillantis clarissimè patent.

FIG. IV.

SEparato nunc prorsus calloso corpore, & ejus loco elevata fornice versus posteriora, vasa quæ sub fornice latebant, tùm ventriculi tertii situs ac meatus ab ipso recta ad pelvim tendens, demonstratur, plexus quoque choroïdes expansi ostenduntur.

A. Utriusque ventriculi tùm dextri quam sinistri fundus & latera. B. fornicis substantia versus posteriora sublevata, sub qua tamen propter plexum choroïdem explicatum, nondum exactè tertius ventriculus conspicitur. C. D. plexus choroïdes expansi, in posteriore sui parte lunarem figuram obtinentes, in anteriore apicem, quo ferme ad foramen anterius tertii ventriculi desinunt. E. vas in duos ramulos divisum de quo figura superiori, litera G. G. dictum est ad tertium ventriculum implicate admodum contendere, tum plexibus choroïdis sese insinuans, tum ramulos per substantiam utriusque superioris ventriculi dispergens. F. foramen, seu meatus profundus tertii ventriculi, ex tenui membrana factus, initio amplo sensim in canalem angustato, quod hic facile videre licet, revolutis particulis tegentibus ad latera. G. extremitates plexus choroïdis.

FIGURA V.

ELevato nunc etiam plexu choroïde ad superiora, ventriculus tertius ostenditur. remota autem membrana, quæ contenta tegebat uterque ipsius meatus, tam primus, quam posterior, & corpuscula quæ circomposita sunt ut glandula pinealis, nates, testes aptissime demonstrantur.

A. Ventriculorum dextri & sinistri fundus. B. eorumdem latera sive parietes. C. rimæ sive canales leviter in substantia eorumdem ventriculorum exsculpti, ut etiam in aliis figuris apparet, & ad meatum anteriorem tertii ventriculi deducti. D. Sub hoc corpore extubemante vulva sita est. E. meatus anterior tertii ventriculi, in quem excrementa cerebri recepta, ad glandulam pituitariam transmittuntur. F. rima sive tertius ventriculus cum duobus suis meatibus, quibus ab anteriore & posteriore parte terminatur. G. meatus, seu foramen posterius, quod ano simile dicitur, & sub natibus ad quartum ventriculum abit. H. eminentiæ duæ superiores ejusdem cum cerebro substantiæ, sola linea distinctæ, à forma nates dictæ. I. inferiores extuberantiæ ob proximam glandulam, quæ peni à nonnullis comparata, testes nominatæ. K. glandula pinealis, substantia dura constans, membrana tenui tecta, & dicti foraminis principio apposita. L. plexus choroïdes ad superiora reflexi. M. falx ad posteriora revoluta. N. his angulis acutis figura lunaris sive semicircularis, quo anteriores ventriculi in parte posteriore vergunt, clarissime patet.

FIGURA VI.

REmota posteriore cerebri parte, membrana crassa cerebelli involvens, & Torcular vocatum, comparet, quo per medium dissecto, & membranis ad latera revolutis, interior quatuor sinuum facies conspicienda exhibetur.

A. Os cranii, in quo meditullium optime comparet. æ. spatium, quod inter cranium & duram matrem est ostenditur. B. reliquum substantiæ cerebri profunda sectione sublati. C. fundus dextri & sinistri ventriculi copiosis venarum propaginibus conspersus. D. tertius ventriculus, ad latera paululum deductus. E. foramen anterius tertii ventriculi ad pelvim, sive infundibulum descendens. F. plexus choroïdes sive retiformes, leviter extra sedem suam remoti & expansi. G. principium plexuum retiformium. H. finis eorumdem plexuum. I. portio cerebelli detecta. K. processus posterior crassæ cerebri membranæ, cerebrum à cerebello dividens. L. membranæ quarti sinus aperti, ad latera convolutæ. M. membranæ primi sinus aperti ad latera positæ. N. membranæ secundi sinus dissecti revolutæ. O. primus crassæ membranæ sinus. P. secundus crassæ membranæ sinus. Q. quartus crassæ membranæ sinus, in quo innumera propemodum foraminula visuntur. R. tertius sinus in superiore falcis regione positus, à crassa membrana, cui adnectebatur ad literam A. resectus. a. denotantur orificia vasorum, quæ ex tertio sinu in tenuem membranam propagantur. S. principium, vel concursus quatuor dictorum sinuum, Torcular herophilo, ex opinione quorumdam dictum. T. processus falciformis à cerebri substantia undiquaque denudatus & extra situm positus, ut totus exacte cernatur. b. vasa minuta per falcis substantiam dispersa. V. cuspis processus

Ipsius iconibus II. III. (Tab. VII.), I. (Tab. VIII.), suas (*fig.* IV. V. Tab. VIII., *fig.* I. Tab. IX.), accommodasse videtur Veslingius.
Fig. I. Tab. VIII. usus est *Thom.* Bartholinus.

falciformis acuta & nonnihil incurvata, ab osse cristiformi nunc separata. X. membranæ tertii sinus aperti revolutæ, ut ejus interior facies appareat.

Figura VII.

Ablata crassa membrana cerebellum involvente, ipsius cerebelli substantia ostenditur; & rima, sive ventriculo tertio ad latera diducto, cavitas ejus, & in ipso contenta vulva cum foramine anteriore apparet.

A. Os cranii. B. meditulium cranii. C. spatium quod inter cranium & crassam membranam est. D. eminentia quædam cranii dextram, sinistramque cerebelli partem dirimens. E. crassæ membranæ portio, quæ cerebellum investit, ad posteria retracta. F. cerebelli substantia, per cujus superficiem externam plures venulæ sparguntur (a a) & lineæ excurrunt c. c.. G. clunes nonnihil e loco suo motæ. H. testes similiter ad superiora ut clunes elevati & divisi. I. glandula pinealis testibus contigua. K. plexuum retiformium ingressus. L. foramen, seu meatus posterior ventriculi tertii toties jam demonstratus. M. cavitas quæ ventriculo tertio diducto cernitur. N. corpus figuram pudendi mulieberis exprimens, vulva propterea dictum, ad cujus anteriorem partem foramen anterius tertii ventriculi patet. O. ventriculorum dextri & sinistri fundus. P. latera, seu parietes eorundem. Q. plexus choroïdes studio extra ventriculos commoti. R. cerebrum, cujus superior & posterior pars cerebello incumbens, ablata est.

Figura VIII.

Utraque cerebri parte, tam dextra quam sinistra à se diducta, non tantum juxta latera, sed etiam quo ad anteriorem partem, os cristosum, ad quod corpus falciforme annecti diximus, exacte apparet. Testibus autem, ac natibus per medium divisis atque à se distensis, meatus ille, qui sub ipsis ex tertio ventriculo in quartum abit, cernitur. Facta etiam profundiore sectione vulva à se diducta videtur, meatusque ille qui in pelvim desinit, & propè quem exortus nervorum opticorum consistit.

A. Cerebri portio dextra & sinistra, à se diducta, & nonnihil extra cranium levata. B. portio dextræ atque anterioris cerebri partis paululùm revoluti ut cristi forme os D. in conspectum prodeat. C. a. pars cranei anteriorem illam cerebri portionem B. B. sustinens. D. os cristi forme in cujus vertice apex corporis falciformis desinit. E. cerebri magna portio dissecta, ut calvaria C. C. cum osse cristoso D. appareat. F. vestigium illius sectionis, qua tóta illa cerebri pars, quæ cerebellum tegebat ablata fuit. G. b. meditullum cranei, inter duas laminas (b. b. b.) conclusum. H. calvariæ interna facies, cui cerebellum incumbit. I. cerebelli pars posterior in naturali situ locata, & multis venarum surculis conspersa. K. cerebelli pars antica, ad superiora elevata. L. nervorum opticorum exortus. M. meatus primus tertii ventriculi, qui ad pelvim descendit, dilatatus. N. vulva ad latera diducta. O. hic foramen sive meatus tertii ventriculi, qui anus dicebatur, situs erat, at nunc dissectus cernitur. P. testes studio aperti, ut principium quarti ventriculi detegeretur. Q. nates divisi, ut ductus qui sub ipsis latebat, conspiceretur. R. ductus posterior tertii ventriculi, in quartum tendens, apertus. S. Vestigia fundi dextri & sinistri ventriculi cerebri.

Figura IX.

Demonstrantur ea, quæ sub membranula illa in præcedenti proxima figura spinæ medullam tegente, latebant. exempto enim cerebro & capite in facie collocato, tum ad anteriora cerebello tracto, etiam spinalis medulla ex vertebris tracta est, quæ hic jam aperte sua membranula quasi excoriata videtur ipsa membranula ad latera tracta. exortus etiam trium parium nervorum ex ejus principio adhuc obscure apparentes conspiciuntur.

A. Vestigia resecti cranii. B. prima cervicis vertebra, sua carne adhuc stipata. C. cerebelli duæ portiones laterales, tenui membrana tectæ, per quorum substantiam venulæ excurrunt. D. cerebelli media pars vermiformes processus constituens. E. cerebelli portio. F. membranula spinalis medullæ ad latera tracta. G. spinalis medullæ substantia detecta. H. quarti ventriculi cerebri pars maxima in principio spinalis medullæ exsculpta, calami, quo scribimus, mucronem referens. I. K. L. quintum (I. I.), sextum (K. K.), & septimum (L. L.) nervorum par. M. crassa membrana cerebri inferiorem calvariæ regionem tegens. N. aures.

Fig. I. II. III. Tab. VIII., quæ Casserii sunt, *Explanatio ex* Bucretio.

Figura I.

Dicta cerebri portione, in secunda figura expressa, tum cerebello cum spinali medulla ex cranio exemta, cerebri cum cerebello, itemque cerebelli cum spinali medulla connexio separatim ostenditur, in cujus principio jam exacte, ac integre quartus ventriculus exprimitur.

A. Cerebelli dextra, & sinistra pars, plurimis

Adeo a natura recedunt *Caspari* BARTHOLINI icones j, ut etiam harum explicationis ope, partes ab ipso indicatas agnoscere, sit impossibile. In illis autem SINUS tum *anteriores* cum *posteriores* ventriculorum anteriorum, præsertim exprimere tentavit.

Quibusdam VESALII & CASSERII iconismis, in illarum cavitatum partibus aliis exibendis, usus est. Illis quasdam VESLINGII & WILLISJ substituit *Thom.* BARTHOLINUS ipsius filius, in ultimis ejusdem operis editionibus.

venulis perfusa. B. vermiformis cerebelli processus ad anteriorem partem retractus, cum quartum ventriculum tegere soleat. C. ventriculus quartus in spinali medulla D. exsculptus. E. cerebri portio cerebello adhærens.

FIGURA II.

EAdem spinalis medulla proponitur, sed relectis portionibus illis quibus cerebello adhæret, itemque membranula inversa quoque est, ut ductus ille posterior, qui ex tertio ventriculo in quartum, sub natibns, testibus, & pineali glandula tendit, ex hac parte, diducto quarto ventriculo, conspiciatur.

A. Spinalis medullæ substantia. B. quartus ventriculus non exacte expressus. C. ductus tertii ventriculi in quartum. D. glandula pinealis. E. rudis natium, & testium in spinali medulla sitorum, delineatio.

FIGURA III.

HAec figura, si quis recte secum perpendat, ad septimam figuram septimæ tabulæ pertinet. ostenditur enim cerebellum, & cerebri substantiæ portio in qua tertius ventriculus in omnes dimensiones diductus, cum utroque suo foramine tum anteriore quoad pelvim, quam posteriore, quod ad quartum ventriculum tendit, exprimitur.

A. Cerebellum. B. cerebri substantia. C. ventriculus cerebri tertius. D. foramen posterius ventriculi tertii ad quartum tendens. E. glandula pinealis. F. natium & testium locus. G. meatus anterior ventriculi tertii ad glandulam pituitariam descendens. H. glandula pituitaria. I. principium nervorum opticorum. K. infundibuli pars.

Fig. IV. TAB. VIII. ex CASSERII *Pentæsthe.*

OStenditur in hac figura duræ meningis pars à cerebro denudata quæ partim cerebello partim cranio superjacet, præterquam etiam apparent odoratorii & gustatorii nervi ex suo quilibet ortu, & arteria plexum choroïdem constituens.

A. Cranium abcissum. B. dura mater seu membrana partim super cerebellum partim super cranium retecta. C. extremitates duræ matris, quibus à cerebro disterminatur. D. cerebelli quædam portio sub dura meninge prominens una cum suis venulis. E. nervus gustatorius cum sua scaturgine. F. arteria, id est, plexum choroïdem seu lhabirintæos arteriolarum textus continens. G. nervus odoratorius quoad suam originem. H. cerebrum industria divisum, ut delucidius corpora superius adumbrata, appareant. I. falcis plurimis venulis scatentis pars lata. K. membranæ ductum illum in medio cerebri efformantes. L. cerebri dextra pars, ejusque anfractus.

j *Fig.* III. TAB. X. ex *Casp.* BARTHOLINO.

DExtram cerebri partem secundum ventriculi ductum profunde ablatam exhibet hæc figura.

A. Nasus. B. auris dextra. C. portio cutis capitis dependens. D. musculi occipitis rudimentum. E. oculi orbita. F. os frontis. G. os occipitis. H. H. latus cerebri sinistrum crassa sua meninge adhuc tectum. I. crassa dextri lateris meninx dependens. K. falx. L. falcis ad galli cristam extremitas. M. sinus falcis superior. N. sinus falcis inferior. O. sinus lateralis dexter major. P. sinus falcis superioris in lateralem majorem ingressus. Q. sinus quartus inter cerebrum & cerebellum. R. sinus quarti in lateralem majorem ingressus. S. sinuum lateralium majorum communis ductus. T. grandium vasorum in sinum falcis superiorem abeuntium portio. V. magnæ cerebri fissuræ pars. X. ventriculi dextri pars posterior & exterior, qua carotidis arteriæ ramulus penetrat ad choroïdem plexum. Y. ventriculi dextri pars posterior & amplior. Z. ventriculi dextri digitalem referens cavitas subrotunda. a. ventriculi dextri pars superior & interior sub calloso corpore. b. ventriculi dextri in tertium seu medium descensus & orificium. c. plexus choroïdes glandulosus. d. d. spinalis medullæ radix. e. spinalis medullæ radici continuatum cerebrum. f. callosum corpus. g. cerebri pars posterior & inferior, calloso corpori continua & ventriculi dextri cavitatem formans. h. h. cerebri sinistri sub falce apparens portio. i. i. arteriolæ ventriculi dextri perreptantes superficiem.

Fig. II. TAB. X. ex eodem.

FIgura hæc sinistrum cerebri reclinati ventriculum integrum exhibet.

a. Auris dextra. b. sinistra. c. os frontis. d. d. ca-

VESLINGIUM in Anatomia Cerebri non mediocriter exercitum fuiſſe, inde apparet, quod primus & hactenus unicus ventriculorum anteriorum SINUS *anteriores* ad naturam & in ſitu naturali (I. I. H. H. *fig.* IX. Tab. VIII.) delineaverit. Non ergo incaſſum deſudaret qui ex VESLINGII iconibus naturalis ventriculorum anteriorum ſitus ſibi formare vellet ideam, ut falſo contendit A BERGEN, cum illorum ventriculorum ſinus anteriores adeo feliciter exibuerit.

In cœteris harum cavitatum partibus non ſolùm nihil novi præſtitit, ſed etiam in ventriculi quarti (*fig.* I. II. TAB. IX.) delineatione, à naturæ viis ita aberravit, ut illam agnoſcere fruſtra tentares.

pitis cutis pars utrinque dependens. e. e. craſſa utriuſque lateris dependens meninx. f. f. cerebrum ſecundum ventriculi ſiniſtri ductum à parte ſpinalis medullæ radici ſuperimpoſita diviſum & reclinatum. g. cerebri pars ſpinalis medullæ radici inſiſtens. h. h. magna cerebri fiſſura radicem ſupergrediens. i. i. i. i. ventriculi ſiniſtri interior facies & forma inſtar lunæ falcatæ. k. ventriculi cavitas digitali ſimilis. l. orificium in tertium ventriculum. m. limbus, ſpinalis medullæ radici adhærens. n. limbus ab eadem radice remotus. o. plexus choroïdes. p. ſpinalis medullæ erecta radix. q. vaſa interiorem ventriculi ſuperficiem perreptantia & magnam partem ab arteriolis radicem ambientibus orta. r. ſeptum lucidum.

Figura V. VI. VII. VIII. IX. TAB. VIII. ex VESLINGIO.

FIGURA V.

A. Cerebri ſubſtantia diſſectione æquata. B. B. Corpus calloſum extrorſum aliquantulum deductum. b. b. crura duo fornicis non nihil detecta. C. proceſſus falcatus retrorſum abductus. D. ventriculus anterior dexter parte ſuperiore detectus. E. ventriculus ſiniſter ſimiliter apertus. F plexus choroïdes. G. ſpeculi lucidi portio. H. dura meninx utrinque detracta.

FIGURA VI.

A. Cerebrum æquali ſectione explanatum. B. fornix ſublata, & deorſum reflexa. C. ventriculi anterioris dextri pars ſuperior deducta. D. ventriculi anterioris pars ſuperior ſimiliter explanata. E. rima tertium ventricnlum deſignans. F. dura mater. a. glandula pinealis. b. b. nates. c. teſtes. d. protuberantia quæ vulva appelatur. at hæc cum glandula, & teſtibus, in figura nona, accuratius expreſſa eſt.

FIGURA VII.

A. B. C. Crebrum & ventriculos anteriores innuunt, parte ſuperiore explanatos. f. f. plexus choroïdis portio, per anteriores ventriculos ſuperius protenſa. D. proceſſus duræ meningis brevior. E. ejuſdem proceſſus longior, falcatus. F. torcular Herophili. G. dura mater detracta. a. duræ meningis ſinus primus. b. duræ meningis ſinus ſecundus. c. duræ meningis ſinus tertius. d. ſinus in proceſſu falcato minor. e. ſinus quartus duræ meningis.

FIGURA VIII.

A. B. C. f. Eadem quæ in præcedenti figura denotant. D. cerebellum in ſitu naturali conſpicuum. E. proceſſus cerebelli vermiformis. F. dura meninx pendens. G. eadem cum ſinibus deorſum compulſa.

FIGURA IX.

DEmonſtrat hæc figura inferiorem ſinum anteriorum cerebri ventriculorum, exortus nervorum opticorum, tertii ventriculi partem, & quartum vulgo dictum ventriculum, cum protuberantiis, quas obtinet. Fornicis quoque crura, & quidquid ejus hippocampo, ſeu potius Bombyci Arantius comparavit.

A. Dura cerebri membrana hinc inde detracta. B. proceſſus oſſis cribriformis, criſtæ ſimilis. C. oſſis ſphenoïdis pars, ſub membrana ablato cerebro ſe proferens. D. proceſſus oſſis ſphenoïdis anteriores, ſinum Ephippii ex parte producentes. E. portio cerebri a ſectione ſuperſtes. F. fornicis crus anticum in poſteriora deflexum. G. expanſiones fornicis, quæ crura dicuntur poſtica. H. hippocampi arantii, vel bombyces ejuſdem. I. ſinus inferior ventriculorum anteriorum. K. corporis calloſi extremum, natium inſtar protuberans. L. glandula pinealis dicta. M. protuberantiæ teſtibus æquiparatæ. N. ſinus inter cerebrum, & cerebellum, quartus vulgo ventriculus habitus. O. plexus choroïdis pars reflexa, quæ per ſuperiorem ventriculorum ſinum ferebatur. P. baſis cerebri portio anterior. Q. fundus ventriculi tertii, in quo foramen poſterius, quod ano comparant, ad principium ſpinalis medullæ tendit: anterius vero foramen, cui protuberantia vulvæ ſimilis præponitur, ad infundibulum fertur. R. plexus choroïdes portio reflexa, quæ per ſinum inferiorem I. I. extendebatur. S. nervorum opticorum radices. T. nervorum opticorum unio. V. nervi optici denuo ſejuncti, & verſus oculos porrecti.

In quibusdam CASSERIUM imitatum fuisse videtur, ut supra innuimus.

Quibusdam ipsius iconismis usi sunt *Thom.* BARTHOLINUS, BLASIUS, VERHEYEN, KULMUS, &c.

WILLISI icones usque ad eum traditis nitidiores profecto visæ sunt, ob earum simplicitatem. Suis tamen non carent mendis, ut clare demonstravit Steno *; nihilque aliis ante ipsum exibitis addidit, sive quas de humano, sive quas de brutorum Cerebro adjecit picturas, consulemus [m].

* *Discours sur le Cerveau.*

Figurarum I. III. TAB. IX. *explanatio*, ex VESLINGIO.

FIGURA I.

EXprimit hæc figura ventriculum cerebelli proprium, quem quartum ventriculum recentiores anatomici constituunt.

A. Cerebelli lobus uterque a sectione integer. B. interna cerebelli facies incisione detecta. C. processus cerebelli vermiformis, cujus pars superior rotundiorque sectione ablata. D. ventriculus proprius cerebelli, duobus sinibus excavatus. E. prominentia inter duos sinus conspicua. F. foramen meatus, qui e tertio ventriculo ad spinalis medullæ principium fertur. G. sinus spinalis medullæ calamo, qua parte scriptioni aptatus est, similis. H. rima in sinu dicto observabilis. I. truncus descendentis spinalis medullæ abscissus.

FIGURA III.

A. A. Cerebellum, ejusque lobi. B. processus cerebelli vermiformis. C. processus cerebelli pontem innuentes. D. spinalis medullæ principium. E. sinus spinalis medullæ calamo scriptorio comparatus. F. quartus ventriculus ex parte detectus.

m *Fig.* I. TAB. XII. ex WILLISO.

CErebri humani cranio exempti superficiem extimam sive superiorem exhibet; ubi cerebri limbus a nexu cum aliis partibus, per membranas facto, solutus, elevatur & anterius flectitur: ut crura medullæ oblongatæ, fornix, nates & testes cum glandula pineali, aliique processus clare & distincte conspiciantur.

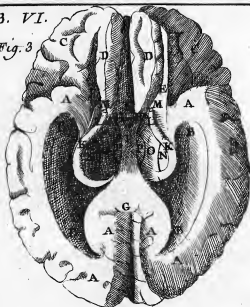
A. Cerebri limbus qui in situ naturali cerebello contiguus erat. B. corporis callosi, utrumque cerebri hemisphærium obtinentis ora, sive margo, quo in situ naturali glandulæ pineali incumbebat. C. fornix. D. ejus brachia medullæ oblongatæ crura amplexantia. E. medullæ oblongatæ crura, e quibus nervi optici procedunt, & quorum apices (alterius, extra conspectum siti) sunt corpora striata. F. glandula pinealis, inter quam & fornicis radicem, rima ad infundibulum ducens consistit. G. protuberantiæ orbiculares quæ nates dicuntur. H. protuberantiæ minores, testes dictæ, quæ sunt priorum epiphyses. I. processus medullares, qui a testibus oblique in cerebellum ascendunt, ejusque meditullii utriusque partem constituunt. K. processuum istorum, per alium processum transversum commissura. L. nervorum patheticorum e commissura processuum prædictorum exortus. M. medullæ oblongatæ portio, processibus & protuberantiis prædictis substrata. N. foramen ventriculi, seu cavitatis, quæ protuberantiis orbicularibus subjicitur, O. protuberantia annularis a cerebello dissita & medullam oblongatam amplexantis, portio. P. cerebelli superficies extima, & superior.

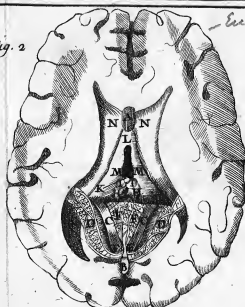
Fig. II. TAB. XII. ex WILLISO.

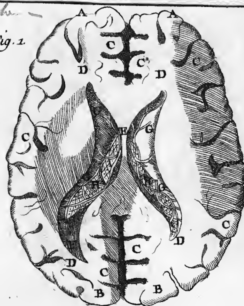
EFfigies cerebri humani, quod cujusdam adolescentis, ab ipsa nativitate fatui, & ex eorum numero qui vulgo leucurum subditi perhibentur, fuerat; cujus cerebri moles, cum tenuior ac solito minor fuit, limbus ejus ulterius elevari & reflecti potuit, ut interiora quævis penitus conspicerentur.

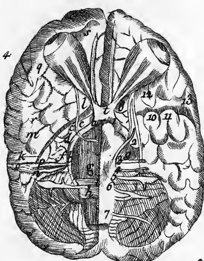
A. Cerebri limbus elevatus, & plurimum reclinatus, qui in naturali situ medullæ oblongatæ prope cerebellum innixus nates & testes abscondebat. B. corporis callosi ora, sive margo inferior. C. fornix cum duobus brachiis ejus crura medullæ oblongatæ amplectens. D. interna cerebri cavitas, a limbi ejus complicatura circa medullam oblongatam resultans. E. crurum medullæ oblongatæ apices, seu corpora striata. F. thalami nervorum opticorum. G. glandula pinealis, inter quam & fornicis radicem, foramen, cujus ductus, tum ad infundibulum, tum ad ventriculum protuberantiis orbicularibus subjectum tendit. H. protuberantiæ nates dictæ. I. protuberantiæ testes dictæ. K. processus medullares, a testibus ad cerebelli meditullia protensi. L. cerebelli per medium dissecti hemispheria seposita, ut medullæ oblongatæ caudex melius conspici poterit; ubi substantia ejus medullaris ramificatur ad formam arboris. M. scrobs infra caudicem medullarem, quæ cerebello obtecta, ventriculum quartum ad formam pennæ scriptoriæ constituit. N. processus medullares, qui transitus e medulla oblongata in protuberantias orbiculares esse videntur. O. medullæ oblongatæ, in spinalem cessuræ, extremitas.

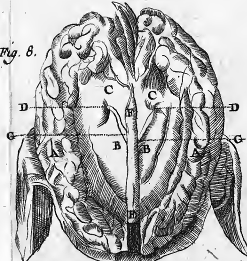
Fig.

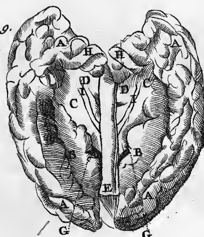

Fig. 3

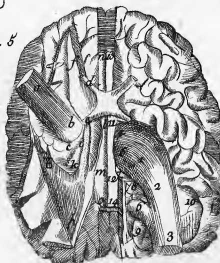

Fig. 2
Eustache

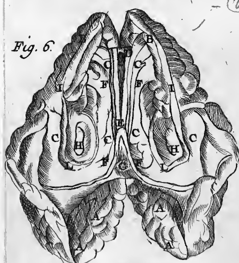

Fig. 1.

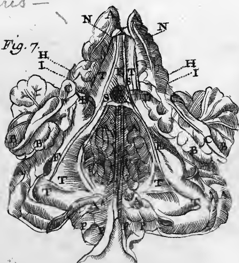

Fig. 4
Varole

Fig. 8.

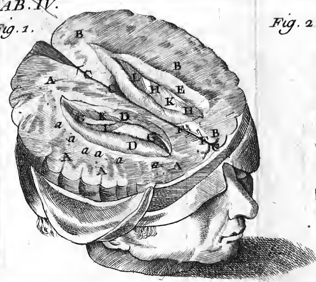

Fig. 9.
Cortesius

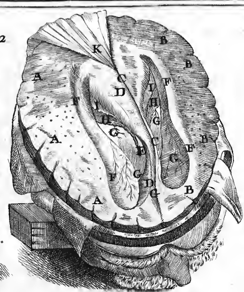

Fig. 5
Varole

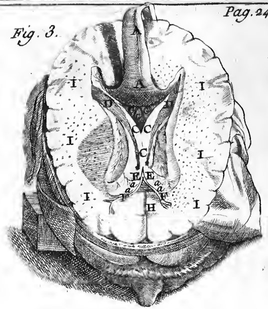

Fig. 6.

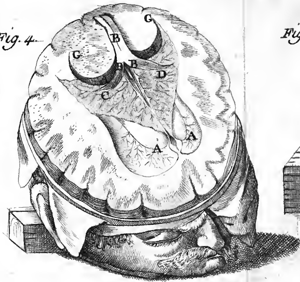

Fig. 7.

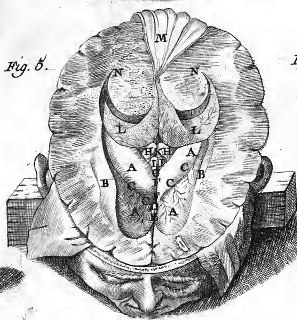
TAB. IV.

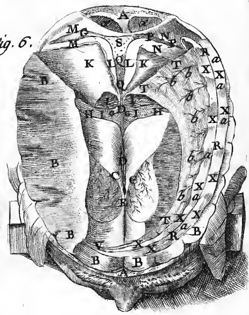

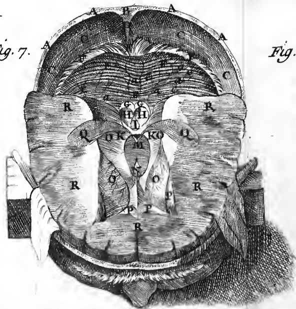

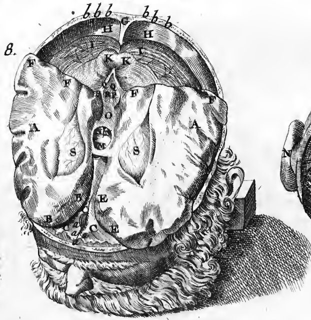

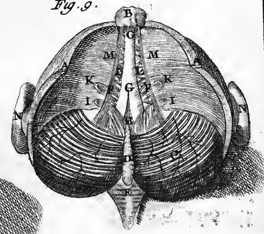

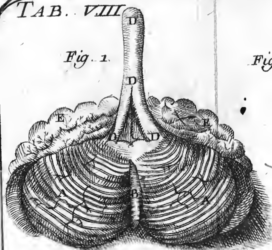

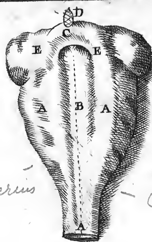

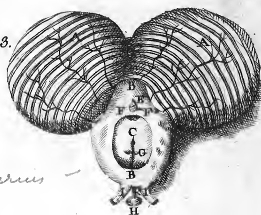
M. Reboul del. et Sculp.

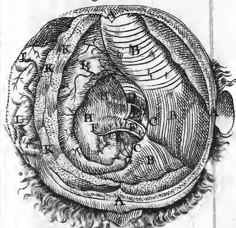
Casserius

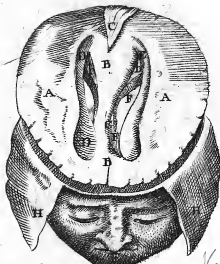
TAB. VIII.

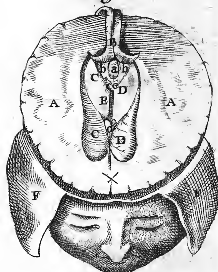

Fig. 1.

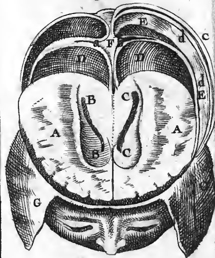

Fig. 2.
Casserius

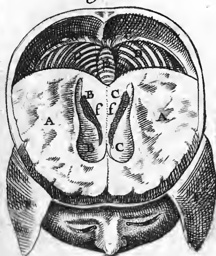

Fig. 3.
Casserius

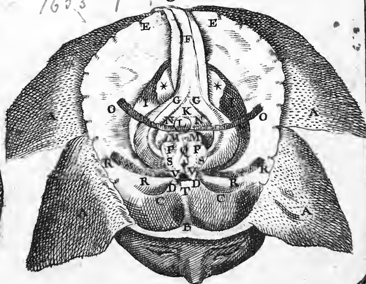

Fig. 4.
Casserius ? 1622

Fig. 5.

Fig. 6.

Fig. 7.

Fig. 8.

Fig. 9.
Vesling 1653

Ipsius iconibus usi sunt, *Th.* BARTHOLINUS, VERHEYENUS, MANGETUS, TAUVRYUS, BOURDONUS, &c.

Non satis celebratus HIGMORUS, ob varia quibus Anatomicam artem locupletavit, primus distinctius Cerebri partim secti plano ad basim perpendiculari, per longitudinem falcis, delineavit, quo genuînum ventriculorum anteriorum situm assignaret [n]. mînus tamen in

Fig. IV. TAB. X. ex WILLISO.

Exhibet cerebrum ovinum reclinatum, & in cohæsionum locis juxta corpora striata aliquatenus discissum, ut interior ejus compages evolvi, ac in planum explicari queat.

A. Substantia cerebri abscissa, quæ in naturali situ complicata, cohærebat cum reliqua illius substantia a. a. super corpora striata relicta. B. fornicis truncus abscissus, qui in situ naturali cohærebat cum ejusdem fornicis basi. C. C. fornicis brachia, qua caudicem medullarem e regione glandulæ pinealis amplexabantur. D. corporis callosi margo, qui caudicem medullarem prope cerebellum amplexabantur. E. fornicis basis. F. fornicis duæ radices rectæ, inter corpora striata jacentes. G. processus medullaris transversus, duo corpora striata invicem connectens. H. rima juxta fornicis radices, ad infundibulum ducens. I. corpora striata, quorum superficies arteriæ ac venæ exiles obducunt. K. corporis callosi superficies interior striis medullaribus transversis, sive ab uno cerebri hemisphærio in alterum protensis, insignita. L. thalami nervorum opticorum. M. foramen anterius in ventriculum protuberantiis orbicularibus subjectum ducens, quod etiam ad infundibulum per aperturam declivem tendit. N. glandula pinealis quæ separatis & amotis pia matre ac plexu choroïde, conspectior apparet. O. protuberantiæ natiformes, quæ hic longe majores sunt quam in homine aut cane. P. protuberantiæ minores, testes dictæ, quæ priorum sunt epiphyses. Q. processus medullares e testibus in cerebelli meditullia protensi. R. processuum istorum commissura. S. nervi oculorum patethici, e processuum istorum commissura oriundi. T. foramen posterius, in ventriculum, protuberantiis orbicularibus subjectum, atque in ipsam infundibuli aperturam ducens. V. scrobs in medullari caudice quæ cerebello obtecta, quartum ventriculum efficit. W. cerebelli substantiæ medullaris ramificationes, quæ instar arboris apparent. X. medullæ oblongatæ, in spinalem cessura, extremitas.

Fig. V. TAB. X. ex WILLISO.

Medullam oblongatam capite ovino exemptam, cum cerebro abscisso & amoto, cumque cerebello, & corpore uno striato, per medium dissectis, aliaque præcipue ad caudicem medullarem pertinentia repræsentat.

A. Corpus striatum in medio discissum, ut illius striæ medullares appareant. B. corpus alterum striatum, integrum, plexu choroïdeo obtectum, cum corporis callosi portione extrema C. C. eidem cohærente. C. corporis callosi ora, sive extremitas, corpori striato cohærens. D. fornicis basis. E. plexus choroeideos ala dextra. F. ductus venosus a sinu quarto protensus, qui mox bifidus, utriusque plexus choroeïdeos alæ portionem venosam constituit; subter hujus ductus principium, fibris & vasis sanguiferis valde stipatum, glandula pinealis delitescit. G. foramen, sive rima ad infundibulum ducens. H. thalami nervorum opticorum. I. processus medullares, sive transitus viæ, quæ, a caudice medullari in protuberantias orbiculares ducunt. K. protuberantiæ orbiculares natiformes. L. protuberantiæ minores, testes dictæ. M. commissura processuum a testibus in cerebellum oblique ascendentium. N. foramen inferius ventriculi, protuberantiis orbicularibus subjecti. O. nervi oculorum pathetici. P. processus medullares a testibus in cerebellum protensi. Q. processus alii medullares, qui a cerebello versus medullam oblongatam dimissi, ejus caudicem circundant, & protuberantiam annularem constituunt. R. cerebelli processus medullares infimi, sive tertii, qui medullari caudici inserti, ejus chordæ additionales evadunt. S. cerebri ramificationes medullares. T. utriusque cerebelli meditullia, in quibus tres ejus processus medullares, utrumque ejus pedunculum constituentes coalescunt. V. scrobs in medullari caudice quartum ventriculum constituens. X. medullæ oblongatæ, in spinalem cessuræ extremitas.

VID. *fig.* VIII. *ejusdem* TAB., *quæ est ejusdem autoris, explicationem* p. 30. de illa alibi dicemus. n

Fig. II. TAB. IX. ex HIGMORO.

Quæ cerebri lateralem dissectionem indicat. in quarta spinalis medullæ ortum ac nervorum principium delineavimus.

A. Cranion, ut in communi dissectione apparet, cum corpore medulloso inter binas ejus lamellas. B. corpus callosum, ut in laterali capitis dissectione, cum vasorum finibus punctis quibusdam expressis, cernitur. C. falx in proprio suo situ, cum cerebri parte sinistrâ inviolata. D. septum lucidum in proprio loco ventriculum dextrum a sinistro disterminans. E. fundus ventriculi dextri, ut abscissâ dextra cerebri parte usque ad primæ & majoris meningum reduplicationis terminos apparet. F. fornix in situ proprio super ventriculum tertium

omnibus naturæ conformia ſunt, quæ pinxit, ut alibi patebit.

Illas BLASIUS adjecit icones appendici ad anatomen veſlingianam.

Non ſatis laudandus STENO, anatomico afflatus numine, figmenta de variarum cerebri partium uſu prolata cum defectuoſis uſque nunc illarum partium deſcriptionibus & picturis comparans, novam ſibi, & unicam quæ ſupereſſet, in genuino variarum cerebri partium ſitu aſſignando, aperuit viam °.

ſuperjacens, illumque a ſuperioribus diſtinguens. G. latus cerebri ſiniſtrum, cranio denudatum, & dura matre adhuc obvolutum. H. cerebrum ſeu medulla cerebri, ut in diſſectione cum terminis vaſorum abſciſſis cernatur. I. cortex cerebri ut gyris variis ſe in medullam inſinuet. K. plexus choroeides in proprio loco, ut in fundo ventriculi ſuperioris ad oſtia (ut ſic dicam) ventriculi tertii jaceat. L. ventriculus tertius ſub fornice deſcendens vix conſpicuus. M. N. facies & naſus. M. occiput. O. P. ventriculi dextri latera. O. ſinus tertius in proprio ſitu. P. a. vaſa a meninge ad ſinum tertium ducentia in dextro latere abſciſſa. b. ubi ventriculus dexter ſuperior verſus tertium paululum inclinat. c. ſinus inferior & minor falcis. d. vaſa ſiniſtri lateris ſinum tertium petentia. e. criſta galli cui annectitur falx. f. arteria ſanguinem plexus choroeidi adducens. g. vena ſanguinem a plexu reducens, ad ſinum quartum emandans. h. venæ ſanguinem a ſubſtantiæ cerebri recipientes, & in plexum choroeidem exonerantes. i. anaſtomoſes harum venarum cum arteriis k. k. quibus ſanguis a plexu cerebro communicatus, in venas ut reducatur emandatur. k. k. arteriæ ab arteriis plexui orbatis, cerebro conceſſæ. m. craſſities fornicis. n. cavernula oſſis frontis. o. vaſa in falce diſſeminata, ſe in ſinum inferiorem exonerantia.

Fig. IV. TAB. IX. ex HIGMORO.

A. Cranion. B. cerebri pars ſiniſtra etiam uſque ad baſim ventriculi tertii abſciſſa. C. duo corpora rotunda a cerebro enata, quæ ab anatomicis teſtes nominantur, ſpinali medullæ principium præbentia; quæ invicem tangentia ad anteriora capitis paulo reflectuntur, & duobus aliis a cerebello egreſſis unitis, ventriculum illum cerebri quartum, tantis elogiis ab anatomicis celebratum conficiunt. D. corpora illa a cerebro prodeuntia nates dicta cum ſuperioribus unita. E. ſpinalis medullæ adhuc intra cranion contenta, ex quatuor hiſce corporibus conflata. F. pars cerebri in dextro latere abſciſſa uſque ad meninges, ut proceſſus ejus C. & nervorum derivatio clarius cernatur. G. cavitas illa quæ ventriculus quartus nominatur. H. infima ventriculi tertii ſedes dextra, cui in ſiniſtro latere reſpondet O. defalcata ut glandula pituitaſis & infundibulum melius videantur, pars hujus anterior uſque ad infundibulum aufertur, litera N. ſignata. I. infundibulum in proprio ſitu. K. glandula pituitalis infundibulo annexa & in ſella propria in oſſe ſphenoeide ſita. L. foramen anterius ventriculi tertii ad infundibulum ducens. M. ſella oſſis ſphenoeides. N. pars cerebri abſciſſa. O. ſiniſtra ventriculi tertii pars verſus infundibulum declinans. P. fornix extra ſitum poſitus ut tertius ventriculus clarius eluceſcat. Q. ſiniſtra cerebelli pars integra in ſuo loco. R. dextra ejus pars abſciſſa. S. os petroſum dextri lateris. T. foramen primum oſſis occipitii, per qnod deſcendit ſpina medullaris. V. criſta galli. W. protuberantia oſſis frontis ſuperiorem orbicularem oculi ſedem in dextro latere conſtituens. X. os criboſum cum nervo olfactorio C. Y. foramen poſterius tertii ventriculi. Z. ductus prior a ſella ad foramen ſecundum oſſis cuneiformis tendens, & ductus poſterior a ſella ad palatum ducens. a. foramen quintum oſſis cuneiformis per quod arteriæ carotidis ramus major in caput aſcendit. b. cavernulæ binæ in oſſe frontis. c. nervus olfactorius. d. ſecundum & tertium oſſis occipitii foramen, per quod venæ jugularis internæ ramus major, & carotidis minor cerebrum intrant, & ſextum nervorum par egreditur. e. foramen ſeptimum oſſis cuneiformis, venæ jugularis internæ ramo minori viam præbens, cujus veſtigia in cranio impreſſa ſemper conſpiciuntur. f. foramen primum ejuſdem oſſis nervorum opticorum egreſſui dicatum. g. i. ſecundum & tertium par nervorum per ſecundum foramen ejuſdem oſſis exeuns. h. glandula pinealis. k. ſecundum foramen oſſis temporum per quod venæ jugularis externæ ramus tranſit. 4. quartum par nervorum. 5. quintum par nervorum per os petroſum egreſſum. 6. ſextum nervorum par per tertium occipitii foramen elabitur. 7. ſeptimum nervorum par per quartum ejuſdem oſſis foramen deſcendens. l. ramus minor quinti paris nervorum ad muſculos oris & temporum tranſmittitur. m. ſurculi tertii & quarti paris nervorum.

o

Fig. IV. VI. VII. VIII. IX. TAB. IX.

ex STENONE.

o

QUomodo fieri potuerit ut iconum ſuarum explanationem non addiderit STENO, conſequi haud potuimus; præſertim cum nova methodo illarum partes indicare ſibi propoſuiſſet. Non nobis tantum ſumpſimus, ut illas interpretaremur: 1°. quod ſummi hactenus, quorum potius erat

Primus hujusmodi ortographia cerebri, VENTRICULUM *tertium & quartum*, INFUNDIBULUM, &c., ad naturam delineavit. Primus assignasse videtur LAMINAM *cineream* quandoque mediam thalamorum partem connectentem (A), & VALVULAM *majorem* cerebri (B. *fig.* VII. & IX.). Primus iconum *lineamentis* in charta opposita appositis (*ut in nostris tabulis tribus primis videre est*), quo varias picturarum suarum partes indicaret, licet non indicaverit, usus est.

Ad cavitatum cerebri veram delineationem parum contulit BIDLOI p iconismus, minimeque illarum ideam subministrat. illo usus est DIONIS, illumque mirum in modum depravavit.

VIEUSSENS plurima equidem nova in cerebri delineatione præstitit q. Genuinæ vero

id tentare, non tentaverint anatomici; 2°. quod vix intelligere potuimus quas partes delineaverit in figuris IV. VI. VIII. TAB. IX. Has tamen generaliter indicavit *Th.* BARTHOLINUS in suo *administrationum anatomicarum* specimine, ubi de cerebri præparotione agens (p. 36.) ait: præcipua præparatio est, qua exhibetur ortographia cerebri secti plano ad basin perpendiculari, per longitudinem falcis, (& tum media pars cranii aptius integra relinquitur, ut in ea cerebri altera pars lateat) quæ claram notitiam de vero ductu ventriculorum, deque vero situ glandulæ superioris omni dubio eximit. poterit in alio cerebro fieri ortographia transversa triplex, una transversim per longitudinem glandulæ superioris, quam pinealem vocant, altera per medium transversum posterioris partis, tertia ita ut transversim secet secundum par tuberculorum & continuationem ventriculi cum glandula inferiori seu pituitaria. (harum sectionum cerebri figuræ videantur in tractatu gallico STENONIS, *de anatome cerebri*).

p

Fig. I. TAB. XI., *quæ* BIDLOOI *est*, *explanatio ex* COWPERO.

CErebrum una cum medulla oblongata, ipsi continuata, cum calvaria liberatur, & specu seu concavitate vertebrarum omnium colli, dorsi, & lumborum.

A. Dura mater cerebro liberata & aliquantum expansa. a. pars falcis. B. pars cerebri secta transverse. C. divisio in parte ejus corticali, quæ anfractus & circuitus in ejus superficie facit. D. corticalis, sive pars cerebri cineracea, quibusdam glandulosa pars dicta. E. medullaris, sive pars alba cerebri, quibusdam nominata callosa pars, sive fibrata. f. pars cerebri posterior, quæ incumbebat secundo processui duræ matris. F. G. H. dexter & sinister ventriculi cerebri aperti; ubi cerni possunt vasa sanguifera piæ matris, quæ ista tegunt. F. superiores & anteriores partes eorum, quæ maximæ sunt, & fiunt semper minores versus partes eorum posteriores & inferiores G. H. corpus callosum. I. K. radices fornicis. L. thalamus nervi optici a dextro latere; a sinistro non notatus est. M. corpus transversale corporis callosi. N. partes corporum striatorum integrorum. O. nates. P. testes. Q. glandula pinealis in situ. R. plexus choroïdes constans ex vasis sanguiferis utriusque generis, lymphæ ductibus, membranis, & glandulis. S. processus cerebelli primus, ad nares tendens. T. processus transversus conjungens nervos patheticos duos & postremo memoratum processum. ſ. ventriculus quartus, calamus scriptorius appellatus. V. nervi pathetici. W. duo processus spinalis medullæ, qui latera ventriculi quarti constituunt. X. Y. Z. meditullium cerebelli, more arboris adparens, facta ejus sectione transversa. a. b. &c. dura mater, quæ spinalem medullam circumdat, divisa & expansa. c. c. &c. pia mater adhuc spinalem medullam circircundans, sed parte infima specillo levata, ubi caudam equinam investit. 1. 2. 3. &c. singula nervorum paria, quæ oriuntur a spinali medulla. ab 1. ad 9. origines nervorum colli; quorum primus egreditur per perforationem tertiam ossis occipitis, & decimus habetur cerebri; reliqui inter vertebras colli, dorsi, lumborum, & per perforationes ossis sacri successive egrediuntur. nervi dorsi sunt a 10. ad 21.. a 22. ad 27. nervi lumborum. reliqui exeunt e foraminibus ossis sacri.

q

TAB. XII. *explicatio* ex VIEUSSENIO, *Fig.* I. & II. exceptâ.

FIGURA III.

CErebrum humanum per superiora dissectum repræsentat.

A. Cinerea cerebri substantia, guttis quibusdam sanguinis interpuncta. B. ovale centrum guttis quibusdam sanguineis interpunctum; in quod desinunt radii medullares a. a. &c. cinereæ substantiæ intermisti. C. corpus callosum ad anteriora reclinatum. D. media fornicis, sic vulgo dicti, seu fimbriatæ veri fornicis appendicis pars posterior. E. septi lucidi portiunculæ anteriores, intra quas parva cavitas c. c. observatur. F. anteriores medullæ oblongatæ processus. G. vasa anteriores cerebri

cavitatum cerebri & cerebelli formæ exibendæ picturis parum consuluit, quin imo sinus tum anteriores cum posteriores ventriculorum anteriorum omisit, licet anteriores adumbrasse videatur inter A. & C. (*fig.* IV. Tab. XII.).

ventriculos irrigantia, quorum superiora, paulo crassiora, quam par sit, delineata fuerunt. H. thalami nervorum opticorum, in quibus corpus album subrotundum d. d. prominet. I. plexus duo choroïdes, nervorum opticorum thalamis incumbentes. K. cerebellum crassa meninge obductum, suisque vasis irrigatum. L. quartus sinus in laterales apertus, longitudinali resecto, & exempto. M. cerebri pia meninge obducti anterior superficies.

Figura IV.

C*Erebrum humanum per superiora dissectum, & fornicem sic vulgo dictum, una cum binis plexibus choroïdeis, partim ad anteriora, partim ve ad posteriora reclinatum exhibet.*

A. Binæ, corticalis nempe, & medullaris cerebri substantiæ, guttis quibusdam sanguinis interpunctæ, quarum pars superior abscissa & exempta fuit. B. corpus callosum, quod verum fornicem nominamus, ad anteriora reclinatum, & ex transverso rescissum. C. pars posterior ovalis centri, per medium secta, & ad posteriora reclinata. D. anteriores medullæ oblongatæ processus. E. fornicis sic vulgo dicti ad anteriora inversi media regio, seu fimbriata veri fornicis appendix, ad anteriora inversa. a. crura fornicis sic vulgo dicti, seu binæ veri fornicis columnæ posteriores, ex transverso sectæ, & ad anteriora una cum parte antica utriusque plexus choroïdis inversæ. b. pars altera crurum fornicis sic vulgo dicti, seu binarum veri fornicis columnarum posteriorum ad posteriora una cum parte postica utriusque plexus choroïdis reclinata. F. thalami nervorum opticorum, seu crura medullæ oblongatæ in quibus subrotunda corpora alba c. c. prominent. G. tractus medullaris nervorum opticorum thalamis intermedius, qui ad nates usque porrectus, externum ani marginem obducit, & in tractum medullarum natibus ipsis antepositum abit. d. vulva, seu foramen circa anticam ventriculorum anteriorum cerebri regionem, juxta fornicis radices excavatum. e. anus, seu foramen alterum, circa posticam prædictorum ventriculorum regionem juxta nates excavatum. H. glandula pinealis interposita. I. corpora duo subrotunda, quæ nates vulgo dicuntur. L. quartus sinus apertus. M. secundus ac crassior duræ meningis processus, cerebrum a cerebello distinguens. N. quintus sinus apertus, non procul a quarto, cujus cavitati inhiat, abscissus. f. f. vasa venosa, quæ cum e cerebri interioribus emerserunt, quartum in sinum desinunt, & arteriosum, quem resorbuerunt, sanguinem in cavitatem illius exonerant.

Figura V.

C*Erebrum & cerebellum hominis per superiora dissecta repræsentat.*

A. binæ, cinerea nempe, & medullaris, cerebri substantiæ, guttis quibusdam sanguinis interpunctæ, & circa posteriora ab invicem diductæ. B. fornix seu fimbriata veri fornicis appendix, circa mediam sui regionem ex transverso abscissa & ad anteriora reclinata. a. fornicis sic vulgo dicti radices, seu binæ veri fornicis anteriores columnæ. b. commissura crassioris nervi æmula. c. thalami nervorum opticorum, seu crura medullæ oblongatæ ab invicem diducta, ut tertii ventriculi cavitas c. & ducens ad infundibulum hiatus d., oculis subjiciantur. e. hiatus in canalem natibus & testibus substratum ducens. f. tractus medullaris transversus natibus antepositus. D. crura fornicis sic vulgo dicti, seu binæ veri fornicis columnæ posteriores ex transverso sectæ & in situ naturali repræsentatæ. E. anteriores medullæ oblongatæ processus. F. corpora duo subrotunda, quæ nates vulgo dicuntur. G. glandula pinealis. H. corpora in turbinem acuminata, quæ testes vulgo dicuntur. g. parvus ac brevis tractus medullaris, quem frenulum vocamus. h. tractus medullaris, anticam valvulæ majoris cerebri partem occupans. I. valvula cerebri major. K. processus vermiformis anterior. L. processus vermiformis posterior. M. cerebellum horizontaliter sectum, cujus substantiæ duæ simul complicatæ, variegatum marmoris colorem referunt.

Figura VI.

C*Erebrum humanum per superiora dissectum, & a cinerea substantia exteriore segregatum exhibet.*

A. Ovale centrum, postica cujus pars abscissa, ac exempta fuit. B. pars antica corporis callosi, seu veri fornicis ad anteriora reclinata, & ex transverso secta. C. fornix sic vulgo dictus, seu fimbriata veri fornicis appendix, circa mediam sui regionem ex transverso secta, & ad anteriora inversa. a. radices fornicis sic vulgo dicti, seu binæ veri fornicis columnæ anteriores. b. commissura crassioris nervi æmula. D. tertius ventriculus apertus. c. hiatus ad infundibulum ducens. d. hiatus ad canalem natibus & testibus substratum ducens. E. striata corpora superna anteriora, in quibus prima tantum ipsorum superficie derasa, tractus medullares exteriores ac minores conspiciuntur. F. crura medullæ oblongatæ, seu thalami nervorum opticorum, in quibus alba conspicitur mem-

Omnibus illis VIEUSSENII iconismis usus est MANGETUS in Bibliotheca sua anatomica; & relictis aliis, tertium (*Tab.* XII.) tantum admisit in theatro suo anatomico, &c.

brana, plures distincta in fibrillas, quæ in nervos opticos desinunt. G. nervi optici ultra coalitum ex transverso secti, ab invicem diducti, ac demum ad posteriora utrinque reclinati. H. medullaris substantia, cujus interventu, nervi optici simul coalescunt, & quæ in ipsis ab invicem sejunctis prominet. I. corpora duo subrotunda, nates vulgo dicta, quæ hic paulo minora, quam par sit, repræsentatur. e. glandula pinealis, quæ hic paulo minor, quam par sit, repræsentatur. K. corpora duo in turbinem acuminata, testes vulgo dicta, hic pariter paulo minora, quam par sit, repræsentata. f. parvus ac brevis tractus medullaris, quem frenulum vocamus. g. nervi pathetici non procul ab origine ex transverso rescissi. h. tractus medullaris, anticam valvulæ majoris cerebri partem occupans. i. corpora duo, nervorum, aut saltem fibrarum nervearum æmula quæ superiorem versus processus annullaris partem tendunt. L. quartus ventriculus apertus, sanguiferis quibusdam vasis irrigatus, qui cerebello rescisso, & exempto, plane conspicitur. M. pedunculi cerebelli ex transverso rescissi. k. medullares duo tractus paulo crassiores, quam par sit, delineati, qui ex hac medullæ oblongatæ parte superna prodeunt, quæ in medullam spinalem immediate desinit. iis utrinque fibrillæ quædam medullares litera L. designatæ adjunguntur. m. medullares fibrillæ e processibus a cerebello ad medullam spinalem eductæ, ad quas utrinque mox una, mox binæ fibrillæ medullares tenuissimæ, & e superna medullæ oblongatæ parte exortæ accedunt. N. medulla spinalis in exortu abscissa. n. nervi spinales ad par vagum accessorii.

FIGURA VII.

S*Triata corpora superna, tum anteriora, tam posteriora, necnon semircirculare centrum, cujus interjectu utrinque ab invicem distinguuntur, exhibet.*

A. Ovale centrum, cujus postica pars abscissa, & exempta fuit. B. cinereæ cerebri substantiæ residuæ quædam portiones, medullari illius substantiæ intermistæ. C. striata corpora superna anteriora, in quibus substantia ipsorum nonnihil profunde derasa, tractus medullares interiores ac crassiores plane conspiciuntur. D. genuinum semirculare centrum. a. commissura crassioris nervi æmula, per medium secta, paululumque diducta. b. fornicis sic vulgo dicti radices seu binæ veri fornicis anteriores columnæ ex transverso rescissæ, & ab invicem paululum diductæ. E. striata corpora superna posteriora, in quibus exteriore ipsorum substantia paulo derasa, innumeri, & tenuissimi tractus medullares oculis subjiciuntur. F. nates erasæ, e quibus medullares fibrillæ c. c. prodeunt, quæ striata corpora superna, posteriora subeunt. G. testes pariter derasi, qui in medullares fibrillas d. d. abeunt, quæ prædicta striata corpora superna, posteriora penetrant. VID. *fig.* VIII. *explicationem.* p. 46.

FIGURA X.

C*Erebrum humanum hinc inde diductum, superiore utriusque ipsius hemisphærii parte secta, ac exempta & cerebellum per medium sectum, necnon utrinque ad latera reclinatum exhibet.*

A. Radii, seu tractus medullares cerebri, guttis pluribus sanguinis interpuncti, & cortici intermisti, qui in albam anteriorum ventriculorum substantiam, seu in ovale centrum, inde diductum desinunt. B. &c. ovale centrum, hinc inde diductum. C. striata corpora superna anteriora, in quibus prima tantum ipsorum superficie derasa, tractus medullares exteriores ac minores conspiciuntur. D. fornicis sic vulgo dicti portiones ad latera reclinatæ. a. semicircularis centri pars superior, quam albæ mollisque membranæ, medullæ oblongatæ cruribus instratæ limbus exterior obtegit. E. crura medullæ oblongatæ utrinque inversa, & supra modum distenta. b. &c. vasa quædam sanguifera, posticam anteriorum cerebri ventricuculorum regionem irrigantia. F. substantiæ medullaris, posteriorum cerebri limborum portiones, quæ cerebello per medium secto, & ad latera reclinato superjacent. G. aquæ emissarii pars anterior per superiora aperta, cujus latera ab invicem diducta apparent. c. prædicti aquæ emissarii pars posterior, nondum aperta, qua cum frenulum d. unitur. e. transversus tractus medullaris, anticam valvulæ majoris cerebri partem occupans. f. nervi pathetici, juxta originem abscissi. H. cerebellum per processus vermiformes sectum, cujus bina hemisphæria ad latera reclinata subtus albæ cerebri substantiæ portiones f. f. partim reconduntur. I. valvula major cerebri, in antica quarti ventriculi parte sita. K. quartus ventriculus apertus, cujus posticam regionem plexus choroïdes L. occupat. M. processus duo medullares a cerebello ad testes. N. processus medullares a cerebello ad medullam spinalem. O. quarti ventriculi finis, qui spinalem in medullam abit. g. &c. radii, seu tractus medullares, qui anticam ac mediam cerebelli regionem occupantes, & ramorum ad instar arboris divisi, cinereæ substantiæ intermiscentur. h. &c. vasa, quibus plexus choroïdes L. constat, abscissa.

FIGURA IX.

C*Erebrum humanum hinc inde distractum, superiore utriusque hemisphæri substantia, paulo profundius quam in figura octava derasa, repræ-*

Illarum cavitatum delineationi nihil addiderunt, quin imo mancæ admodum & erroneæ sunt VERHEYENI icones [r]. admissæ nihilominus fuerunt in PALFINI, KULMI, &c., operibus.

sentat, una cum cer bello; cujus primo vermiformes per processus secti, utrumque hemisphærium per medium sectum & partim ad superiora, partimque ad inferiora reclinatum fuit, ut interiora illius plane conspiciantur.

A. &c. binæ cerebelli substantiæ, cinerea nempe, & alba, simul complicatæ & guttulis pluribus sanguinis interpunctæ. B. ovale centrum, hinc inde diductum. C. posterior anteriorum cerebri ventriculorum regio, in qua vasa quædam a. a. a. a. rescissa apparent. D. ovalis centri margo medullaris, striata corpora superna ambitu suo comprehendens, iisque profunde derasis supereminens. E. ovalis centri B. & medullaris illius marginis D. pars posterior. F. striata corpora superna anteriora, in quibus profunde derasis, tractus medullares interiores ac crassiores conspiciuntur, qui medullari e margine D. immediate educuntur. G. semicirculare centrum, hinc inde diductum. H. fornicis sic vulgo dicti portiones, ad latera reclinatæ. I. crura medullæ oblongatæ, seu striata corpora superiora posteriora utrinque inversa, & supra modum distenta, quorum tractus medullares ad nates & testes inclinantur, iisque subjiciuntur ut ad posticam spinalis medullæ partem descendant. K. albæ posteriorum cerebri loborum substantiæ residuæ quædam portiones, ad inferiora paululum reclinatæ. b. nervi pathetici juxta originem rescissi. c. transversus tractus medullaris, anticam valvulæ majoris cerebri partem occupans, per medium sectus, & a prædicta valvula sejunctus. L. aquæ emissarium per superiora apertum, cujus partes laterales ab invicem diductæ sunt. M. quartus ventriculus apertus, in quo vasa quædam abscissa apparent, & cujus margines Q. Q. R. R. & S. S. ab invicem diducti sunt. N. cerebelli per processus vermiformis secti bina hemisphæria per medium secta, & partim ad superiora, partimve ad inferiora reclinata, quorum meditullia corpora rhomboïdea, &c. occupant. O. &c. tractus medullares cerebelli, cortici intermisti, qui in utroque illius hemisphærio simul coalescendo, in substantiam medullarem P. P. abeunt, quam medullare hemisphæriorum cerebelli centrum nominamus, e. &c. medullares quidam tractus cinereæ substantiæ inserti, & arboris ramos referentes, qui in cerebello per processus vermiformes secto apparent. Q. mediæ gemini medullaris hemisphæriorum cerebelli centri partes, quæ utrinque quarto ventriculo sese subjiciendo, & medullam oblongatam ad instar annuli amplexando, in processum annularem majorem Willisii desinunt. R. processus medullares e cerebello ad testes. S. processus medullares a cerebello ad medullam spinalem. T. medullæ spinalis initium.

r

Fig. VII. TAB. X. ex VERHEYENO.

ABlata superiori parte cerebri cernitur fornix reflexus, &c.

A. Substantia corticalis cerebri. B. substantia medullaris. C. fornix antrorsum reclinatus. D. corpus striatum vasis sanguiferis tectum. E. sinus quartus cum ejusdem ramulis & arteriolis supra glandulam pinealem extensis. d. plexus choroïdalis cum suis glandulis. F. cerebellum. G. processus duræ meningis.

Fig. VI. TAB. X. ex VERHEYENO.

ABlatis fornice & plexu choroïdali, restant

A. Substantia exterior cerebri. B. latera cavitatis cerebri. C. corpus striatum derasum. D. corpus striatum integrum. E. crura medullæ oblongatæ aliquo modo diducta, ut sequentia magis patescant. a. vasa sanguinea corpori striato propria. b. basis fornicis abscissi. c. rima ad infundibulum. d. foramen rotundum ad ventriculum quartum. e. glandula pinealis. f. processus medullares instar chordæ utrinque sub glandula coeuntes. g. nates. h. testes. F. substantia corticalis cerebelli. G. tractus medullares cerebelli. H. finis medullæ oblongatæ. I. pedunculi medullares ex medulla cerebelli ad oblongatam accedentes.

Fig. VIII. TAB. X. ex VERHEYENO.

CErebri ovini late dicti basis, in cujus partibus quibusdam derasis, aliisque nude expositis, striæ medullares quasi totidem nervi apparent: ex Willisio.

A. Processus mammillares. B. cerebri dissecti residuæ portiones. C. corpus striatum. D. thalami nervorum opticorum. D. tractus ad infundibulum. E. glandula pone infundibulum sita, quæ in homine duplex est. F. continuatio cruris medullæ oblongatæ prominentiis orbicularibus substrati. G. nervi optici. H. processus annulares medullam oblongatam juxta cerebellum circumdantes. I. tractus medullares transversi medullæ oblongatæ regiones distinguentes. K. hemisphærium cerebelli derasum. L. medullæ oblongatæ in spinam cedentis extremitas. M. medullæ spinalis summitas.

Nihil ad illarum cavitatum formam conferunt RIDLEYI icones, in eoque parum ad naturam delineatæ sunt f. ipsius iconibus usi sunt COWPERUS, MANGETUS, &c.

Quid sibi voluerit HEISTERUS duabus iconibus suis, non satis intelligimus t. 1ª. enim quæ humani cerebelli picturam exibet, parum ad naturam picta est. 2ª. ad cavitates illas in homine delucidandas parum confert.

Fig. I. TAB. XIV. ex RIDLEYO.

f.

CErebrum exhibens in intermedia sectione, sanguineis vasis cera injecta primum distentis.

A. fornix abscissus ad ejus radices & revolutus. b. radices ejus ad initium thalamorum nervorum opticorum. c. thalami nervorum opticorum. d. pars illa crurum fornicis, quæ, paulo crassior evadens prout convertitur versus laterales ventriculos, excurrit super crura medullæ oblongatæ, quæ cum sit valde prominens in ovibus & vitulis, id confert ad illam attollendam in ejusmodi protuberantiam quam veteres bombyces seu hippocampos nuncupaverunt. e. pars illa plexus choroeidis, quæ facta ex primo ramo cervicalis arteriæ quandoque apparet quasi procederet ex ramo communicante, in lateribus ventriculis existente. f. locus ubi duo isti plexus in utroque latere invicem occurrunt sub fornice. g. altera illa plexus pars quæ facta est ex secundo ramo cervicalis arteriæ priori conjuncta per communicantem ramum, qua hic cerni non potest, quoniam subjacet cruribus fornicis, qui expanditur super totum isthmum, glandulosa evadens prope ipsum, & imprimis sub glandula pineali, quam hic fornix contegit. h. duæ amplæ venæ venientes ex apice superioris partis plexus deorsum ad alterum plexus ramum, secundum totam longitudinem tertii ventriculi, deinde vero terminantur in quarto sinu. i. trunci diversarum arteriarum apparentes quasi abscissi fuerint, dividendo medullarem † & cineritiam * cerebri partem. k. venosus ramus in utroque latere ingrediens in plexum choroeidem unde plurima extrema ramosa exporrigantur super corpora striata. Λ. corpora striata integra. l. rima tertii ventriculi. m. longus medullaris tractus inter thalamos nervorum opticorum & corpora striata. n. &c. centrum ovale Vieussenii. O. quartus sinus duræ matris. P. torcular, ubi quatuor & quandoque quinque sinus occurrunt sibi invicem. Q. laterales sinus. R. ampla vena quæ ad unum latus ingreditur in laterales sinus. S. &c. cerebellum obtectum secundo duræ matris processu, in suprema sua parte. T. vertebrales arteriæ. V. vertebralis sinus. W. medulla spinalis cum ejus integumentis. X. stylus sustinens amplas venas plexus choroeidis in tertio ventriculo. q. limphæ ductus choroeidis plexus. Y. duo nervi cervicales ex medulla oblongata orientes. †† medullaris pars cerebri. ** &c. cineritia ejus pars.

Fig. I. TAB. X. ex RIDLEYO.

A. Cerebellum. B. arborea ramificatio meditullii cerebelli apparens, recta deorsum discissa. C. nervi pathetici. c. nates. d. testes. e. transversi processus unde patheticorum nervorum pars originem ducit. f. glandula pinealis. g. primus cerebelli processus, ab eodem ad nates excurrens, hic lateraliter extensus. h. tertii seu retiformes processus. i. transversus processus medullaris in quarto ventriculo, unde mollis ramus septimi nervi originem ducit. k. medullaris processus descendens ex processu transverso pone testes deorsum ad præfatum alium processum transversum. t. origines processus illius paulo inferius quam par est. m. octavum par nervorum. n. calamus scriptorius in extremitate quarti ventriculi. o. spinalis medulla. p. accessorii nervi. q. decimum par nervorum.

t.

Fig. I. TAB. XIII. *explicatio*, ex HEISTERO.

EXhibet cerebellum humanum in quo divisiones ejus in lamellas sive lobulos, ab aliis, quantum novi, non descriptos, pulchre demonstrantur.

A. Indicatur cerebellum, in medio perpendiculariter & in æquales partes sectum. B. interior substantia corticalis & medullaris. c. tractus medullares, non adeo crassi, nec adeo breves, ut vulgo a multis delineantur. d. divisiones corticalis substantiæ primo in lobos majores, qui vero mox in plures minores, & tandem minimos lobulos, ubique pulchre dividuntur; ita ut quilibet lobus major, suum peculiarem habeat ramum medullarem, & quilibet lobus minor, imo minimus, suum ramulum medullaris substantiæ, quorum quilibet ab altero distinctus. Omnes tamen tandem rursus prope medullam oblongatam, quasi in unum truncum coeunt. hæ divisiones & lobuli literis satis indicari non possunt; sed ex figuræ consideratione facilius patebunt, licet satis bene a sculptore non sint expressæ. e. medulla oblongata, cum sua crena. f. principium spinalis medullæ. Quomodo vero ope spiritus vini præparari & in conspectum optimæ produci debeat hæc fabrica, olim in Ephem. nat. Curios. centur. V. pag. 157. prolixius docuimus.

Fig. II. TAB. XIII. ex HEISTERO.

OStendit cerebellum vitulinum, in medio quoque verticaliter divisum, cum partibus quibusdam annexis, ut in eo lobuli cerebelli quomodo in vitulo sese habent, quoque, videri queant.

Quid mirum quod GARENGEOTI nova de ventriculis figura parum naturæ conformis sit, cum illam ad exemplar e cera exibitum delineari curaverit! in ventriculis equidem, tum eorum finibus anterioribus & posterioribus, nulla servatur naturalis proportio u.

Licet modum cavitates prædictas detegendi generaliter indicaverit A BERGEN, illas potius ad mentem quam ad naturam repræsentavit v.

Nihil addunt, quin imo in pluribus a naturæ viis aberrant D. LIEUTAUDI icones x, ventriculos enim omnes & eorum sinus parum ad naturam exibuit, ut videre est.

a. Demonstrat majores & præcipuos cerebelli hujus lobulos. b. præcipuas divisiones lobulorum cerebelli, quos vulgo pro una eademque continua substantia habuerunt & delinearunt anatomici. c. tractus medullares præcipui unde minores, tanquam ramuli arborum innumeri procedunt. d. crura cerebri resecta. e. rima ad infundibulum. f. glandula pinealis. g. prominentiæ, nates dictæ. h. testes. i. ventriculus quartus cerebri, sive calamus scriptorius, in cujus medio, crena, in parte superiori. k. anus, sive orificium ad aquæ ductum Sylvii.

u

Fig. III. TAB. XIII. ex GARENGEOTO.

Cette figure représente le cerveau coupé de façon que l'on voit les ventricules supérieurs ouverts, & toutes les parties qui y sont renfermées.

Avant de donner l'explication de cette figure, il est bon d'avertir qu'elle a été dessinée sur un cerveau en cire colorée, dont M. RUFFEL, Chirurgien Juré, Major des Gardes-du-Corps, & très-habile Anatomiste, est l'Auteur. Jamais rien n'imita mieux le naturel que cette piece.

A. La substance cendrée ou corticale du cerveau. B la substance blanche ou médullaire. C. représente les ventricules supérieurs. D. les deux petits culs-de-sacs triangulaires, situés dans les lobes postérieurs du cerveau, & qui sont la continuité des ventricules supérieurs. E. le contour inférieur d'un des ventricules supérieurs ou le contour qui va dans le lobe moyen du cerveau, & qui renferme une des cornes d'ammon. F. une partie du *septum lucidum* avec une partie des bras ou des racines de la voute à trois piliers. G. les corps canelés. H. les couches des nerfs optiques. I. le vulva. K. l'anus. L. la glande pinéale qui a la figure conoïde. M. les natès. N. les tetès. O. le conduit du quatriéme au troisiéme ventricule, ou l'aqueduc de Sylvius. P. l'éminence vermiforme antérieure du cervelet.

v

Fig. III. TAB. XIII. ex A BERGEN.

Figura ipsa non exprimit cerebrum horizontaliter dissectum, verum utriusque hemisphærii segmentum factum est in plano inclinato.

a. Crura majora ventriculorum corporis callosi superficie (i i) divisa. b. crura minora ventriculorum. c. processus ventriculorum posteriores, digitales dicti. d. plexus choroïdeus ventriculi sinistri in utroque crure. e. dextri ventriculi plexus in medio circiter resectus. f. eminentia quædam medullaris a latere cruris minoris atque processus digitalis sita, pes hippocampi vocata. g. alia ad latus prioris (f. f.) paulo profundius sita, corpus fimbriatum sylvii dicta. h. regio cerebri cruribus interjecta punctulis purpureis, in substantia cineritia, copiosissimis distincta. i. superficies corporis callosi sub quo septum lucidum.

x

Fig. VII. TAB. XIII. ex LIEUTAUDO.

Elle représente le cerveau tel qu'il est, lorsqu'on a par la dissection ordinaire détruit la voute à trois piliers, & emporté le plexus choroïde pour découvrir la connection des couches des nerfs optiques, le pilier antérieur avec la commissure antérieure, l'ouverture antérieure, la postérieure, la glande pinéale, les tubercules quadrijumeaux, la valvule de Vieussens, &c.

a. La substance corticale ou cendrée du cerveau, qui embrasse de toute part la médullaire. b. la substance médullaire ou blanche du cerveau. c. les corps canelés, dont la couleur est cendrée. d. les couches des nerfs optiques, dont la couleur est blanche. e. le pilier antérieur qu'on a séparé du reste de la voute, & qu'on a renversé sur le devant pour montrer les deux colomnes qui le portent, & la commissure qui les joint, qui paroît assez distinctement. f. l'ouverture antérieure. g. l'ouverture postérieure. h. la glande pinéale. i. les tubercules quadrijumeaux. l. la grande valvule de Vieussens. m. les nerfs de la quatriéme paire. n. le cervelet. o. processus vermiforme.

Fig. VI. TAB. XIII. ex LIEUTAUDO.

Elle représente un des ventricules latéraux.

a. La division en forme d'ancre de la partie postérieure du ventricule. b. le corps canelé. c. couche des nerfs optiques. d. le plexus choroïde. e. le bord tranchant de la voute à trois piliers.

Fig.

Fig. 1.

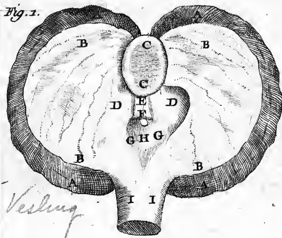

Fig. 2.

Fig. 3.

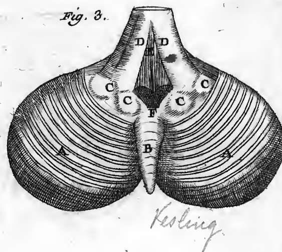

Fig. 4

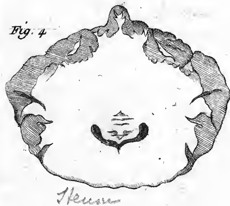

Fig. 5.

Fig. 6

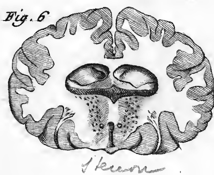

Fig. 7.

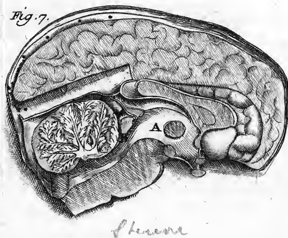

Fig. 8.

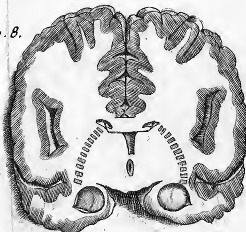
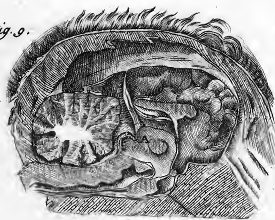
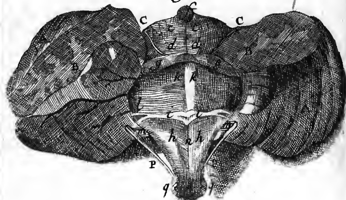

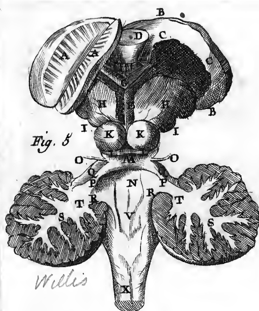
Fig. 9.

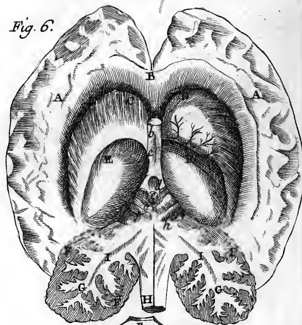

M. Reboul del. et Sculp.

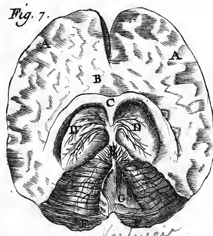
TAB. X.

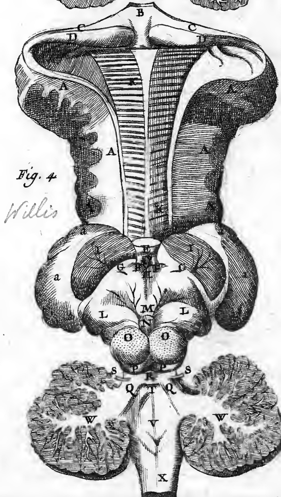

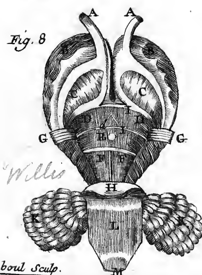

M. Reboul Sculp.

Bidloo-Cowper

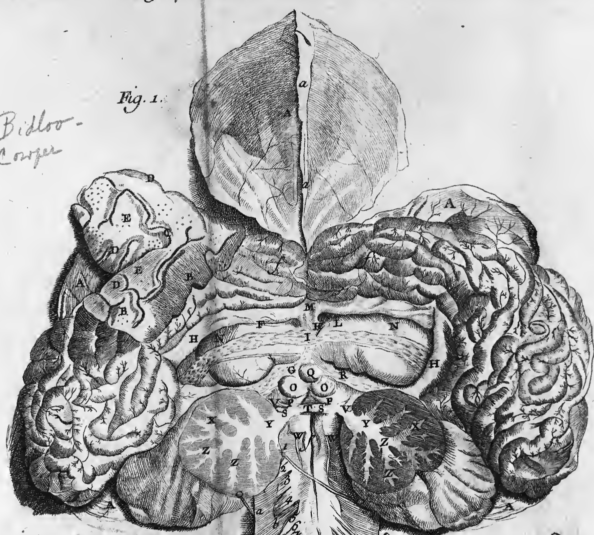

Fig. 1.

Fig. 2.

Huber

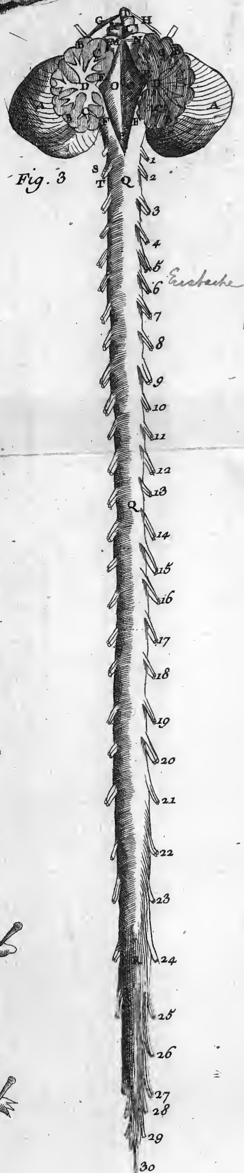

Fig. 3

Fig. 10.

Vieussens

Fig. 8.

Vieussens

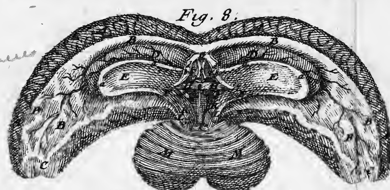

Fig. 9.

Vieussens

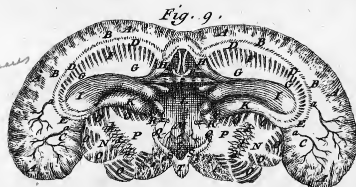

Fig. 5.

Vieussens

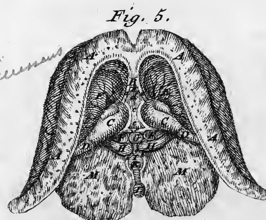
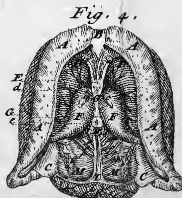

Fig. 4.

Vieussens

Fig. 6.

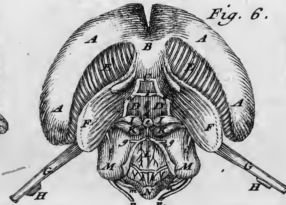
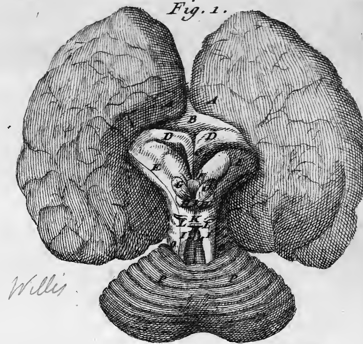

Fig. 1.

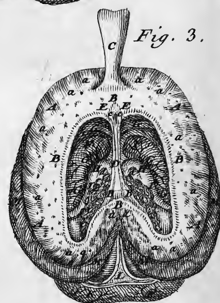
Willis

Willis

Fig. 2

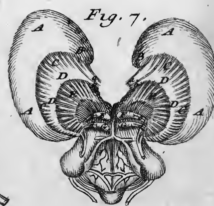

Fig. 3.

Vieussens

Fig. 7.

Elis. Haussard sc.

Iconographia cavitatum cerebri et cerebelli.

TAB. XIII.

Fig. 6

Lieutaud

Fig. 1.

Heister

Fig. 7

Lieutaud

Fig. 4

Garangeot

l'cire colorée

Fig. 3.

Bergen

Fig. 8.

Lieutaud

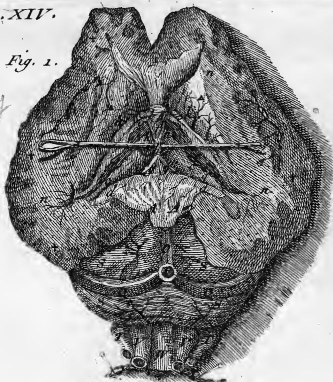
Fig. 5.

Fig. 2.

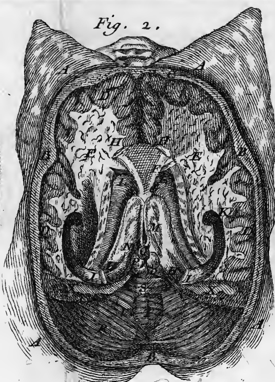
Heister

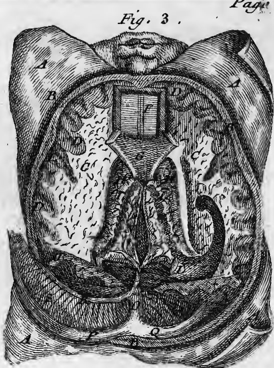
M. Reboul del. et sculp.

TAB. XIV.

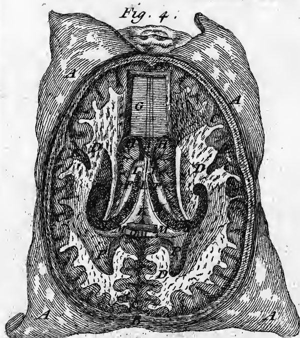

Fig. 1.

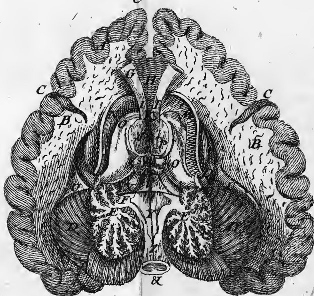
Ridley

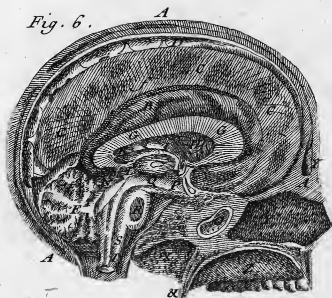

Fig. 2.

Fig. 3.

Bonhomme

Fig. 4.

Fig. 5.

Fig. 6.

Bonhomme

Elis. Haussard sc.

Bonhomme

TAB. XV.

Fig. 6.

Fig. 7.

Fig. 9.

Fig. 8.

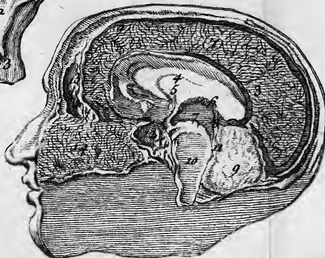
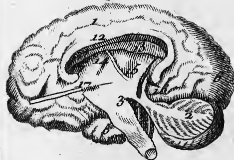

Fig. 4.

Duverney

Fig. 3

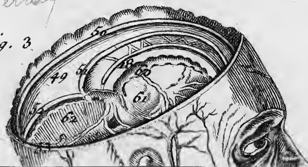
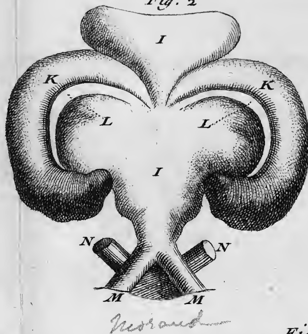

Fig. 2

Morand

Fig. 5.

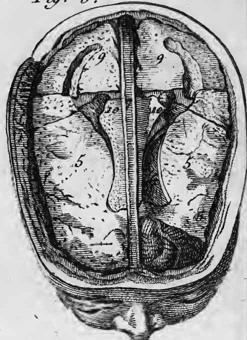
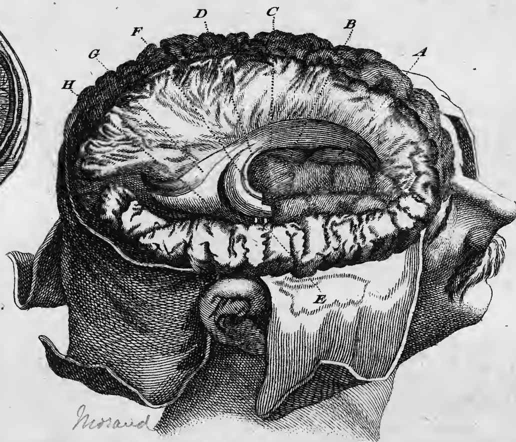

Fig. 1.

Morand

Elis. Haussard sc.

DIVERNOII iconismus satis equidem modum indicat quo ad naturam delineatus fuit, sed rem non exibet [y].

Non solum nihil quod alii non exactius tradiderint, pingi curavit D. MORANDUS [z], sed etiam parum ad naturam imitatus est partium situs quas præcipue delineare suscepit, ut videbimus, cum de hippocampis agemus.

D. HUBERI iconem hic omnino silere haud potuimus, licet partem tantum inferiorem ventriculi quarti expresserit [a], minusque de illa quam de medulla spinali delineandâ curaverit, ut alibi dicemus.

Fig. VII. TAB. XIII. ex LIEUTAUDO.

E*Lle représente le cerveau d'un autre sujet, où la dissection est plus avancée. Les couches des nerfs optiques séparées & écartées, laissent voir le troisiéme ventricule; & par la section verticale du cervelet, on découvre l'arbre de vie & le quatriéme ventricule.*

a. Les corps cannelés. b. Les couches des nefs optiques. c. Le pilier antérieur de la voute. d. Le troisiéme ventricule, à la partie antérieure duquel on remarque une cavité qui a plus de profondeur, qu'on avoit dit être l'entrée de l'entonnoir. e. La glande pineale. f. Les tubercules quadrijumeaux. g. Les deux portions du cervelet. h. La substance médullaire du cervelet, qui se répand en maniere de végétation dans tout son corps; c'est ce qu'on nomme vulgairement l'*arbre de vie*. i. Le quatriéme ventricule, au milieu duquel on doit considérer ce qu'on appelle la plume à écrire. l. L'extrémité de la moelle allongée.

y *Fig.* VIII. TAB. XIII. ex DUVERNOIO.

A. Duo apices hæmisphærii, cum intermedio sinu a. b.. B. Limbus medullaris sinuum ambiens. a. b. sinus vulgo notus, helicem auriculæ humanæ æmulans. C. Sinus lobum auriculæ simulans, in posteriori apice hemisphærii. d. e. Sinus bombycini vermis, seu hippocampi ARANTII. e. Hippocampus seu vermis bombycinus ARANTII. f. Spirales circumvolutiones vermis bombycini. g. Curvatura & pars glacilior vermis bombycini. h. Fornicis pars.

z *Fig.* I. TAB. XV. ex MORANDO.

L*A premiere figure montre l'hippocampus du côté gauche, avec les parties voisines, en situation.*

A. L'un des corps canelés. B. Une des couches des nerfs optiques. C. Le corps calleux. D. La naissance de l'hippocampus. E. Les deux petits cordons médullaires que j'ai découvert dans quelques sujets. F. La bandelette qui borde l'hippocampus à sa partie concave. G. L'ergot. H. La cavite anchiroide.

Fig. II. TAB. XV. ex MORANDO.

L*A seconde figure montre les deux hippocampus avec leur naissance, leur terminaison, leur figure & leur distance.*

I. Base du cerveau. K. Les deux hippocampus de grandeur naturelle. L. Les deux bandelettes médullaires. M. Les nerfs optiques. N. Les Carotides coupées à leur entrée dans le cerveau.

a *Fig.* III. TAB. XI. ex HUBERO.

I*Con illa à facie aversa spectata, medullæ oblungatæ partem in infima basi cranii positam, refert, omnemque ex ea productam medullam spinalem, in situ & connexione naturali intra thecam vertebrarum, quæ tamen conspici nequit, sitam, & ab omni involucro, excepta pia matre denudatam, exibet. Ubi notandum, quod ossis occipitis pars postica, adusque arteriæ vertebralis comitisque nervi transitum, uti & vertebrarum pars postica, ablata sit. Pars autem anterior ossis occipitis & ossis petrosi portio, paulum elevata & retrorsum inclinata, spectetur. Lobi cerebelli vero cum verme antrorsum inclinati sunt, quo commodius ventriculus quartus, partesque ei vicinæ conspici ac indicari possint.*

A. Spatium, quod lobi cerebelli reclinati, una cum processu eorum vermi-formi B. Ruditer adumbrato, occupant. C. Portiones ossis petrosi & ossis occipitis, dura matre investitæ. D. Medullæ oblongatæ pars, ex qua dein medulla spinalis continua serie descendit. a. a. Striæ albæ medullares ex ipso ventriculi quarti sulco surgentes, & ad nervum septimi paris mollem utrinque abeuntes. b. Ventriculus quartus. c. Ejus sulcus longitudinalis continuatus cum rima calami scriptorii. E. Medulla spinalis. d. Ejus duæ eminentiæ, fere orbiculares, in quos desinit infimus medullæ apex, quæ totæ læves sunt, nulla filamenta nervea demittentes. e. Ligamentum, ex infimo piæ matris apice cum vasis sanguiferis, hic non expressis, productum, per mediam caudam equinam excurrens, & per infimum duræ matris apicem elabens, sicque nervum imparem mentiens, tandem vero in osse coccygis dispersum desinens; acicculis sustentum, quo clarius conspici possit. f. Ganglion vigesimi noni paris nervorum. g. Trigesimi paris, ex quo in sinistro latere præter nervum ejusdem numeri alius insuper nervulus, propriam intumescentiam gangliformem efficiens, exit h. insignitus. F. Medullæ spinalis theca, à dura matre producta, hic per medium discissa, utrimque reclinata, & acicularum ope expansa. G. Nervus septimi paris. H. Octavi paris, in sinistro latere duplex foramen in dura matre habens, in dextro simplex. I. Nervus accessorius à prima ejus inter sexti & septimi nervi postica filamenta origine, in dextro latere distinctius expressa quam in sinistro, adusque exitum per duram matrem. In dextro latere peculiare duræ matris foramen subit, in sinistro communem cum inferioribus filamentis nervi octavi paris viam facit. Nervi hujus portiones filamentis nerveis obtectæ, punctis indigitatæ sunt. i. Ejus radiculæ, quarum quatuor sunt filamentosæ, è medulla spinali exeuntes, partim distincte conspicuæ, partim quoque, qua filamentis nerveis obtectæ sunt, punctis indicatæ. k. Fi-

Cum D. BONHOMMIUS icones suas accommodaverit ad exemplaria quæ D. VERDIER longe naturæ majora ab ipso pingi curaverat, potius ad modum, quo natura illas partes disposuit, patefaciendum, quam ad naturam ipsam imitandam [b]; quid mirum quod vix formam ac situm partium in illis servaverit?

lamenta nervea communicantia, ab unius nervi filamentorum infimo ad alterius supremum oblique transeuntia; ubi notandum non sat bene expressa esse, cum singulorum altera portio cum superiori nervo excurrens non conspiciatur, sed tantum surculus communicans. K. Nervus noni seu ultimi paris cerebri, utrimque ex quatuor filamentis constans, quæ in sinistro latere concurrunt & communæ duræ matris foramem subeunt, in dextro autem per duo distincta, nec arcte sibi apposita, foramina elabuntur. l. origino ligamenti denticulati, seu prima ejus ad duram matrem adhæsio, ex qua deinde dentes omnes ex ordine conspicuuntur. L. L. Interstitia nervorum duræ matri inserti, ab uno tantum latere repræsentata. M. Corpora pyramidalia postica, ut cunque expressa. N. Olivaria postica. O. Arteriæ vertebrales è foraminibus suis cum nervo 1. P. (1. C.) exeuntes. m. Filamenta nervea ab antica medullæ facie accedentia & cum posticis foramina duræ matris subeuntia, hinc inde conspicienda, ex parte tantum indicata. n. Locus ubi filamenta nervea concurrere incipiunt, & caudæ equinæ basis constituitur. Ibi reliqua medullæ portio in situ naturali conspici definit. o. Locus ubi desinunt filamenta nervea oriri. p. Filamentorum caudam equinam constituentium exortus è medulla spinali; hæc filamenta utrimque paulum reclinata sunt, quo medullæ in medio latentis natura & forma detegatur. q. Cauda equina. 1. ad usque 30. trigenta nervorum vertebralium origines posticæ, earumque exitus è dura matre. 1 C. ad 8 C. filamenta nervea octo nervorum cervicis. Observa, duo filamenta nervi primi paris in latere dextro nervo accessorio immisceri, à quo demum, paulo superius tamen filamentum, loco originis posticæ primi paris, ad foramen arteriæ vertebralis fertur. 1 D. ad 12 D. duodecim nervi dorsi. 1 L. ad 5 L. quinque nervi lumborum. 1 S. ad 5 S. quinque nervi ossis sacri.

b TABULÆ XIV. *interpretatio, ex* BONHOMMIO, *Figura I. exceptâ.*

AUditione à D. VERDIER accepimus, quod icones illas ad usum suum pingi curaverat; in eoque laudandus, quod, cum iis tantum utatur ad partes indicandas quæ non satis distincte perscipiuntur ab iis qui in demonstrationibus longe nimis distant à cadavere, non ita spectatores in errorem inducat. Laudamus etiam ipsius ingenuitatem, confessus enim est se *figuram* V. ad exemplar à *præst.* DUVERNEYO in cera exibitum, imitatum fuisse, additis tantum partibus quæ per U.V. X. Z. &. indicantur. Quæ verticalis sectio stenonianâ longe superior; ipsius perfectioni concurrere tentavimus; alii dein illam perficiant.

FIGURE II.

ON *découvre dans cette figure le cerveau coupé par une section horisontale; la voute à trois piliers renversée y est marquée; les corps canelés, les couches des nerfs optiques, la glande pinéale, les protuberances quadijumelles, la partie supérieure du cervelet, & la partie posterieure des lobes du cerveau coupés, y sont parfaitement représentés.*

A. Les tégumens communs renversés. B. Le crane scié horisontalement. C. Les sinus frontaux ouverts. D. La substance grise. E. La substance blanche. F. La voute à trois piliers renversée. G. Le pilier antérieur formé de deux cordons médullaires. H. Les piliers postérieurs. I. Les restes des piliers postérieurs. K. L'extrémité des ventricules où se trouvent les cornes d'Ammon. L. Les corps canelés. M. Une éminence sur les couches des nerfs optiques. N. Les couches des nerfs optiques. O. La glande pineale avec ses peduncules. P. Les nates. Q. Les tetes. R. Le cervelet avec ses lignes anfractueuses. S. La partie antérieure du cervelet. T. Le corps pyramydal. V. Les corps olivaires. X. La partie postérieure du cerveau coupé.

FIGURE III.

LE *corps calleux & la voute à trois piliers renversée, le plexus choroïde entiérement à découvert, la veine de Galien qui en rapporte le sang dans le sinus Torcular, & les sinus longitudinal & lateraux sont dépeints dans cette figure.*

A. Les tégumens renversés. B. Le crâne scié horisontalement. C. La substance blanche. D. La substance grise. E. La grande scissure de Sylvius. F. Le corps calleux renversé. G. La voute à trois piliers renversée. H. Les corps canelés. I. Les couches des nerfs optiques. K. L'extrémité inférieure des ventricules. L. L'extrémité du pilier postérieur. M. Le plexus choroïde. N. La veine de Galien, qui rapporte le sang du plexus choroïde dans le pressoir d'Herophile. O. Le pressoir d'Herophile. P. Le sinus longitudinal supérieur. Q. Le sinus latéral droit. R. Le sinus longitudinal inférieur. S. La faulx. T. Le lobe postérieur du cerveau coupé. V. Le plan incliné de la tente. X. Le cervelet.

FIGURE IV.

ELle *représente les ventricules supérieurs ouverts; le corps calleux renversé, la voute à trois pilliers dans sa situation naturelle, & le plexus choroïde.*

A. Les tégumens renversés. B. Le crâne scié horizontalement. C. La substance corticale. D. La substance médullaire parsemée de plusieurs points, &c. E. La grande scissure de Sylvius. F. Les ventricules supérieurs. G. Le corps calleux renversé. H. Les corps canelés. I. Les couches des nerfs optiques. K. La voute à trois piliers dans sa position naturelle. L. Le pilier antérieur. M. Les piliers postérieurs. N. Le plexus choroïde à demi couvert par la voute. O. Les extrémités inférieures des ventricules. P. La cavité postérieure en guise de doigt de gand. Q. L'extrémité postérieure du corps calleux.

Difficultas quæ in varias cerebri partes è cerâ repræsentandas reipsa adest, impedimento fortean fuit, quo minus exacte exiberentur. Cum tamen variarum cerebri partium, demonstrante *præst.* DUVERNEYO Medico, è cerâ figuratarum icones in historia naturali, generali & particulari musei regii fuerint traditæ, has omnino silentio premere haud potuimus, licet tanti anatomistæ, prout ex iconibus videre est, industriam non satis demonstrent [c].

FIGURE V.

ELle donne le cerveau hors du crâne. On remarque sur cette partie la voute à trois piliers renversée. Elle fait voir encore les couches des nerfs optiques séparées, le troisiéme ventricule, la glande pineale, les natés & testés, la valvule de Vieussens, le peduncule du cervelet avec l'arbre de vie, &c.

A. La substance cendrée. B. La substance médullaire. C. La grande scissure de Sylvius. D. Le cervelet. E. L'arbre de vie. F. Les peduncules du cervelet. G. Les piliers postérieurs de la voute. H. La voute à trois piliers. I. Les cordons médullaires du pilier antérieur. K. La commissure antérieure du cerveau entre les deux cordons médullaires. L. La commissure postérieure dans l'intervalle des couches des nerfs optiques. M. Les corps canelés coupés, sur lesquels on remarque des especes de canelures. N. les corps canelés du côté gauche dans l'état ordinaire. O. Les couches des nefs optiques. P. La séparation des couches des nerfs optiques, ou le 3e ventricule. Q. L'extrémité du pilier postérieur de la voute R. La glande pineale. S. Les natès ou protubérances orbiculaires antérieures. T. Les testès ou protubérances orbiculaires postérieures. V. La valvule de Vieussens. U. La cavité postérieure du ventricule supérieur. X. Le cordon médullaire de la moëlle allongée. Y. Le calamus scriptorius. Z. L'extrémité de la moëlle allongée. &. la séparation de la moëlle de l'épine.

FIGURE VI.

ELle démontre une section verticale de la tête, depuis la suture sagitale, jusqu'à la nuque. On y trouve la faulx avec les sinus longitudinaux, le pressoir d'Herophile, le lobe du cerveau, le corps calleux, le cervelet, les sinus frontal & sphenoïdal, &c., y sont pareillement compris.

A. Le crâne scié verticalement. B Le Lobe gauche du cerveau. C. La faulx dans sa situation. D. Le sinus longitudinal supérieur. a. Les brides qu'on rencontre dans ce sinus. b. Les embouchures des veines du cerveau qui se dégorgent dans ce sinus. c. Les glandes de Pacchioni. d. Le sinus torcular, ou le pressoir d'Herophile. f. Le sinus longitudinal inférieur. E. La substance du cervelet. F. Le peduncule du cervelet. G. Le corps calleux. H. Le corps canelé. I. Les couches des nerfs optiques. K. Une partie de la voute à trois piliers. L. La glande Pineale. M. Les natès. N. Les testès. O. Le pilier antérieur de la voute. P. L'entonnoir. Q. Le troisiéme ventricule. R. Le pont de Varole. S. Le corps olivaire. T. Le corps pyramidal. V. Le sinus frontal. U. le sinus sphénoïdal. X. La fosse nasale. Y. L'ouverture de la trompe d'Eustache. Z. Le palais. &. la luette.

c TABULÆ XV. *explicatio, ex Historia gener. &c. Musei regii, fig.* I. II. *exceptis.*

OMnes illæ icones, ad exemplaria è cerâ exibita, imitatæ sunt. Figura III. & IV., ad exemplaria NOVESII qui operâ abbatis siculi, ZUMBO dicti, usus est; *figura* V. VI. VII. & IX., ad exemplaria *præst.* DUVERNEYI, operante *Francisco* DE LA CROIX; *figura* VIII., ad exemplar a. D. RUFFEL traditum, delineatæ sunt.

In eo laudendæ præparationes illæ quod vias ad perfectiora paraverint. Sive enim quod in primis illis tentaminibus ad perfectionem ire non datum feurit, sive quod abhinc variæ cerebri partes exactius fuerint præparatæ & delineatæ; illæ præparationes admodum sunt mancæ, & in quibusdam parum ad naturam sculptæ: in aliis tamen anatomistæ peritiam aperiunt.

Quam in parandis & in contemplandis illis partibus exactus fuerit *præst.* DUVERNEY, brevi ex ipsius operibus, quæ nunc sub prælo sudant, manifestum erit.

FIGURE III.

SUr cette coupe verticale on voit la faulx (49). Les sinus sont tous marqués en bleu, savoir, le sinus longitudinal supérieur (50), qui suit le bord de la grande circonférence de la faulx, le sinus longitudinal inférieur (51), qui est au bord tranchant de la même faulx, le sinus droit (52), qui reçoit le longitudinal inférieur, & qui passe au milieu de la tente pour entrer dans les sinus latéraux; on voit un de ces sinus latéraux (53) qui suit la route de la grande goutiere latérale droite de la base du crâne jusqu'au trou déchiré. On a représenté sur le plan vertical de la coupe du cerveau, au-dessous de la faulx, l'épaisseur du corps calleux (58), & la cavité du ventricule gauche; le plexus choroide (59) couvre le fond de ce ventricule, qui est au-dessus des corps canelés (60) & d'une des couches du nerf optique (61); la coupe du cervelet (62) paroît plus bas & en arriere, avec le tronc de la moelle allongée.

FIGURE IV.

ELle représente l'hémisphere droit du cerveau (1), le lobe droit du cervelet, sur lequel on a dessiné l'arbre de vie (2) qui sort de la moëlle allongée (3). On a formé sur l'hémisphere du cerveau les trois lobes dont il est composé, savoir, le lobe antérieur (4), le moyen (5), & le postérieur (6). Sur la face interne de cette piece, qui représente la coupe verticale du cerveau, on reconnoît la coupe du corps calleux (12), marquée en blanc. On voit la voute médullaire qui est formée par le corps calleux; l'espace qui est dessous est appellé le ventricule droit; & plus bas on distingue le plexus choroide (13), avec quatre éminences, deux grandes & deux

petites; la premiere des grandes est le corps cannelé (14); elle forme le fond de la cavité supérieure du ventricule; la seconde est une des couches des nerfs optiques (15); les deux autres petites éminences représentent un des tubercules appellés natès, & un de ceux que l'on appelle testès (16). Il y a un cordon transversal, de couleur blancheâtre, qui marque un des nerfs olfactifs (17).

FIGURE V.

ON a représenté dans le milieu la substance médullaire qui est blanche (5); on voit la coupe de ses ondulations; la substance corticale qui est de couleur cendrée (6), suit leurs circonvolutions, & forme les anfractuosités qui paroissent sur la surface du cerveau; les vaisseaux sanguins sont marqués sur la substance médullaire & sur la corticale par des points rouges, pour désigner ceux qui auroient été coupés transversalement, & par des lignes de la même couleur pour ceux que l'on auroit divisés sur leur longueur. La partie supérieure du cerveau ayant été enlevée, comme il a été dit, la faulx (7) est à découvert en entier, excepté ses deux extrémités, qui sont enfoncées dans la partie inférieure qui reste du cerveau; mais en enlevant une partie du lobe antérieur gauche (8),& de chaque lobe postérieur (9), on peut retirer la faulx avec ses sinus supérieur & inférieur, tous deux peints en bleu, les ramifications artérielles sont figurées & colorées en rouge sur les lames de la dure mere qui compose la faulx; on voit au-dessous le corps calleux (10), & on distingue ses fibres transversales & le raphé qui est le long du milieu de sa surface depuis un bout jusqu'à l'autre. La portion de la substance médullaire qui tient au côté gauche du corps calleux, & qui couvre le ventricule latéral, a été retranchée pour faire voir la capacité de ce ventricule (11). On ne peut découvrir celui qui est du côté droit qu'après avoir enlevé la piece dont le corps calleux fait la partie supérieure avec la petite portion de substance médullaire qui couvroit ce ventricule.

FIGURE IX.

LE pilier antérieur (13) est coupé à l'endroit (14), où il se joint à la cloison.

FIGURE VI.

EN écartant le corps calleux & le lacis choroïde, on découvre la cloison transparente (14) & la cavité appellée vulva ou entonnoir (15), qui se trouve derriere la partie de la cloison transparente qui sert de base au pilier antérieur de la voute. Aux côtés de l'entonnoir & de la cloison transparente sont les éminences que l'on a appellés corps cannelés (18),& plus en arriere celles que l'on a nommées les couches des nerfs optiques (19). On voit entre ces dernieres éminences, à leur partie postérieure, l'ouverture appellée l'anus (20). La glande pineale (21) paroît derriere cette ouverture; on lui a donné sa couleur griseâtre. Enfin on trouve au-dela de cette glande les éminences appellées natès & testès (22). A côté de la partie postérieure des couches des nerfs optiques, on peut tirer de devant en arriere une portion du Lobe moyen de chaque hémisphere du cerveau, pour découvrir la courbure des ventricules latéraux, dont le contour est semblable à celui des cornes du bélier (23 & 24). Les lobes postérieurs du cerveau ont déjà été enlevés; ainsi le cervelet est à découvert (25). On y voit le lacis vasculeux qui rampe sur sa surface, & les sillons qui sont gravés dans sa propre substance.

FIGURE VII.

IL ne reste plus alors dans l'intérieur de la tête qu'une seule piece qu'on peut encore enlever, & qui est composée du cervelet en entier & des restes du cerveau. En retournant cette piece, on voit toutes les parties du cerveau & du cervelet qui posent sur la base du crâne; elles paroissent toutes être revêtues de la pie-mere, sur laquelle rampent les arteres. Les origines des nerfs y sont marquées; on a figuré aussi entre les deux nerfs optiques (26) une portion de l'entonnoir & les deux petites éminences orbiculaires qui sont placées sur la partie supérieure du pont de Varole; ce pont est traversé par le tronc basilaire (27), qui jette des branches de part & d'autre; on voit que ce tronc est formé par les deux arteres vertebrales qui sont sur la moelle allongée (28), derriere laquelle le cervelet paroît en entier; on a marqué le contour du pilier antérieur (29), du corps calleux, sous la portion moyenne & inférieure de la base du cerveau. Je ne m'étendrai pas davantage sur la description de cette derniere piece, parce que je serois obligé de répeter ce que j'ai dit au sujet de l'hémisphere gauche du cerveau.

FIGURE VIII.

CEtte piece représente la moitié de la tête du côté droit, coupée verticalement par le milieu. En effet, il y a la moitié de la tête d'un squelette qui a été scié de cette façon; & c'est sur ces os naturels qu'est appuyée la cire qui représente les parties dont je vais rendre compte. On a imité à l'extérieur la tête d'un homme vivant; & sur le plan de la coupe, on voit d'abord l'épaisseur des tégumens extérieurs & la coupe de l'os du crâne dont on vient de parler; la faulx est peinte aux-dessous du crâne avec les ramifications de ses vaisseaux (1), le sinus longitudinal supérieur (2), & l'inférieur (3), la coupe du corps calleux (4) paroît au-dessous de la faulx; la cavité des ventricules est un peu marquée (5); le plexus choroïde (6) est peint en rouge; les couches des nerfs optiques (7) & la glande pineale (8) sont figurées; on voit la coupe du cervelet (9), sur laquelle l'arbre de vie est dessiné; le cervelet tient à la moelle allongée (10) par son pédicule (11). On voit l'intérieur du sinus sphéoïdal (12), celui du sinus frontal (13) & de la membrane pituitaire (14) du côté gauche de la cloison du nez.

Cette piece a été faite par M. RUFFEL, Chirurgien major des Gardes-du-Corps.

SECT. III.

De Variis, Autorum, Cavitatum Cerebri & Cerebelli descriptionibus.

PAucos admodum ex GALENI majoribus numerares, qui aliqua de cavitatibus tum cerebri cum cerebelli scriptis notis mandaverint. Id ex historia Anatomes litteraria constat.

HIPPOCRATES equidem, tum omnes Philosophi, DIOGENES, APPOLLONIATES, EMPEDOCLES, AGRIGENTINUS, ALCMÆON, PYTAGORAS, PLATO, ARISTOTELES, PLINIUS, &c.; cum Medici, CELSUS, ARETÆUS, MARINUS, QUINTUS, NUMISIANUS, LYCUS, SATYRUS, PELOPS, RUFFUS *Ephesius*, ERASISTRATES, HEROPHILUS, &c., prout ex scriptis, vel ex fragmentis quæ supersunt, apparet; nedum illas cavitates descripserint, vix dum attigerunt. Ex iis tamen quæ de ERASISTRATO & HEROPHILO habet GALENUS, probabile est illos, præ cæteris, exactius illas partes rimatos esse.

A GALENO igitur illarum cavitatum historiam ordiemur. [a] VENTRICULOS *superiores*, ter-

a (l. 9. *administ.* c. 2.) » Cæterum avellere pergens leviter, etiam meatuum tenuium, qui ad medium usque cerebri ventriculum perveniunt, effigies invenis. Leviter autem dixi hanc regionem segregandam, propter septi verticem huc pertingentem, qui priores cerebri ventriculos intercipit. Insuper spectare tibi hoc tempus est, rectas lineas utraque mediæ regionis parte ad ima usque secanti, donec ventriculi occurant. Notitiam autem ipsorum adipisceris, callosam illam portionem conspicatus, quæ manifestam adeo differentiam dissectis cerebri particulis obtinet. Cernes autem in his etiam plexus secundarum modo efformatus, &c. » In prima vero utriusque ventriculi sectione plexuum choroïdum & corporis in cerebro callosi aspectus, index tibi sit. Mox vero coneris corpus, dextrum ventriculum à sinistro determinans, inspicere, quod eamdem cum toto cerebro substantiam obtinet &c. (l. 9. *administ.* c. 4.) » Quomodo igitur id nudare oporteat, jam mihi animum adverte; siquidem non vulgaris cerebri pars est, quæ ab hoc corpore contegitur, sed etiam quidam alius ventriculus tertius præter paulo ante prædictos, quos septum invicem separavit, ac disjunxit. Itaque illis potissimum locis ipsum nudabis, per quæ venæ tanquam per foramina quædam erumpentes, prioribus incidunt ventriculis; nam media regio simul cum anterioribus ventriculis ad ipsa foramina patescit, ac oportet scapelli specillum, vel latam partem spatorum, uti vocant, vel etiam spathomelæ eandem hanc per foramina utraque leviter submittentem, corpus venis incumbens sursum ellatum attollere, &c. » Insuper meatus quidam maximus tertii hujus ventriculi basi subjacet, qui ex prioribus per relata foramina super jacentes recipit, insuper ex particulis super jacentibus, sicut paulo ante enarratum est. Porro confluunt in ipsum recrementa, in quam partem venæ à conario profectæ ingrediuntur. At qui ex toto ventriculum hunc ignorant, merito etiam simul cum eo meatum in posteriora porrectum quo conarium fulcitur, nesciunt. Atque si ipsum nudum à venis circumdatis juxta basin abrumpas, foramen quoddam inibi sublime apparet, seu quoddam ut dicam planius, infundibulum, etsi nullum in se fumum cerebrum habeat; quem sublimi foramine respirare desideret. Nec vero in ambientem aerem ostiolum ipsius pervenit, sed plurima cerebri pars desuper incumbit, deinde dura meninx duplicata, post hanc capitis os, quare temere foramen hoc natura condiderit, & si nihil temere faciat, &c. » Tu vero omnibus, quæ hic propositæ sunt particulis probè detectis, tertium videbis ventriculum inter duos priores & quartum posteriorem medium. Etenim meatum cui conarium insidet, ad medium ventriculum pertingentem cernes; ut in foramine haud exigui duo appareant, unus quidem in posteriora ad cerebellum tendens, per quem etiam demisso, vel specillo dipyreno appellato, vel spatomela, deprehendes ipsum in posteriorem ventriculum terminare, alter vero qui in medii ventriculi fundo deorsum protendit; sed conarium, ubi à circumdatis ipsum nudaveris, eo, quod meatui incumbit intacto, delabi solet, non rectum consistere, sicut quando membranis cum vasis obductum erat; verum decidit magna ex parte deorsum vergens, &c. (l. 9. *admin.* c. 5.) » At meatus prædictus qui ex medio ventriculo ad posteriorem pervadit, inter has nates consistit peculiari velatus tunica, quæ tali essentia constat, quali & meninx, qua omnia cerebri vasa connectit, &c. » Deinde animum adverte quomodo reflexo quidem in anteriora nudari accidit, posteriorem ventrem quartum; è contra vero moto eodem plurimam ipsius partem occultari, illam vero solam apparere, quam HEROPHILUS similabat cavitati quo scribimus. Revera siquidem talis est in medio cavitatem quandam adepta veluti sectionem, cujus ex utraque parte tantum sublime utrumque latus attollitur, quantum in calamis & media linea elatius exurgit; & potissimum in Alexandria, sic calamos quibus scribimus sculptant, ubi HEROPHILUM egisse, quum dissecaret, hinc nimirum est colligere quod imaginis similitudine adductus, sic appellaverit, &c. (l. *de usu part.* c. 11. *de vent.*) Omnia quidem ea sunt sphærica, sed propter apophyses & epiphises mutuasque cum vicinis corporibus connectiones & anastomoses, sphæræ quidem perfectio vitiatur, rotunda tamen figura adhuc manet. Quin, si medium ipsum ventriculi cujusque spectes, omnium id comperies rotundissimum, ut quod nullis dum vitiatum sit apophysibus sed adhuc germanam retineat figuræ suæ speciem. Pari modo si ab

tium & quartum, INFUNDIBULUM, CALAMUM *scriptorium*, & MEATUM à tertio in quartum ventriculum hiantem, indicavit. Ex his quæ ex earum partium præparatione dicit, licet animalibus quæ secuit magis congrua, constat illum in cerebri dissectione haud mediocriter versatum fuisse.

Meatum etsi à tertio in quartum ventriculum peculiari velatum membranâ admiserit, infundibulum membranaceum & cavum usque ad glandulam pituitariam dixerit, sinus tum anteriores cum posteriores ventriculorum lateralium omiserit, in aliisque erraverit (vid. *notam, ubi de* GALENO VESALIUS agit, p. 40.), vias tamen ad omnes illas cavitates detegendas, sive suo marte, sive aliorum scriptis fretus, aperuit.

A GALENO ad VESALIUM usque, cavitatibus illis nihil bene novi accessit. Græci etenim omnes, ORIBASIUS, *Teophilus* PROTOSPATARIUS, &c.; Arabes, ALBUCASIS, RHASIS, AVICENNA, &c.; Latini, *Constantinus* AFER, MUNDINUS, HUNDT, CARPI, *de* VIGO, ACHILLI, *Alexander* BENEDICTUS, LACUNA, MASSA, GUINTHERIUS, DRYANDER, VASSÆUS, FERNELIUS, &c., Ita jejunè de illis cavitatibus egerunt, ut à GALENI scriptis parumper mutatis aut mutilatis, sua mutuasse videantur.

MUNDINUM tamen omittere, non sinit illius fama, licet nihil fere addiderit [b]. GALENI dogmata brevius exposuit, rectèque notavit ventriculi quarti FIGURAM *pyramidalem*.

Idem sit de CARPO ac de præcedentibus judicium, nisi ipsi ventriculorum lateralium SINUS

anterioribus ventriculis cavi & medii loci fornicem ademptum intellexeris; si ablatus etiam, quæ ad nares referuntur apophyses; si postremo productiones eas, quæ ad obliquas, atque infernas partes pertinent mente detraxeris, quod relinquum erit sphæræ speciem penitus repræsentabit. Atque etiam ab eo ventriculo, qui in posteriore est cerebro, situm prædicti meatus insertionem, tum productionem in spinalem medullam abstuleris, erit & ipse orbicularis, &c. (l. 12.) » Quo fit ut posterioris cerebri ventriculus minor merito sit anterioribus. (l. 9. c. 3.) » Reliquorum vero duorum meatuum, qui ad Palatum descendunt, alter quidem ex fundo medii cerebri ventriculi profectus fertur deorsum; reliquus vero emergit quidem à meatu qui cerebrum cerebello connectit. Fertur autem obliquus deorsum versus alterum. Quam vero primum in idem simul convenirent, locus quidam communis utroque recipit cavus ac declivis. Cujus labrum supernum absolutus est circulus, inde autem semper magis ac magis arctatus descendens in subjectam glandulam inferitur amplæ sphæræ similem, manifestamquæ cavitatem habentem; excipit autem hunc os, cribo cuidam simile in palatum desinens, &c. » Cavitas igitur quæ meatus os excipit, quam nonnulli à figura pelvim, alii ab, usu infundibulum nominant, supernis quidem partibus quasi cisternæ cujusdam habet usum, infernis autem infundibulum imitatur, &c. » Parte autem inferna meatum habet sensibilem usque ad glandulam ventriculi. Quoniam autem hoc infundibulum cerebro ipsi superne conjungi oportebat, inferne autem gladulam descendo inferi, convenienter membranosum extitit. Ad hæc quem cerebrum ipsum membrana tenuis meninx scilicet choroïdes contineat, non erat consentaneum ligamentum aliud choanæ cum cerebro requirere. Convenienter igitur portio quædam ab hac meninge protensa, corpus pelvis hujus constituit.

b (*de Anatomia cerebri*). » Postea vero valde descendendo leviter per medium, donec pervenias ad ventriculum anteriorem magnum & antequam perfundas usque ad lacunam, nota ventriculum esse divisum in dextrum & sinistrum. Parietes hinc inde sunt descendentes usque ad basim & dividentes dextrum à sinistro, & tunc statim videbis amplitudinem unius cujusque ventriculorum.

Post hoc descende inferius ab anteriori ad medium & tibi occurret lacuna, quæ est quædam concavitas rotunda & oblonga, in cujus medio est foramen tendens inferius ad palatum diagonaliter & eidem occurrit via directa, & quæ à medio ventriculo descendit directe ad colatorium, & hæc lacuna habet circumquaque eminentias rotundas magnas factas ad sustentandum venas vel arterias ad ascendendum à rete mirabili adventriculos dictos, & ideo in basi ejus apparent glandulæ quæ sunt juxta rete mirabile eminentes, & per istam lacunam ventriculi anteriores & cerebrum, quantum ad medium ejus, expurgant suas superfluitates, &c.

His expeditis tibi apparet ventriculus medius qui est sicut via & transitus ab anteriori ad posteriorem, &c.

Post istum procedendo tibi apparebit ventriculus posterior, qui est in cerebro posteriori situatus & locatus; & ad hoc cerebrum est velatum & distinctum à primis duobus paniculis jam dictis, quia hoc est molle, scilicet anterius, & posterius est durum: & istud cerebrum posterius est sic locatum quia est principium nuchæ, & quia est principium plurium nervorum motivorum, &c.

Istud cerebrum est figuræ pyramidalis, & causa quare illius figuræ est ventriculus posterior est quia quem partem inferiorem ejusque est basis debet recipere, & ideo debet habere latitudinem, per partem superiorem debet continere, & ideo acumen & stricturam debet habere in cacumine, &c.

Sed tu dices, quæ est causa quare ventriculus medius non habuit cerebrum medium distinctum, sicut alii ventriculi? Dicendum, quod causa fuit, quia iste ventriculus est sicut via & transitus istorum aliorum duorum, & ideo non debet esse distinctum ab eis secundum cerebrum.

anteriores aut *posteriores* notos fuisse contendant, qui animadvertent CARPUM dixisse prædictos ventriculos *versus posterius lateraliter descendere* [c].

Ita clare de horum ventriculorum præparatione [d] egit MASSA, etsi nonnisi partes notas indicaverit, ut ipsius scripta silere non potuerimus. Notatu digna sunt quæ de tertio ventriculo habet.

Magnus igitur VESALIUS, primus in humanis cerebris genuinum hujus visceris cavitatum, numerum, situm, figuram, magnitudinem exactius assignavit [e]; VENTRICULOS *anteriores*

c (*Isagog. Anath. de medulla cerebri, cap.*) » Primo igitur in altero laterum talis duplicationis, cum rasario diligenter move (lateraliter secundum superius & inferius) piam matrem cum notabili quantitate cerebri, descendendo, per tres digitos plus & minus, secundumque invenies ipsos ventriculos.

In quo libet enim latere talis duplicationis reperies unam notabilem vacuitatem, quæ ventriculus est dicta, quæ est per longum porrecta, aliqualiter obligata, versus posterius lateraliter descendens. Viso uno latere vide & aliud, in quo videbis ibi ubique sicut in antedicto, & hi ventres sunt divisi à substantia cerebri, &c.

Visis prædictis move notabilem cerebri medullæ partem, ut diligentius videantur aliæ cerebri vacuites, notando in basi anteriori prædictarum duarum vacuitatum unum foramen, quod est commune prædictis vacuitatibus, per quod spiritus ad alios ventres tendunt & etiam aliquæ humiditates in ipsis contentæ descendendo exeunt ad certam vacuitatem tendentem versus os basilare, circa locum ubi est certa caro glandosa sub incrustatione nervorum opticorum. Hæc vacuitas vocatur à MUNDINO *lacuna*, ab AVIC. *caput Rosæ*, & ab aliis *embotum*, quia est lata superius, stricta inferius, undique circumdata panniculo tenui, usque ad os basilare, & per istud embotum (ad prædictum os ibidem, ut cribrum subtilissimis poris perforatum) evacuantur &c. juxta istud embotum, versus posterius, etiam sub ventre seu ventribus ante dictis, est certa vacuitas oblonga aliqualiter, cujus parietes sunt, sicut nates ante dictæ, quæ claudunt & aperiunt talem vacuitatem, quando opus est, &c. Et istam vacuitatem communiter authores ponunt pro ventriculo medio &c. in posteriori parte hujus ventriculi est foramen parvum, quod tendit ad unam aliam vacuitatem, quæ descendendo est versus locum ubi est principium Nuchæ, & hæc vacuitas non est in cerebello ante dicto, ut putant multi, nec est circumdata undique à substantia medullari cerebri, sed est inter posterius & anterius cerebrum sita, circumdata notabiliter versus cerebellum à pia matre ipsum tegente.

d (*Cap. 38. de modo secandi cerebri*). » Clibano igitur viso, remove paulatine substantiam cerebri facientem ipsum clibanum, & apparebunt ventriculi anteriores, sive ventriculus, si has duas partes pro uno ventriculo posueris. Etenim duæ sunt cavitates, una à dextris & altera à sinistris, qua incipiunt versus frontem per circuitum procedentes ac tortuose usque ad extremum fere cerebri anterioris, &c. »

Sed istis dimissis, vide excarnando dilatandoque partes dicto instrumento, ubi est principium nervorum opticorum circa suam incruciationem, quoniam ibi est foramen per quod expurgantur dictæ superfluitates ad cavitatem, quam lacunam vocant, quæ lacuna est extra cerebri substantiam ad os basilare & descendunt ad palatum. Sed procede elevando substantiam cerebri & dilatando partes dicto specillo ligneo, quoniam in extremo dictorum ventriculorum, versus posteriorem partem, invenies unam aliam cavitatem, parvam & oblongam, & est situata supra dictam lacunam, ut superfluitatem ad ipsam, scilicet, lacunam mittat, quam cavitatem ventriculum medium appellant. &c. „ Iste medius ventriculus videtur esse via quædam, sive transitus ad alias partes cerebri, & etenim parietes istius cavitatis sunt gibosi & fere se contengentes in mortuo & galenum has partes nates vocavit, ut dixi supra, qui medius ventriculus an sit bipartitus necne, ut quidam dixere, difficile est discernere sensu, sed qui bipartitam hanc cavitatem ponunt, habent talem rationem; videlicet, quoniam procedit à ventriculis anterioribus qui duo sunt. Nota tamen quod in isto ventriculo nulla reperitur congeries venarum aut arteriarum. „ rationi consentaneum est ponere & dicere quod iste medius ventriculus est via ducens superfluitates, sicut aliæ cavitates hujus humidissimi membri. Et ne ordo secandi interrumpatur, procede dilatando istum meatum versus posterius capitis, & videbis quemdam transitum ad quandam cavitatem descendentem versus spatium, quod est intermedium cerebri anterioris jam dicti & posterioris, quod cerebellum appellant. Hoc igitur spacium multi crediderunt esse ventriculum posteriorem quod non est rationale, etenim si recte inspexeris, invenies etiam aliam viam procedentem ad cerebellum, posterius quæ quidem via tametsi parva sit, & non reperiatur nisi ab expertissimo Anatomista, tamen in omnibus est, & transit ad ventriculum postremum, tamen de hujusce modi ventriculis diversi modo antiqui locuti sunt, sed locus ille inferius inter utrumque cerebrum est locus per quem expurgatur tam medius quam posterior ventriculus, sub quo invenies venas adherentes conario & procedentes ad substantiam piæ matris &c. „ & sub istis vermibus ventriculus posterior. Habent cavitatem notabilem, & ideo vide ipsam, quoniam multi moderni ipsam non viderunt.

e (*De humani corp. fabr. l. VII. c. V.*) Observantur enim utrinque ad callosi corporis latera, secundum ipsius longitudinem singuli, sinus in cerebri substantia, instar profundioris lineæ insculpti, ac cum superiore corporis callosi superficie eo magis patescentes, quo cerebrum vehementius, quasi id sursum in latera etiam acturus, sejunxeris. Interior autem inferiorve ipsius superficies non nisi dextro sinistroque cerebri ventriculo adaperto secantibus occurrit: quæ etsi per callosi corporis longitudinem quodam-

& illorum *anteriores* Sinus descripsit ; *tertium* Ventriculum, Ductum à tertio in quartum ventriculum, *quartum* tandem Ventriculum ita rimatus est, ut perpauca harum cavitatum descriptioni addiderint Neoterici. Sinus tamen posteriores ventriculorum anteriorum omisit. Meatum, quem numquam vidimus, quemque rarissime vidit, indicavit. Erravit in pelvis descriptione.

A Vesalio ad Varolium & Arantium usque, qui de his cavitatibus scripserunt autores, Willichius, *Carolus* Stephanus, Vicary, Gersdorff, Montana, Columbus, Sylvius, Fallopius, Lygæus, Fuschsius, Valverda, Paræus, Hall, &c., non solum compendiario illas partes tractarunt, sed etiam sua, vel à Galeno, vel à Vesalio deprompserunt.

modo sinuetur, neque ut superior gibba sit, haud tamen simplex spectatur. Nam secundum ipsius longitudinem duæ instar quartæ circuli partis excavatæ superficies ducuntur, & in illarum medio tuberculum quoddam instar lineæ exporrectum visitur, perinde ac si altero quidem extremo duas quartas circuli partes in callosi corporis medio junctas, reliquo autem extremo ad latera sursum protensas, intelligeres. (*id. c. 6.*) Ventriculorum cerebri numero is adscribitur, cui cerebello dorsalique medullæ communis est, ac quartus etiam ventriculus dicitur. Tres namque præter illum in cerebro, Herophilum imitati, enumeramus: unum quidem in dextra cerebri parte, alterum in sinistra & tertium in cerebri, seu duorum primorum ventriculorum medio recensentes. Dexter sinistro, prorsus situ, forma, magnitudine, aliisque omnibus quæ in partium constructione examinari solita sunt, correspondet; quare etiam singula quæ de dextro scribentur, de sinistro quoque nos dixisse arbitrari conduxerit. In dextra utraque cerebri parte secundum ipsius longitudinem dexter constitit ventriculus, tantum anteriori sede à fronte, quantum maxime posteriori ab occipitio, remotus: tantumque illis sedibus ab externa cerebri superficie sejunctus, quantum ipsius ventriculi dextrum, exteriusque latus à superficie cerebri distat, suo calvariæ lateri contermina. Internum vero dextri ventriculi latus secundum callosi corporis longitudinem sinistri ventriculi interno lateri proximum est: neque aliud interstitium ambos separat, quam tenuis quædam, & velut, quod ad subtilitatem attinet, membranea cerebri portiuncula, quam septum vocavimus. Verum ubi ventriculi in ea cerebri parte consistunt, quæ prorsus dividitur, ut illa quæ cerebello incumbit, & quæ fronti proxima est, ibi ipsorum latera maxime dirimuntur invicem; nam præter cerebri membranas hanc sectionem subintrantes, etiam plurima cerebri substantia ventriculos sejungit, hacque ratione ventriculorum incessus obliquitas quædam in lateribus sese offert. Cæterum anterior ventriculi pars obtusa est, & rotunda, non vero, etsi omnes mihi secus scribere videantur, in acutum versus olfactus organa aut visorios nervos desinens. Neque etiam hac parte aliquem ductum meatumve à se porrigit, nisi quod interno latere, ut mox dicam diffusius, declivis ad tertium ventriculum pertingat. Posterior autem ventriculi regio occipitium respiciens, obtusa quidem est & rotunda, ac deorsum sensim in cerebri substantiam versum priora paulatim cornu in modum arctata tantisper descendit, donec illuc perveniat, ubi olfactus organorum & visoriorum nervorum consistit principium, & qua maximi soporalium arteriarum rami in cerebrum feruntur. Cæterum hic ductus suo mucrone in sui lateris olfactus organum, visorium nervum neutiquam cessat. Multoque minus quadam continuitate illud olfactus organum perforat, verum in unam cerebri involutionum ibidem ad cerebri basim terminatur, & in se maximam cerebrum petentem arteriam cum tenuis cerebri membranæ processu illam suffulciente, admittit, pituitæque portionem in ipso collectam ad infundibilum & cyathum deferre, quem hac in sede pituitam excipere, transfundereque audies. Hæc quum dico, innumera Galeni dogmata mihi reclamare haud ambigo, quæ olfactus organa cerebri anteriores esse ventriculos variè docent, & eosdem ventriculos tenues sensim factos in visorios nervos suo mucrone finire: & quod longè alienissimum est, anteriores hos cerebri ventriculos versus os cribi aut spongiæ modo in narium summo perforatum, pituitam per cava olfactus organa, tamquam per canalem, deducere attestatur; ejus modique non pauca, quæ potius ex resectione, quam prolixa quapiam disceptatione disci consuluerim. Universa ventriculi superficies lubrica & aqueo humore oblita, & inter dissecandum subinde eadem oppleta conspicitur. Deinde universi ductus ventriculi secundum cerebri longitudinem incedentis superior pars omnis inæqualitatis est expers. Inferiorem vero ejus partem efficiet inæqualem sinus quidam, ex posterioris ventriculi sedis externo latere antrorsum oblique ad communem ventriculorum cavitatem prorepens, & ad leviorem pituitæ defluxum paratus. Dein ad inæqualitatem facit ea ventriculi pars quæ deorsum à posteriore ventriculi sede prorepit. Ille namque ventriculi reflexus una cum sinu illo in causa est, ut monticulus quodammodo in anteriori posteriorique inferioris sedis ventriculi regionibus extuberet, qui à dextro latere declivis ad sinistrum latus, versusque communem ventriculorum cavitatem fertur. Inferiores enim ventriculi dextri & sinistri partes, quæ tota callosi corporis longitudine continuæ visuntur, versus utriusque medium communemque illam cavitatem deorsum inclinant, & non ut superiores ventriculorum partes & latera, orbiculatæ, & ab invicem septo aliquo diremptæ spectantur. Neque profecto aliud est, communis ventriculorum cavitas, quam inferiorum dextri, & sinistri ventriculorum partium sub corpore testudinis imagini comparato descen-

Ex VAROLII descriptione constat quod VENTRICULOS *anteriores* & illorum *sinus*, præsus, concursusque, qui inferiori parte oblongam vallem duorum vicinorum montium exprimit, acutumve per suam longitudinem angulum efformat. Superiori vero sede ad testudinem imitantis corporis effigiem cavitas illa secundùm concavum orbiculata, teresve visitur. Cujus modi verò corpus illud sit, sequenti capite explicabitur: nunc interim ventriculorum sermone tantum instituto, quorum jam duos dextrum videlicet & sinistrum recensuimus, & propemodum etiam tertium, qui communis amborum est cavitas, binos à se ducens meatus, quorum unus ex humiliori ipsius sede, ubi acutum angulum per totam sui longitudinem vallis cujusdam ritu exprimit, recta deorsum versus cyathum cerebri pituitam excipientem porrigitur. Alter autem meatus, qui posterior est, tertii ventriculi non minima pars censendus venit, & inter cerebri testes & nates, ac super dorsalis medullæ initium declivis, ad quartum ventriculum retrorsum pertinet. Meatus hujus initium non adamussim orbiculare visitur, sed quodammodo triangulare. Servat enim in inferiori sede acutum suæ cavitatis, unde prodit angulum: in superiore verò meatus parte, quæ glandi vasorum tertium cerebri ventriculum petentium divisioni præfectæ, proxima conspicitur, transversa linea anguli illius latera connectit, ipsaque cum illis alios duos angulos constituit. Atque hujusmodi etiam meatus hujus orificium est, quo in quartum ventriculum sub cerebri natibus respicit. Ex inferiori meatus istius angulo, qua primum inter cerebri testes ferri incipit, & meatus alius raro educitur, qui per cerebri substantiam deorsum in priora protensus, ad finem ejus meatus tandem cessat quem hic humiliori tertii ventriculi sede recta deorsum duci, atque in cyathum terminare diximus, in quem ambos istos meatus, cerebri pituitam deferre audies. Cæterum quartus ventriculus ex dorsalis medullæ & cerebelli finibus componitur, non secus quàm si utraque manu unam fingeres cavitatem. Dorsalis itaque medulla ex cerebro prodit, ubi tertius ventriculus meatum versus quartum ventriculum primùm porrigit, testesque cerebri & nates dorsalis medullæ principio continuantur, ac meatum illum tertii ventriculi cum dorsalis medullæ initio æqualiter sic deducunt, ut meatus superior sedes illis, inferior autem dorsali medullæ incisa sit. Postquam vero meatus ille nates superavit, ejus portio quæ dorsali incisa videtur, dilatari incipit, ac sinum efformat usque ad eum fere dorsalis medullæ locum, qua calvariam egressura est, pertinentem. Sinum hunc HEROPHILUS cavitati rectissimè assimilavit calami quo scribimus. Nam si huic sinui eam calami partem, quam atramento intingimus, comparaveris, animadvertes profecto calami orificium, ubi adhuc calamus teres est, & sectioni vicinus, tertii ventriculi meatus fini respondere, sub natibus prominenti: deinde cuspidem quo literas fingimus, similem observabis infimæ sinus parti qua is in dorsalem medullam jam ex calvaria excisuram, veluti porum angustumque meatum producit. Duos autem calami angulos quos inter mucronem & elatissimæ sectionis initium fingimus, ipsiusque calami cavitatis latera, sinus lateribus simillima offendes. Ad hujus dorsalis medullæ orbicularis sinus cavitatisve latera, ubi anguli illi consistunt, unus utrobique dorsalis medullæ orbicularis processus habetur, cui duntaxat cerebellum adnascitur, & ad quem in continuum cum dorsali medulla corpus efficitur. Hujusmodi igitur dorsalis medullæ cavitates, alteram quarti ventriculi partem constituunt. Quæ autem in cerebello spectatur cavitas, inter duas orbiculares cerebelli sedes, quibus dorsali medullæ continuatur, & inter ejus cerebelli partes quam veluti tertiam ipsius portionem recensuimus, & vermis imagini comparavimus extrema, exsculpitur, latior quam longior, non tamen admodum profunda. Hæc alteram quarti ventriculi partem constituit, qui in anteriori & posteriori sede, quantum ad cerebri cerebellique substantiæ continuitatem spectat, dehiscit, quum scilicet neque anterior, neque posterior cerebelli pars dorsali medullæ adnascatur. Quamvis interim ventriculus iste tenui cerebri membrana & anteriori & posteriori parte quodammodo occludatur. Anteriori enim parte tenuis membrana, qua cerebellum cerebro & cerebri natibus connectit, ventriculum obvolvit, posteriorem vero illius sedem obducit. Tenuis membranæ portio cerebellum dorsali medullæ ibidem colligans. Quartus ventriculus nihil in se præter aqueum humorem, qui in aliis ventriculis communis est, inter dissecandum continere animadvertitur, quemadmodum neque meatus ex tertio cerebri ventriculo in quartum pertinens. At dexter & sinister ventriculi, præter hujusmodi humorem, etiam plexum quemdam in se continent, quem dissectionum periti secundis fœtusve involucris comparant. Tertius autem ventriculus venosum illud vas deducit, quod multifariam complicatum plexus illius constituendi gratia à quarto duræ membranæ sinu propogari, in tertio libro docuimus. Deinde anterior quoque horum ventriculorum pars ab illo vase, venulas impense graciles interdum assumit, illis quam simillimas quibus adhærentem oculi tunicam exornari conspicimus. Atque hujusmodi venulæ ventriculorum superficiei adnascuntur facilius, quod durior & quasi callosior cerebri substantia in ventriculorum superficie, quam alibi, occurrat. Cæterum GALENUM, cæterosque omnes qui post illum in Anatome nobis quicquam prodiderunt, miror scribere, trium primorum cerebri ventriculorum superficiem tenui membrana, uti ipsum cerebrum, cingi, obducique, quartum autem non ita; quum nulla prorsus alicujus ventriculi, meatusve superficies tenui membrana obvolvatur. Quis enim, obsecro diligenter humanæ fabricæ partes examinans, neque alicujus scriptis solum addictus, non vel hinc conspiciet GALENUM, pleraque, & præcipue in libris de usu partium, imaginatum fuisse? arbitrabatur namque tam mollem cerebri esse substantiam, ut incisi ipsi ventriculi in se colligi debuissent, si tenui membrana intus non succingerentur. Dein duriorem cerebello tribuens substantiam, sibi persuadebat, ejus ventriculum citra membranæ quæ ipsi fulcri loco esset, beneficium posse continere. Ego sanè arbitror GALENUM,

cæteris diſtinctius indicaverit [f], licet non exactè deſcripſerit. Icones, quæ non mediocrem rei ideam ſubminiſtrant, appoſuit (1. 2. Tab. 6.); illæ tamen non ſufficiunt. Nedum hiſtoriam ventriculi tertii & quarti illuſtraverit, illam è contra ita obſcuravit, ut vix ventriculos illos agnoſceres.

Arantius, quem falſo dicunt primum ſatis completam ventriculorum anteriorum & partium in illis comprehenſarum, deſcriptionem exhibuiſſe, minus notas tantum tum cerebri cum cerebelli cavitatum partes patefacere ſuſcepit [g]; & reipſa ſolùm de ventriculorum anterio-

quum illos libros ſcriberet, apud Herophilum, aut Andream, aut Marinum, aut alium quempiam legiſſe, in tres cerebri ventriculos tenuis membranæ proceſſus parteſve porrigi, non item vero in quartum ventriculum; qua oratione illi ventriculos membrana quapiam veluti peritonæo, aut tunica coſtis ſubducta ſuccingi non indicabant: verum tenuis membranæ partes intelligebant, vaſa in ventriculos deducentes, à quibus ſecundarum, modo efformati plexus fabricantur, cujuſmodi pars in quartum ventriculum nulla exporrigitur. Quin etiam præter id quod ventriculi membranis neutiquam ſuccinguntur, illæ obſtaculo eſſent, quo minus cerebri ſubſtantia interſtitio quodam præpedita, materiam ſuis ventriculis oblatam, in animales ſpiritus emutaret. (*id.* c. 9.) Duos equidem cerebri meatus, quum tertium cerebri ventriculum proſequerer, antea recenſui, ac unum quidem inſigni ſatis amplitudine ex media ipſius ſede recta deorſum in cerebri ſubſtantia ea ſculptum deſcendere dixi, ita ſane, ut præſentis meatus finis è regione ejus calvariæ partis conſiſtat quæ ſinum glandulæ qua cerebri pituita excipitur reponendæ aptum, conſtituit. Alter meatus, quem rariſſime obſervavi, quemque Galenus etiam in nono de adminiſtrandis ſectionibus libro prætériiſſe videtur, jam dicto longè arctior, ſecantibus occurrit, ac ex meatu illo progreditur qui à tertio ventriculo in quartum, per cerebri teſtes nateſque pertingit. Quam primum enim meatus is cerebri teſtes ſubire incipit, ex anteriori inferiorive ipſius ſede, alter is pituatæ expurgandæ ſubſerviens meatus educitur, ſenſim deorſum in anteriora tantiſper in cerebri ſubſtantiam protenſus, dum in ſinum primi meatus terminetur, idemque ex ambabus meatibus orificium conſurgat. Ad hujus orificii latera, tenuis membrana etiam hic cerebri baſim ſuccengens, orbiculatim à ſe educit ſui portionem proceſſuſve, ſubſtantia prorſus cum reliqua tenui membrana ſimilem: niſi quod gracilibus prorſus venis, quamquam interim frequentibus,intertexitur. Præſentis proceſſus initium acuratè refert elatiſſimam regionem infundibuli, quo vinum in anguſtioris orificii lagenas infunditur; eſt enim amplum, & orbiculare: ac dein ab exortu ſenſim in arctum, infundibuli quoque modo cogitur, donec tandem veluti in anguſtam oblongamque fiſtulam ſimiliter atque infundibula finiat; quæ deorſum protenſa, per peculiare ſibi in dura cerebri membrana exciſum foramen deſcendit, ſuo mucrone ad glandem qua cerebri pituita excipitur, deſinens. Adeo ut univerſum hoc membraneum corpus infundibulo & imagine & uſu quàm ſimillimum cenſeri debeat; quamquam etiam ſcyphi, ſeu in qua in balneis lavamur conchæ forma (quam ſuperior hujus corporis pars concinnè exprimit) appelletur. Nihilominus alibi à nominum impoſitoribus, humilior corporis hujus pars infundibuli fiſtulæ non abſimilis, dicta videtur. Reliqua autem pars ſuperior, quæ ſenſim verſus inferiora in arctum deſinit, magnaque ex parte viſoriis nervis quà illi invicem coëunt, ſubtenditur.

f (*De nervis opticis*) Quum itaque figura ventriculorum inſequatur figuram cerebri, jure merito figura cerebri prius venit proponenda. Eſt ergo, ut optime noſti, cerebrum ex utraque parte oblongum. Et ex parte qua cerebri magnæ portiones ſe mutuo reſpiciunt, eſt planum, atque depreſſum. In aliis vero partibus habet ſphæricas prominentias reſpondentes oſſium concavitatibus. Sunt autem tres cerebri prominentiæ; anterior, media & poſterior. Anterior cerebri prominentia replet cavitatem calvariæ formatam ab oſſe frontis, à ſuperiori parte oſſis criboſi, ab anteriori parte oſſis ſincipitis, & à ſuperiori cunealis. Media autem prominentia, quæ ab inferiori ſede exiſtit, replet cavitatem utrinque excavatam ad latera ſellæ, gratia glandis pituitam cerebri depaſcentis in oſſe cuneali exſculptæ; quæ cavitas formatur à poſteriori parte oſſis cunealis, ab anteriori parte oſſis auditus ſive petroſi, nec non ab oſſe temporali. Poſtrema cerebri prominentia replet cavitatem productam à ſuperiori parte occipitii, à poſteriori oſſis ſincipitis, & oſſis petroſi. Omnibus igitur iſtis prominentiis correſpondet ventriculorum cavitas: nam fertur inſignis quidam ſinus recta ab anteriori prominentia cerebri uſque ad poſtremam, qui ſinus tantum diſtat ab extima ſuperficie cerebri in poſteriori parte, quantum in anteriori; hic ſinus ubi pervenit ad regionem anguli exiſtentis in ſuperiori parte oſſis petroſi intra calvariam reflectitur ad prominentiam mediam, & inferiorem cerebri, eademque ratione in ea prominentia inſculptus eſt, qua in anteriori & poſtrema dicebam: eſtque tota unica cavitas; ita ut univerſum cerebrum ſit veluti inſignis quidam cortex ambiens prædictas cavitates. Quod cerebrum in ambitu ventriculorum habet ſubſtantiam craſſiſſimam præter quam in baſi, ibi enim ſubſtantia cerebri ventriculi obducta eſt longe tenuior, quam ſit in reliquis partibus. Quare ventriculorum figura eſt talis. 1. in ſiniſtra parte, & talis. 2. in dextra. (Tab. 6.)

g (*Anatomic. obſervat.* c. 1.) Præter jam perſpectos in cerebri ſubſtantia ſinus, quos ventriculos appellare conſuevimus, duos inſignes alios ſinus, aut cavitates in penitioribus cerebri partibus reconditas, atque alte delitecentes reperio, qui à ſuperiorum ſinuum, aut ventriculorum magnitudine non admodum recedunt; membraneaque cerebri quadam ſolidiore ſubſtantia, velut priores, circumſcri-

rum SINIBUS *anterioribus*, de *contentis* in illis, de illarum partium præparatione egit. Si conferantur quæ de omnibus illis partibus habet, illum primum SINUS *prædictos* cæteris exactius descripsisse manifestum erit. VENTRICULI *quarti* præparationem satis rectè assignavit; in illius tamen forma describenda erravit.

Ab ARANTIO ad nos usque, ex infinito pene Anatomistarum numero [h] qui de his cavitatibus scripserunt, pauci admodum aliquid novi ex naturæ visceribus hauserunt.

Casparus BARTHOLINUS primus ex professo SINUS *posteriores* ventriculorum anteriorum descripsit [i], exactèque illos quandoque deficere, notavit. In cæteris verò, ut sui majores erravit.

WHARTONUS primus INFUNDIBULUM ad naturam descripsit [l], ritèque observavit illud duplici substantia, *extus membraneâ*, *intus medullari*, constare.

VIEUSSENIUS cæteris exactius VULVAM & ANUM circumscripsit, *tertium* VENTRICULUM rimatus est, infundibuli descriptionem perfecit, primusque tandem à tertio in quartum ventriculum ductûs parietem posteriorem, quem VALVULAM majorem cerebri denominat,

buntur. Resident hi sub duobus illis ventriculis anterioribus, atque hinc inde, quasi in sujecto navigii alicujus abdito cubiculo, latent, ad anterioraque versus frontem protendunt, tertioque, vel communi sinui, ut dicemus, quemadmodum & duo superiores continui evadunt, atque in illum velut cerebri centrum concurrunt. (*Id. c.* 4.) Partes huc usque explicatas spectantibus ita objicere consuevi. Ubi ad tertium ventriculum devenero, fornice in posteriorem partem reflexa, quæ bombycinis vermibus, ut dixi, est continua, occipitio ad meipsum converso, ac magna cerebri parte sublata, ab inferiori regione, sursum versus, osseo gladiolo, sectionem in anteriora duco, atque attolens divido, diducensque utraque manu parte facio; etenim hac ratione, continuos communi sinui jam dictos plexus conspiciendos præbeo, in profundam cerebri substantiam demersos, quibus ducibus ad nostros sinus iter præmonstratur, eorumque cavitas longè producta sese offert, sublatisque eorum basi incumbentibus choroïdibus, jucunda illa vasorum per sinuum basim facta distributio oculis subjicitur.

h ABEILLE, A BERGEN, ARANTIUS, ALBERTUS (*Salom.*), ARNISÆUS, BACHETTONI, BANISTER (*Johan.*), BARBETTUS, BARTOLETUS, BARTHOLINI, BASSIUS, BAUHINUS, BEDDEVOLE, BESSE, BIDLOO, BLASIUS, BOCKELIUS, BOEHRRAAVIUS, BOHNIUS, BORDINGIUS, BOURDON, BURRHUS, CABROLIUS, CAPPIVACCIUS, CASE, CASMANNUS, CAT (*le*), CHARRIERE (*de la*), CHESELDEN, CHARLETON, COLLINS, CORNACHINUS, CORTESIUS, COURTIN, COWPERUS, CROOKE, DEIDIER, DIEMERBROECK, DIONIS, DRACKE, DRESSERIUS, DUNCAN, DUVERNOI, FEVRE (*le*), GARENGEOT, GAVASSETIUS, GELÉE, GLASERUS, GRASSECCIUS, GUEVARA, GUILLEMEAU, GUINTERIUS, HALLER, HEISTERUS, HELWIG, HERMANNUS, HIGMORUS, HILAIRE (St.), HOFFMANNI, HORNE (*Van*), HORSTIUS (*Greg.*), JESSENIUS, KEILL, KIRCHEIM, KNOBLOCHIUS, KULMUS, KYNALOCHUS, LAUREMBERGIUS, LAURENS (*du*), LENDENIUS (*Vander*), LIEUTAUD, LEON, LIGÆUS, MARCHETTIS (*Dominicus de*), MARTINEZ (*Don Martin*), MOLINETTUS, MORAND, MORGAGNI, MUNNICK, MURALT (*de*), NICOLS, NICOLAI, NOGUEZ, NORTON, ORTLOB, PALFIN, PASCOLI, PECQUET, PICCHOLOMINUS, PLAZERUS, PLATERUS, POLL, RECORDE, REMMELINUS, RIDLEY, RIOLAN, RUYSCHIUS, SALTZMANNUS, SENAC, SIMSON, SPIGELIUS, STENO, STOCKAMERUS, STRAUSSIUS, TAUVRY, TEICHMEIERUS, ULMUS, VESLINGIUS, VERHEYEN, VIDIUS, VIEUSSENS, VOGLI, WARTHONUS, WELCHIUS, WINSENIUS, WINSLOW, WINTRINGHAM, &c.

i (*Inst. anat.* cap. VI. *de capite.*) Duo illi ventriculi, qui male anteriores & superiores dicuntur, qui etiam in postica parte cerebri & inferiore consistunt, forsan melius laterales dicerentur, & cum VESALIO dexter & sinister, amplissimi sunt, obliqui, anfractuosi, semicirculares, &c. » Excurrunt præterea in parte sui posteriore recto ductu, ubi cavitatem subrotundam digitali non absimilem formant: hanc aliquando abesse memini.

l (*Ad enog.* c. 25, *de gland. pituit.*) » Excipit etiam vas quoddam, vel canalem è quarto ventriculo cerebri in hanc glandulam pendentem. Vulgo hic canalis nomine infundibuli venit; quod crederent hactenus anatomici vulgaris infundibuli speciem referre; & revera tabulæ quibus depingunt hunc ductum plane infundibuli formam præ se ferunt. Etenim superne unguis latitudinem æquat, inferne prope modum in conum definit. Interim hic ductus tantillo amplior est parte sui supernâ, quam infernâ. Illa vero latitudo quam tribuunt anatomici supernæ ejus parti spectat ad membranam tenuem, quam pertundit, cuique in illo transitu adnascitur. Alias vero ductus hic, infundibulum dictus, superna sui parte apte quadrat magnitudini foraminis excretorii quarti ventriculi, cui in ambitu per medullarem quandam substantiam corticis cerebri simillimam, undique connectitur. Constat infundibulum duplici substantiâ extus membranea, intus medullari: membranea quidem ejus pars undique, ut dixi, tenui meninge annectitur: medullaris vero, similiter, undique margini foraminis quarti ventriculi continuatur.

Canalis hic tenuem membranam egressus, oblique retrorsum fertur, donec ad anteriorem hujus glandulæ partem perveniat; ubi crassa membranâ pertusâ eandem subintrat; & diviso tamen canali in foramina exigua, quæ demum partem membranæ glandulæ posteriorem pertundunt.

assignavit m. Illam tamen delineasse videtur Steno (B. *fig.* 7. Tab. IX.).

D. Morgagnio debemus descriptionem *transversæ* Laminæ *cinereæ* quandoque mediam

m (*Nevrograph. univers.* c. xi.) *Vulva* autem nihil aliud est, quam foramen, circa anticam ventriculorum anteriorum cerebri regionem, subtus fornicem reconditum, & juxta radices illius excavatum, cujus interventu prædicti anteriores ventriculi cum tertio communicant. *Anus* vero alterum est foramen subtus posticam fornicis partem latitans, & juxta nates excavatum, quo intermedio anteriores ventriculi cum tertio pariter communicant.

Tertius ventriculus est cavitas rimæ majusculæ æmula, nervorum opticorum thalamis seu medullæ oblongatæ cruribus intermedia, cujus supernam partem cinerea mollisque substantia lacunaris ad instar obtegit; proindeque ipsam lacunaris nomine donamus. Cinerea vero hujusmodi substantia, cui supra descriptus tractus medullaris incumbit, & unitur, ubi nervorum opticorum thalami, qui scilicet ipsius interventu simul uniuntur, ab invicem sejunguntur, præ nimia mollitie facillimè divellitur, ejusque divulsæ partes in utroque tertii ventriculi latere, adeo in semetipsas contrahuntur, ut vix appareant tertii lacunari perspecto & divulso; ita ut lateralibus illius partibus paululum ab invicem diductis, solidi nihil vulvæ & ano interjectum remaneat: hunc intra medullam oblongatam excavatum & inter bina illius crura situm esse patet, simulque infundibuli, mediæ ipsius basi appensi, ejusque cavitati inhiantis orificium conspicitur; imo & binæ fornicis radices deteguntur, quibus medullare corpus crassiorem nervum referens, & ex transverso situm anteponitur, ac unitur: in postica tertii ventriculi parte, apertum sese prodit orificium ductus unius inferius describendi, quo intermedio tertius ipse ventriculus cum quarto, quemadmodum vulvæ, & ani interjectu, cum anterioribus communicare videtur.

(*Id. c.* 8.) Infundibulum est vas piâ meninge obductum, molle, subcinereum, & breve, tertio cerebri ventriculo inhians, nervorum opticorum coalitui immediate postpositum, & glandulæ pituitariæ insitum, quod aquoso cuidam humori è cerebro mananti excipiendo, & ad glandulam pituitariam transmittendo à natura dicatum est.

Quanquam infundibulum vas esse dixerimus, & illud hujusmodi nomine non prorsus indignum esse censeamus: cum ea pars illius quæ in tertium cerebri ventriculum aperitur, manifeste cava appareat; illius tamen structura, à naturali reliquorum corporis vasorum texturâ in hoc discrepat, quod id merè membranosum non sit, nec quemadmodum reliqua vasa sensili meatu, secundum totam extensionem suam donatum appareat; siquidem inferiorem partem illius, qua videlicet in glandulam pituitariam inseritur, insensibilibus tantum poris instructum esse, oculari inspectione patet, & hoc comprobatur experimento, quo spiritus vini croceo, vel quopiam alio colore infectus, in tertium cerebri ventriculum per superiora apertum, siphunculo immittitur: etenim dum prædictum tentatur experimentum: injecti spiritus vini subtilissimæ solum particulæ, non citò, sed tantum sensim infundibulum præterlabuntur & pituitariam super glandulam decidunt: cujus supernam, & laterales tantum partes alluunt, uti manifeste patet, dum hæc supra allato experimento peracto, in frusta secatur; injecti namque liquoris colore, interior ejus substantia nullibi infecta apparet.

Etsi infima infundibuli pars sensili cavitate instructa non sit, uti modo diximus, illud tamen ut pote partim cavum & partim spongiosâ, proindeque laxis poris donatâ substantiâ constans, aquoso cuidam humori excipiendo, ac excernendo maximè aptum nobis videtur. Verum ut excretionis istius modus non nemini innotescat: notandum est primo, eam vasis istius excretorii partem, quæ nimirum glandulæ pituitariæ innititur, in duos ramos dividi; quorum unus superiori ac mediæ prædictæ glandulæ regioni insidens & adhærens, figuram non nihil rotundam primum servando, & deinde in membranam abeundo, posticum versus ossis sphenoidis processum tendit, ipsique unà cum subjecta glandula connectitur. Alter vero ad anteriora tendendo, ad instar membranæ paululum expanditur, & anteriori glandulæ pituitariæ parti sese subjicit, ut in calvaria ovina facilè conspici potest, in qua exterior infundibuli superficies, mediante piâ meninge, cum dura matre laxè conjungitur, propterea quod in ove amplum & subrotundum foramen, in ea duræ matris parte, quæ sellæ equinæ superiora obducit, secundum naturam relinquitur, quod in homine, vitulo & pluribus aliis animantibus aliter sese habet. Etenim in iis exterior infundibuli facies, hujusmodi foraminis marginem propius attengit, ipsique, piæ meningis interventu cohæret. Notandum est secundo quod in cane prædictum vas excretorium amplius est, sed brevius quam in homine; illius enim cavitas ad glandulam usque pituitariam producta manifeste patet. Præterea illud in cane secus ac in homine, vitulo, ove & pluribusque aliis animalibus, supradictæ glandulæ indivisum insidet, & unitur, tenui, imaque membranâ obducitur, quæ ulterius extensa subjectam glandulam proximè complectitur.

(*Id.* c. xii.) Ubi cerebellum crassa meninge denudatum ad posteriora reclinatur: subcinera, nonnihil crassa, & mollis detegitur membrana, quæ est piæ meningis productio, substantiâ glandulosâ, cerebri cortici non absimili intertexta. Hujusmodi autem membrana, quam transversus medullaris tractus circa anteriora subit, processui vermiformi anteriori, processibus à cerebello ad testes, & posticæ pontis varolii parti adhæret, & unitur; ex quibus eam quarti ventriculi cavitatis anticæ parti instratam esse, & aquæ emissarium circa posteriora occludere intelligitur; proindeque illam valvulæ vices gerere asserimus. Ex quo fit, ut habitâ officii, & magnitudinis illius ratione, ipsam valvulam cerebri majorem nominemus: ut eam à membranaceis ligamentis distinguamus, quæ intra longitudinalis, & lateralium sinuum cavitates, valvularum minorum vices supplent, & munia præstant,

thalamorum partem connectentem, secundum altitudinem tertii ventriculi [n]. Illam tamen delineasse videtur STENO (A. *fig.* 7. TAB. IX.).

D. WINSLOW varia notatu digna de finibus ventriculorum cerebri anterioribus proposuit [o].

D. SENAC strias quasdam psalterii descripsit [p].

D. GARENGEOT ventriculorum anteriorum SINUS *anteriores* in quibusdam cæteris exactius assignavit [q].

A. BERGEN egregiè animadvertit CRURA *minora*, seu SINUS *posteriores* ventriculorum anteriorum, in plano inclinato extendi, licet inclinationis modum non definiverit [r].

DUVERNOI observavit sinus anteriores, ex angusto sensim latiores amplioresque fieri, &c. [s].

Nil novi illis cavitatibus attulerunt D. MORAND Commentaria [t], quin imo circa variarum in illis cavitatibus contentarum partium descriptionem erravit, ut alibi dicemus.

Immerito credit D. LIEUTAUD primum delineasse depressionem quam *anchyroïdeam* ipse de-

n. (*Adv. anat.* VI. *animadv.* II.) „ Ego igitur istud lacunar quod diligentissimus vir describit, pluries conspexi; summis thalamorum, quos conjungebat, lateribus deorsum paululum incurvatum; quinimo aliquando duo vidi, alterum alteri subjectum, quorum superius eum tractum medullarem esse, credidissem, nisi hunc lacunari incumbere, & uniri dixisset, illud vero à subjecto prorsus sejunctum apparuisset. Et quando duplex hoc lacunar memoravi, addam, me sub eo proximo meatu quem vocant transitum ad quartum ventriculum, meatum aliquando alterum conspexisse. Verum qui id lacunar & pluries, & duplex interdum vidisse me, fateor, idem ajo, in quibusdam cerebri vix transversam laminam cineream, lacunari multo breviorem, non summa thalamorum latera, sed mediam, secundum altitudinem tertii ventriculi, horum partem connectentem, quam nemo; quod sciam; memoravit; in nonnullis autem nec volam, nec vestigium aut lacunaris aut descriptas transversæ laminæ ullo pacto à me videri potuisse.

o (*Exposit. anat. Traité de la tête*, *§.* 66.) Les ventricules latéraux sont d'abord larges & arrondis par leurs extrémités voisines de la cloison transparante. Ils vont de devant en arrière en s'écartant de plus en plus l'un de l'autre & en se rétrécissant. Ensuite ils se recourbent en dessous, reviennent obliquement de derrière en devant par un contour semblable à celui des cornes de belier, & se terminent presque au-dessous de leurs extrémités supérieures, mais moins avant & plus en déhors.

p (*Anat.* d'HEISTER, *avec des ess. de phys.* p. 653) „ A l'extrémité postérieure de ce bord les piliers y aboutissent, s'écartent & laissent entr'eux une espace triangulaire : sur la substance medullaire de cet espace on remarque des fibres transversales qui s'attachent obliquement à la ligne qui partage ce triangle en deux triangles égaux; &c.

q (*Splanch. Démontration du cerveau* p. 247.) Outre cette étenduë des ventricules supérieures, ils forment encore chacun un contour qui paroit s'enfoncer en dessous pour revenir vers l'extrémité antérieure du lobe moyen du cerveau, de façon néanmoins qu'il ne faut pas penser que le ventricule supérieur, d'un côté, & son contour inférieur ou en dessous, soient diamétralement l'un sur l'autre; car si l'on fait attention à ces deux cavités, l'inférieur approche plus des tempes, & a un trajet moins horizontal que le ventricule supérieur, puisqu'elle passe sous la grande fente de sylvius, & qu'elle a sa même obliquité. Cette cavité inférieure se termine par un petit cul-de-sac, étroit & assez semblable aux cornes postérieures des ventricules supérieures; elle n'est pas si avancée en devant que les ventricules supérieurs. &c.

r (*Disputat. Anatom. select. vol.* 2.) Ne vero quod in aliis reprehendimus, à nobis minus, præstitum esse dicatur; asserimus, si non omnes, plerosque tamen sinistra quadam cerebrum administrandi ratione seductos, crura horum ventriculorum minora in figuris suis penitus neglexisse; quum vero hi ventriculi, crurum intuitu, minime in superficie horisonti paralella, sed in plano inclinato extendantur, ita ut crus majus, seu interius, fere ad unciæ longitudinem minori sit elatius, fieri aliter haud potuit quin recepta inter anatomicos methodo cerebrum lamellatim sectionibus horisonti parallelis dissecandi, crus majus in conspectum prodiret latente semper minori, hincque tot incompletæ ventriculorum horum passim prostant figuræ. Quod ipsum uti erroris hujus caussam unice considero, ita mihi postea ansam præbuit cerebri administrandi rationem aliter paulo instituendi.

s (*Comment. acad. petrop. t.* 4. *p.* 130.) Alter ductus ad ventriculum novum seu bombycinum ducit, ac veluti cavitatem conchæ simulat; is statim à principio curvus & arcui similis, super inferiorem hemisphærii limbum, circa basin medullæ oblongatæ, sinum semisphæricum describit, qui ex angusto sensim latior ampliorque factus, postquam ad latus internum medullæ oblongatæ pervenit, in saccum ovalem reliqua sinus cavitate triplo majorem terminatur.

t (*Mem. de l'Acad. Roy. des Scienc. an.* 1744.) Il reste à examiner deux enfoncemens particuliers qui se rendent dans la cavité où l'hippocampus est logé. Le premier est à la partie postéri ure, il a un travers de doigt d'étenduë, & fait un petit re-

nominat, quamque in EUSTACHII fig. 13. Tab. 5., VESLINGII fig. 9. Tab. 8., GARENGEOTI fig. 3. Tab. 13., A BERGENI fig. 4. Tab. 13., videre eſt.

courbement de ſon commencement à la fin. Pluſieurs Anatomiſtes, entr'autres VAN-HORNE & les BARTHOLINS, ont appellé cette cavité digitale, comme ſi elle étoit d'une figure à recevoir le bout du doigt; cependant ſa terminaiſon a très rarement cette figure, & dans preſque tous les ſujets elle eſt fort pointuë.

Le ſecond enfoncement de la grande cavité de l'hippocampus eſt circonſcrit par un trait à peu près pareil à celui ſuivant lequel on traceroit une ancre de vaiſſeau, & pour cette raiſon je le nommerai *anchiroïde*. Il occupe un petit eſpace entre l'enfoncement digital & le rebord convexe de l'hippocampus. Je crois que Mr. Lieutaud eſt le premier qui l'ait repréſenté dans ſes eſſais anatomiques.

Fig. VIII. TAB. XII. ex VIEUSSENIO.

A. Cerebri cortex. B. &c. Albi anteriorum cerebri ventriculorum parietes, vaſis ſanguiferis irrigati. C. Poſterior prædictorum ventriculorum pars cultello anatomico per medium ſecta, & aperta. D. Anteriores medullæ oblogatæ proceſſus, vaſis ſanguiferis irrigati & utrinque, ad latera ultra naturalem tenſionis ſtatum producti. a. Limbus exterior albæ molliſque membranæ, que medullæ oblongatæ cruribus inſternitur. E. Crura medullæ oblongatæ, utrinque inverſa, & ſupra modum diſtenta. F. Pars inferior crurum medullæ oblongatæ, que dilacerantur, ubi hæc ad latera invertuntur, & ſupra modum diſtenduntur. G. Fornix, ſeu fimbriata veri fornicis appendix, ex tranſverſo reſciſſa & ad anteriora reclinata. b. Fornicis ſic vulgo dicti radices, ſeu binæ veri fornicis columnæ anteriores, ab invicem diductæ & paululum depreſſæ. c. Commiſſura craſſioris nervi æmula, per medium ſecta, & paulo minor, quam par ſit, repræſentata. d. Fundus tertii ventriculi dilatatus; in quo arteriarum carotidum rami anteriores e. uniti, & nervi optici f. f. poſt coalitum ſejuncti, & reſciſſi apparent. H. Piæ meningis cerebri baſim obducentis portio, in qua hiatus ad infundibulum ducens conſpicitur. g. Albicantes prominentiæ duæ, pone infundibulum conſtitutæ. h. propagines duæ minores arteriæ cervicalis, quæ ſpatium infundibulo, & proceſſui annulari interjectum irrigant, &c. I. Canalis natibus, & teſtibus ſubſtratus, ſeu aquæ emiſſarium per ſuperiora apertum. K. Nates ab invicem diductæ. L. Teſtes ab invicem diducti. i. Tranſverſus tractus medullaris anticam valvulæ majoris cerebri partem occupans. k. Pars antica valvulæ majoris cerebri. M. Magnitudo & figura naturalis cerebelli humani craſsâ meninge denudati, & à vaſis ipſum irrigantibus liberati.

F I N I S.

APPROBATIO.

AMpliſſimi Galliæ Cancellarii juſſu, Manuſcriptum accuratè perlegi, cui titulus *Adverſaria Anatomica* &c., illudque opus typis digniſſimum judico. Pariſiis, die 1. menſis Octobris 1750. SENAC.

PRIVILEGE DU ROY.

LOUIS PAR LA GRACE DE DIEU ROI DE FRANCE ET DE NAVARRE: A nos amés & féaux Conſeillers, les Gens tenans nos Cours de Parlemens, Maîtres des Requêtes ordinaires de notre Hôtel, Grand Conſeil, Prevôt de Paris, Baillifs, Sénéchaux, leurs Lieutenans Civils, & autres nos Juſticiers qu'il appartiendra, SALUT. Notre amé le Sr TARIN, Nous a fait expoſer qu'il déſireroit faire imprimer & donner au Public un Ouvrage qui a pour titre, *Adverſaria Anatomica*, &c. S'il Nous plaiſoit lui accorder Nos Lettres de Privilége pour ce néceſſaires. A ces cauſes, voulant favorablement traiter l'Expoſant, Nous lui avons permis & permettons, par ces Préſentes de faire imprimer ledit Ouvrage, en un ou pluſieurs Volumes, & autant de fois que bon lui ſemblera; & de le faire vendre & débiter par tout notre Royaume, pendant le temps de *ſix années conſécutives*, à compter du jour de la date des Préſentes. Faiſons défenſes à tous Imprimeurs, Libraires & antres perſonnes de quelque qualité & condition qu'elles ſoient, d'en introduire d'impreſſion étrangere dans aucun lieu de notre obéiſſance, comme auſſi d'imprimer ou faire imprimer, vendre, faire vendre, débiter ni contrefaire ledit Ouvrage, ni d'en faire aucuns Extraits, ſous quelque pretexte que ce ſoit, d'augmentation, correction, changement ou autres ſans la permiſſion expreſſe, & par écrit dudit Expoſant, ou de ceux qui auront droit de lui, à peine de confiſcation des Exemplaires contrefaits, de trois mil livres d'amende contre chacun des contrevenans, dont un tiers à Nous, un tiers à l'Hôtel Dieu de Paris & l'autre tiers audit Expoſant, ou à celui qui aura droit de lui, & de tous dépens, dommages & intérêts. A la charge que ces Préſentes ſeront enregiſtrées tout au long ſur le Regiſtre de la Communauté des Libraires & Imprimeurs de Paris, dans trois mois de la datte d'icelles, que l'impreſſion dudit Ouvrage ſera faite dans notre Royaume & non ailleurs, en bon papier & beaux caracteres conformément à la feuille imprimée, attachée pour modéle ſous le contre ſcel des Préſentes; que l'Impétrant ſe conformera en tout aux Réglemens de la Librairie, & notamment à celui du 10 Avril 1725. Qu'avant de l'Expoſer en vente, les Manuſcrits, qui auront ſervi de copie à l'impreſſion dudit Ouvrage, ſeront remis dans le même état où l'Approbation y aura été donnée, ès mains de notre très Cher & Féal Chevalier le ſieur Dagueſſeau, Chancelier de France, Commandeur de Nos Ordres; & qu'il en ſera enſuite remis deux Exemplaires dans notre Bibliothéque publique, un dans celle de notre Château du Louvre & un dans celle de notredit très Cher & Féal Chevalier, le ſieur Dagueſſeau, Chancelier de France, le tout à peine de nullité des Préſentes. Du contenu deſquelles, Vous mandons & enjoignons de faire jouir ledit Expoſant & ſes ayans cauſe pleinement & paiſiblement, ſans ſouffrir qu'il leur ſoit fait aucun trouble ou empêchement. Voulons que la copie des Préſentes qui ſera imprimée tout au long, au commencement ou à la fin dudit Ouvrage, ſoit tenue pour

duement ſignifiée, & qu'aux copies collationnées par l'un de nos Amés & Féaux Conſeillers-Secretaires, Foi ſoit ajoutée comme à l'original. Commandons au premier notre Huiſſier ou Sergent, ſur ce requis, de faire pour l'exécution d'icelles tous actes requis & néceſſaires ſans demander autre permiſſion, & nonobſtant Clameur de Haro, Charte Normande & Lettres à ce contraires. Car tel eſt notre plaiſir. Donné à Paris le cinquiéme jour du mois de Novembre mil ſept cent cinquante, & de notre Regne le trente-ſixiéme. Par le Roi en ſon Conſeil. SAINSON.

Regiſtré ſur le Regiſtre 12. de la Chambre Royale & Syndicale des Libraires & Imprimeurs de Paris, N°. 502. fol. 373., conformément au Réglement de 1723, qui fait défenſes, art. 4. à toutes perſonnes de quelque qualité & condition qu'elles ſoient, autres que les Libraires & Imprimeurs, de vendre, débiter & faire afficher aucuns Livres pour les vendre en leurs noms, ſoit qu'ils s'en diſent les Auteurs, ou autrement, à la charge de fournir à ladite Chambre Royale & Syndicale des Libraires & Imprimeurs de Paris, huit Exemplaires de chacun, preſcrits par l'art. 108. du même Reglement. A Paris le 6 Novembre 1750. LE GRAS, Syndic.

